

UiO • Universitetet i Oslo

Forvaltningsplan for fredet bygning

TØ 04 WALDEMAR C. BRØGGERS HUS (TIDL. GEOLOGISK MUSEUM)

Planen er utarbeidet av Forsvarsbygg på oppdrag fra Universitetet i Oslo.

Utarbeidet av: Ingrid Steinsmo Grimsrud, rådgiver avdeling kulturminne
Kontrollert av: Jøril Finstad, seniorrådgiver avdeling kulturminne
Godkjent av: Marte Oftedal, leder avdeling kulturminne

Alle foto er tatt av Forsvarsbygg ved Ingrid Steinsmo Grimsrud med mindre annet er oppgitt.

Oslo, september 2022.

Godkjenning Universitetet i Oslo

Forvaltningsplan for Geologisk museum er utarbeidet i henhold til kongelig resolusjon av 1. september 2006 om Statens kulturhistoriske eiendommer. Planen er godkjent av eiendomsdirektøren.

John Skogen, eiendomsdirektør

UiO • **Universitetet i Oslo**

Innhold

1	INNLEDNING	4	8	HISTORIKK	124
1.1	Bakgrunn	4	8.1	Bakgrunn	124
1.2	Formålet med forvaltningsplanen	4	8.2	Planlegging og prosjektering	124
1.3	Opplysninger om bygningen	5	8.3	Museumsbygningene på tøyen	125
2	VERN	6	8.4	Holger Sinding-Larsen	126
2.1	Formelt grunnlag for vern	6	8.5	Oversikt over endringer	136
2.2	Omfanget av vernet	6	9	BYGNINGSBESKRIVELSE OG VERNEVERDIER	140
2.3	Formålet med fredningen	6	9.1	Materialbruk og eksteriør	141
2.4	Begrunnelse for fredningen	6	9.2	Planløsning og interiør	141
2.5	Fredningsbestemmelser	7	9.3	Beliggenhet og utemiljø	141
3	GENERELT OM VERN OG SAKSBEHANDLING	10	9.4	Verneverdier	142
3.1	Kulturminnemyndighet og forvaltningsansvar	10	10	TILSTAND, TILTAK OG PLANER	143
3.2	Hva er fredning?	10	10.1	Teknisk tilstand	143
3.3	Saksbehandlingsregler	10	10.2	Brannvern og sikring	143
4	LOVVERK	11	10.3	Universell utforming	143
4.1	Generelt	11	10.4	Små tiltak, som skilt, belysning etc.	143
4.2	Unntak fra teknisk forskrift	11	11	RÅD OM VEDLIKEHOLD AV TYPISKE BYGNINGSDELER	144
4.3	Plansaker	11	12	KILDEHENVISNINGER	162
4.4	Sanksjoner	11			
5	VEDLIKEHOLD OG SØKNADSPLIKT	12			
5.1	Grunnholdninger til vern	12			
5.2	Hva regnes som vanlig vedlikehold?	12			
5.3	Hva er et søknadspliktig tiltak?	13			
6	KATALOG - EKSTERIØR	14			
7	KATALOG - INTERIØR	24			

1 Innledning

Kulturminner er ressurser som skal brukes. En fredning betyr derfor ikke at det legges lokk på all fremtidig utvikling og tilpasning. De fredete og bevaringsverdige bygningene på universitetet må kunne utvikles slik at de tilfredsstiller dagens tekniske, funksjonelle og komfortmessige krav. Hvordan disse kravene kan imøtekommes i praksis vil være en prosess som vil skje i nær dialog med vernemyndighetene i den enkelte sak. Målet er å finne gode løsninger der både hensynet til brukerne på Universitetet i Oslo og bygningenes kulturminneverdier blir ivaretatt. Forvaltningsplanen er et viktig verktøy i denne prosessen.

1.1 | BAKGRUNN

Prosjektet Statens kulturhistoriske eiendommer (SKE) ble opprettet i 2003. Det ble laget landsverneplaner for de ulike sektorene, blant annet for Kunnskapsdepartementet. Fredningen av statlige eiendommer skjer ved én felles forskrift, der kapittel 1 inneholder generelle bestemmelser. De kulturminnene som senere fredes, legges til forskriften ved sektorvise kapitler. Ifølge fredningsforskriften kapittel 1 § 1-5 skal det lages forvaltningsplaner for alle fredete bygninger.

1.2 | FORMÅLET MED FORVALTNINGSPLANEN

Formålet med planene er at forvaltningen skal sikre at de kulturhistoriske verdiene som knytter seg til den enkelte bygning, blir ivaretatt. Planene skal være langsiktig og premissgivende for forvaltningen med sikte på å ivareta kulturminneverdiene og sikre videre bruk.

Forvaltningsplanen for Waldemar C. Brøggers hus (heretter kalt Brøggers hus) inneholder detaljert registrering og dokumentasjon. Planen gir en avklaring om hvilke tiltak som er søknadspliktige iht. kulturminneloven, og gir retningslinjer for nødvendig kontakt med rett kulturminnemyndighet. Planen skal være et nyttig verktøy i den daglige driften, der man kan finne svar på hvordan vedlikehold skal utføres. Forvaltningsplanen skal også være et hjelpemiddel i den langsiktige planleggingen.

Planen beskriver retningslinjer for bygningen samt verneverdier og forhold som må ivaretas ved vedlikehold, rehabilitering og endring.

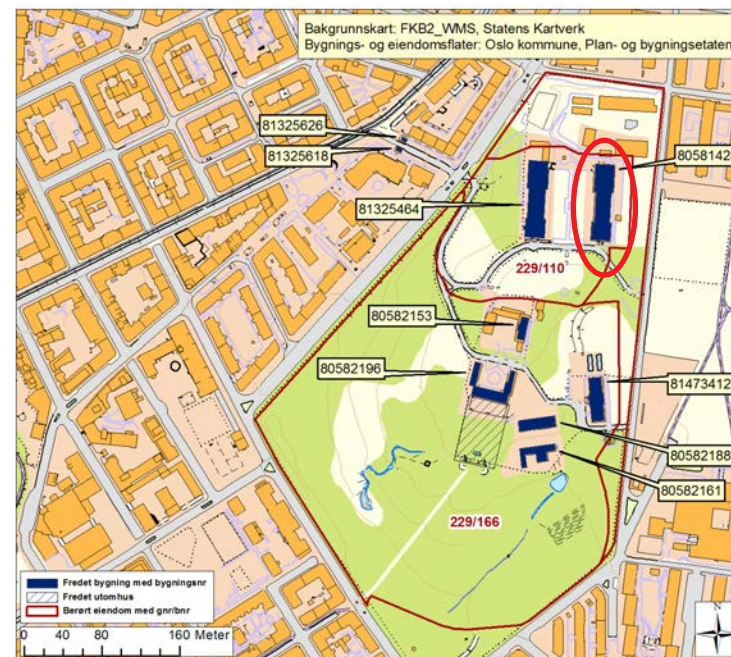
Forvaltningsplanen er ikke et juridisk bindende dokument, men målet er at den skal gi grunnlag for en smidig og forutsigbar saksbehandling. Planen fritar ikke for søknadsplikt etter kulturminneloven eller plan- og bygningsloven, men den gir føringer for hvilke verdier som skal sikres, og angir tålegrenser for endring.

Forvaltningsplanen er en oppfølging av

- Landsverneplan for Kunnskapsdepartementet fra 21.6.2011
- Bestemmelser gitt i kgl. res. «Overordna føresegner om forvaltning av statlege kulturhistoriske eigedomar» av 01.09.2006
- Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer av 9.11.2011, kapittel 1, med hjemmel i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven) § 22a
- Endringsforskrift av 18.6.2014, jf. Forskrift om statens kulturhistoriske eiendommer av 09.11.2011, kapittel 9 «Fredete eiendommer i Kunnskapsdepartementets landsverneplan»

1.3 | OPPLYSNINGER OM BYGNINGEN

Anleggets navn	Universitetet i Oslo
Bygningens navn	TØ04 Waldemar C. Brøggers hus (tidl. Geologisk museum)
GAB-nummer	80581424
Kommune	Oslo
Eier	Staten
Forvalter/bruker	Universitetet i Oslo
Nåværende bruk	Undervisning/forskning
Byggeår	1911-1917
Byggherre	Det kongelige Fredriks Universitet
Arkitekt	Peter Andreas Holger Sinding-Larsen
Vernestatus	Fredet
Verneomfang	Eksteriør og interiør
Reguleringsstatus	Regulert til tomt for offentlige bygninger etter reguleringsplan S-2255 av 28.juli 1977.

Fredningskartet for Tøyen. Kartet er utarbeidet av Riksantikvaren.

2 Vern

2.1 | FORMELT GRUNNLAG FOR VERN

Brøggers hus er fredet i medhold av kulturminneloven § 22a. Fredningen er vedtatt ved endringsforskrift av 18.6.2014, kapittel 9 «Fredete eiendommer i Kunnskapsdepartementets landsverneplan», jf. Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 1 av 09.11.2011 og endringsforskrift for bygningsinteriør av 29.1.2019.

2.2 | OMFANGET AV VERNET

Sitert fra fredningsforskriften:

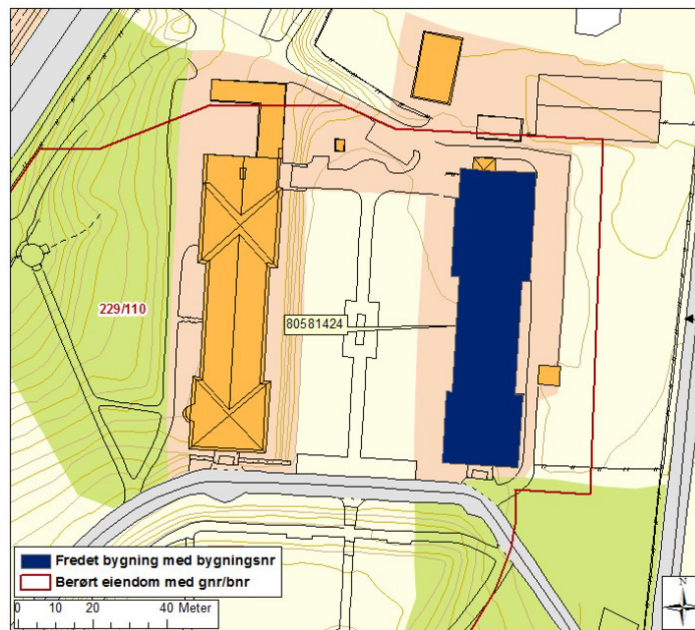
«Fredningen omfatter bygningens eksteriør og deler av interiøret i 1., 2. og 3. etasje. Fredningen av eksteriør og interiør inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner m.v. er fredet som del av interiøret.

Omfanget av interiørfredningen er markert på plantegninger.»

2.3 | FORMÅLET MED FREDNINGEN

Sitert fra fredningsforskriften:

«Formålet med fredningen av Geologisk museum er å bevare et viktig anlegg for Universitet i Oslos vitenskaplige virksomhet. Formålet er også å sikre Geologisk museum som del av et helhetlig anlegg. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.

Fredningskartet for Brøggers hus. Kartet er utarbeidet av Riksantikvaren.

Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.»

2.4 | BEGRUNNELSE FOR FREDNINGEN

Sitert fra fredningsforskriften:

«De naturhistoriske museene på Tøyen; Zoologisk, Geologisk og Botanisk museum, ble oppført i løpet av 13 år, i

perioden 1904 til 1917. De representerer en kontinuerlig byggeprosess under samme arkitekt - Holger Sinding-Larsen (1869-1938), og framstår som et enhetlig anlegg.

Bygningsteknisk var bygningene svært moderne for sin tid, med søyler, dragere og dekker i bærende betong. Dette gjorde det mulig å etablere store, luftige og fleksible utstillingsarealer. Arkitektonisk har anlegget klare kvaliteter. Anlegget har vært viktig for universitets vitenskaplige virksomhet. Sammen med Botanisk hage og Tøyen Hovedgård utgjør museene et anlegg som bør bevares i helhet.»

2.5 | FREDNINGSBESTEMMELSER

Sitert fra fredningsforskriften:

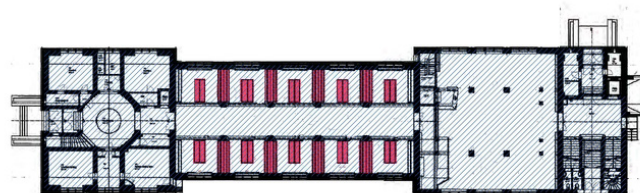
«Byggverk og anlegg som er fredet etter forskriften skal forvaltes på en slik måte at de kulturhistoriske og arkitektoniske verdier de representerer, blir ivaretatt.

Det er ikke tillatt å foreta inngrep i fredete byggverk og anlegg så langt de er fredet. Med inngrep menes

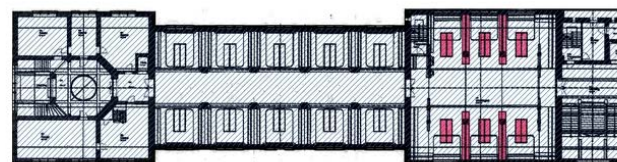
- a) å rive, skade, bygge om eller flytte
- b) å skifte ut bygningselementer eller materialer, forandre overflater eller foreta andre endringer som går lenger enn vanlig vedlikehold
- c) å skade eller permanent fjerne løst inventar som inngår i fredningen.

Med vanlig vedlikehold menes å ta vare på og reparere de eksisterende bygningselementer og detaljer som for

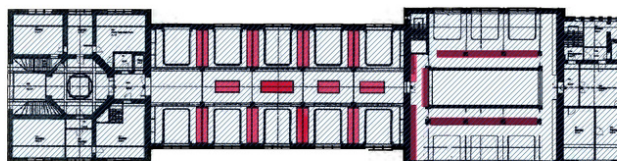
Plantegningene viser omfanget av interiørfredningen som gjelder 1., 2., og 3. etasje. Løst inventar som er omfattet av fredningen er markert med rødt. Tegningene er utarbeidet av Riksantikvaren.

Plantegning av 1. etasje.

Plantegning av 2. etasje.

Plantegning av 3. etasje.

eksempel dører, vinduer, listverk, gerikter og overflatebehandling. Vanlig vedlikehold skal skje i samsvar med opprinnelig eller eksisterende teknikk, utførelse og materialbruk og på en måte som ikke reduserer arkitektoniske og kulturhistoriske verdier.

Annet ledd er ikke til hinder for ordinær skjøtsel i hage- og parkanlegg og annet grøntanlegg.»

Endring av interiør fredningen

Endringen av interiørfredningen ble vedtatt 29.1.2019.

Endringen gjelder deler av interiøret i Geologisk museum – Brøgger's hus (Askeladden ID 117755 - 14), landsverneplan for Kunnskapsdepartementet, bygning 10142, kompleks 99335703. Omfanget av fredningen for øvrig endres ikke.

Større kulturminneverdier kan ivaretas i bygget ved at Mineralsalen i 2. etasje bevares in - situ istedet for Bergartsalen i 1. etasje. Dette betyr at samtlige montre og opprinnelige interiørelementer i Mineralsalen i 2. etasje bevares i bygget, mens de «vertikalstilte» og «midtstilte» utstillingsmontrene i Bergartsalen i 1. etasje som følge av endringen kan tas ut og fjernlagres.

Riksantikvaren ønsker å sikre muligheten for en tilbakeføring av museumsinteriøret en gang i fremtiden. Interiør som kan tas ut og deponeres spesifiseres nå i fredningsvedtaket på en tydelig måte. Forskriften åpner i omfang og formål for at interiører kan tas ut og fjernlagres i en periode på inntil 30 år fra forskriften trer i kraft. Dette er markert på plantegninger i fredningsforskriftens vedlegg 32, og omfatter:

- Samtlige frittstående og vertikalstilte montre i Bergartsalen i 1. etasje
- Samtlige frittstående og vertikalstilte montre i Paleontologisk

sal i 2. etasje

- Samtlige frittstående montre og oppbevaringsmoduler i 3. etasje.

Det forutsettes at det fredete fjernlagrede interiøret som her er opplistet, skal tilbakeføres til sin originale plassering i det fredete Brøgger's hus innen 30 år fra forskriften trer i kraft.

Endring i fredningens formål

Som følge av endringen i fredningens omfang har fredningens formål fått disse tilføelsene:

- Formålet med fredningen av fast og større løst inventar er å bevare et unikt museumsinteriør.
- Formålet med fredningen av fast og større løst inventar som kan tas ut og fjernlagres, er å sikre muligheten for en tilbakeføring av samtlige utstillings - og oppbevaringsmoduler for museets samlinger.

Begrunnelse for endring av fredningens omfang

Utdrag fra vedtak:

Det har blitt klart at større kulturminneverdier kan ivaretas i bygget ved at Mineralsalen i 2. etasje bevares in -situ i stedet for Bergartsalen i 1. etasje. Det vil si at det er Bergartsalens elementer som etter endringen tas ut og fjernlagres. Mineralsalen i 2. etasje vurderes å ha høyere kulturhistorisk verdi enn Bergartsalen i 1. etasje og ved byttet kan samtlige montre og opprinnelige interiørelementer i Mineralsalen i 2. etasje bevares i bygget.

Riksantikvaren ønsker å sikre muligheten for en tilbakeføring av museumsinteriøret en gang i fremtiden. Interiøret som skal deponeres, og som ved departementets klageavgjørelse ikke lenger omfattes av interiørfredningen, blir nå spesifisert på en tydelig måte. Forskriften åpner i omfang og formål for at angitt interiør kan tas ut og fjernlagres i en periode på inntil 30 år før tilbakeføring.

Utstillingssal 231, opprinnelig Mineralsalen.

3 Generelt om vern og saksbehandling

3.1 | KULTURMINNEMYNDIGHET OG FORVALTNINGSANSVAR

Riksantikvaren er kulturminnemyndighet for Universitetet i Oslo sine bygninger, anlegg og utomhusområder som er fredet etter kulturminneloven eller angitt i verneklasse 1 i landsverneplanene. Eiendomsavdelingen ved Universitetet i Oslo er ansvarlig for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av alle universitetets bygninger, tekniske anlegg og utearealer.

3.2 | HVA ER FREDNING?

Fredning er det sterkeste juridiske virkemiddelet i kulturminnevernet og brukes for å sikre langsiktig vern av kulturminner av nasjonal verdi. Fredningen kan omfatte både eksteriør, interiør og utomhusanlegg. Vedtak om fredning skjer i medhold av kulturminneloven og innebærer at det er forbudt å gjennomføre tiltak ut over vanlig vedlikehold uten tillatelse fra kulturminnemyndigheten. Kulturminnemyndigheten kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra fredningsbestemmelsene for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep (jf. kulturminneloven §§ 15a og 19 tredje ledd). Søknad om dispensasjon for tiltak i fredete bygninger og anlegg i statlig eie behandles av Riksantikvaren.

Forvaltningsplanen inneholder en oversikt over, og en konkret beskrivelse av hvordan fredningen av hver enkelt eiendom og bygning/utomhusområde skal følges opp og forvaltes gjennom daglig bruk og vedlikehold.

3.3 | SAKSBEHANDLINGSREGLER

3.3.1 Organisering og ansvar

Ved tiltak ut over vanlig vedlikehold skal Eiendomsavdelingen ved Plan- og utredningsseksjonen kontaktes for dialog og avklaring med kulturminnemyndighetene.

3.3.2 Saksgang

Bygningsmessige tiltak som går utover vanlig vedlikehold skal godkjennes av antikvariske myndigheter (Riksantikvaren og Byantikvaren i Oslo). Eiendomsavdelingen har jevnlig samarbeidsmøter med Riksantikvaren og Byantikvaren for å få behandlet mindre ombyggingssaker, vedlikehold og endringer på en enkel og effektiv måte.

3.3.3 Dispensasjonssøknad

Søknad om tillatelse til tiltak på en fredet bygning eller utomhusområde må være godt dokumentert. For at Riksantikvaren og Byantikvaren skal kunne foreta en god og forsvarlig vurdering av tiltaket, må saken være tilstrekkelig opplyst. Det må klart framgå hvilke inngrep og tilføyelser som ønskes gjennomført. Omfanget av dokumentasjon som skal følge søknaden vil variere fra sak til sak, men god dokumentasjon vil ofte sikre raskere saksbehandling.

Søknaden bør inneholde:

- Søkers navn, adresse, telefonnummer og evt. kontaktperson
- Kart med avmerking av kulturminnet, bygningens navn/ adresse
- Beskrivelse av nåværende situasjon med fotografier
- Beskrivelse av tiltaket, utforming, materialbruk etc.
- Relevante tegninger/skisser (få frem hva som fjernes og tilføyes)
- Relevante detaljtegninger
- Begrunnelse for tiltaket
- Eventuelle historiske tegninger og bilder der dette er relevant (for eksempel ved tilbakeføring)
- Henvisning til eventuelle styringsdokumenter, vedtak, møter e.l. der tiltaket er omtalt

4 Lovverk

4.1 | GENERELT

Kulturminneloven og plan- og bygningsloven er to selvstendige lover som forvaltes av ulike instanser. Hvis et tiltak utløser søknadsplikt etter begge lovverkene, skal det foreligge to tillatelser før tiltaket igangsettes.

Kulturminneloven forvaltes av Riksantikvaren. (For kommunale og private eiendommer samt enkelte statlige eiendommer er forvaltningsmyndigheten delegert til fylkeskommunene/Byantikvaren i Oslo.) Riksantikvarens vedtak kan påklages til Klima- og miljødepartementet. Plan- og bygningsloven forvaltes av kommunen. Arbeider som omfattes av plan- og bygningsloven, skal på vanlig måte saksbehandles av kommunen. Vedtak i byggesaker kan påklages til Fylkesmannen.

Kulturminneloven har strengere regler for søknadsplikt enn plan- og bygningsloven. For eksempel vil et større istandsetningsarbeid eller endring av innvendige overflater kun være søknadspliktig etter kulturminneloven. Endring av fasade eller oppføring av tilbygg vil kreve tillatelse etter begge lovverk. Kulturminneloven er en særlov som går foran plan- og bygningsloven. Det kan derfor ikke gis igangsettingstillatelse etter plan- og bygningsloven uten at tillatelse etter kulturminneloven foreligger, jf. plan- og bygningsloven § 21-5, samordningsplikten. Normalt bør det foreligge tillatelse etter kulturminneloven før kommunen gjennomfører sin saksbehandling.

4.2 | UNNTAK FRA TEKNISK FORSKRIFT

I 2017 kom en ny teknisk forskrift til plan- og bygningsloven, TEK17, som blant annet viderefører skjerpede krav fra TEK10 til energibruk, brannsikring og universell utforming.

Det kan gjøres unntak fra energikrav for bygninger med definert bevaringsverdi. Ifølge TEK17 § 14-1 femte ledd heter det: «*Dersom*

kravene i dette kapitlet ikke kan forenes med bevaring av kulturminner og antikvariske verdier, gjelder kravene så langt de passer.» Unntak innebærer at bestemmelsene i TEK17 ikke gjøres gjeldende; det skal dermed ikke søkes dispensasjon.

Kravene til universell utforming er nedfelt i plan- og bygningslovens formålsparagraf og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Disse kravene er sterke, men også her kan det gjøres unntak for fredete og bevaringsverdige bygninger. Målet er å øke tilgjengeligheten og å finne tilpassete løsninger som er forenlig med kulturminneverdiene. Målet om økt tilgjengelighet er også nedfelt i kgl.res. av 01.09.2006, «Forvaltning av statens kulturhistoriske eiendommer».

4.3 | PLANSAKER

Kommunen skal ta hensyn til kulturminner i sitt planarbeid. Dette innebærer normalt at bygninger og uteområder som omfattes av fredning etter kulturminneloven eller er definert som bevaringsverdig i verneklasse 2, skal reguleres til hensynssone med bevaringsformål. Fylkeskommunene/Byantikvaren i Oslo skal avgi uttalelse i plansaker. Ved behov henter disse inn Riksantikvarens uttalelse, slik at kulturminnemyndighetene avgir en samlet uttalelse.

4.4 | SANKSJONER

Det er viktig at staten forvalter sine kulturminner på en forbilliglig måte. Som eier av fredete bygninger har staten et særskilt ansvar. Brudd på kulturminneloven kan møtes med krav fra Riksantikvaren om utbedring eller tilbakeføring av ulovlig utførte arbeider, jf. § 16. Eier kan også pålegges å gjennomføre tiltak for å hindre forfall, jf. § 17.

5 Vedlikehold og søknadsplikt

5.1 | GRUNNHOLDNINGER TIL VERN

Hovedprinsippet for vedlikehold av fredete og bevaringsverdige bygninger er å bevare de opprinnelige og/eller gamle bygningsdelene, som kledning, vinduer, dører, listverk og overflatebehandling, så langt det er mulig. Vedlikeholdet skal, om mulig, skje på samme måte som da huset ble bygd, med opprinnelig teknikk, utførelse og materialbruk. Ifølge kulturminneloven § 17 har eier vedlikeholdsplikt for fredete eiendommer og plikt til å forhindre at fredete bygninger forfaller.

Rådene for vedlikehold og istandsetting er basert på grunnprinsipper innen bygningsvernet:

De viktigste er:

- Mest mulig av bygningens ulike deler skal bevares.
- Det er bedre å vedlikeholde og reparere framfor å skifte ut.
- Ved vedlikehold og eventuell utskifting skal det brukes materialer som tilsvarer opprinnelig materialbruk.
- Skjulte deler av bygningen (konstruksjoner) er like viktige å ta vare på som synlige (overflater). Det er et mål å bevare helheten på best mulig måte, ikke bare det visuelle uttrykket.
- Hvis man må endre, er det bedre å føye noe til enn å fjerne originale eller gamle deler. Det beste bygningshistoriske «arkivet» er bygningen selv.
- Endringer skal om mulig være reversible. Når behovene endrer seg, kan de nye elementene fjernes og bygningen vil framstå slik den var før endringen.

5.2 | HVA REGNES SOM VANLIG VEDLIKEHOLD?

Ifølge fredningen må man søke om godkjenning for alle tiltak som går ut over vanlig vedlikehold. Hva som menes med vanlig vedlikehold defineres strengere for fredete bygninger enn for den øvrige bygningsmassen. Dette er nærmere spesifisert under forvaltningsplanens eksteriør - og interiørproppslag. Generelt er vedlikehold definert som fornyelse av overflater med samme type materialbruk og farger som eksisterende, mens endring eller større utskifting går ut over vanlig vedlikehold.

Eksempler på vanlig vedlikehold:

- Maling/overflatebehandling med samme type maling/olje og farge som eksisterende
- Små reparasjoner av murverket med samme type betong, tegl og mørtel
- Små reparasjoner av takteking med samme materialbruk som eksisterende
- Utskifting av skadete deler av renner og nedløp med tilsvarende.

5.3 | HVA ER ET SØKNADSPLIKTIG TILTAK?

Utskifting av bygningselementer og materialer og alt arbeid ut over vanlig vedlikehold på bygningens eksteriør eller de deler av interiørene som omfattes av vern, er et søknadspliktig tiltak.

Listen nedenfor viser eksempler på hva som forstås som søknadspliktig tiltak etter kulturminneloven:

- inngrep i konstruksjon eller overflate som følge av f.eks. etablering av nye rømningsveier, tilpasning til UU, trekking av nye kabler, rør og lignende
- oppsetting eller riving av lettvegger
- utskifting eller endring av vinduer og dører med karmen og listverk
- endring av overflatebehandling som f.eks; maling av umalte/oljede tredetaljer, fjerning av eldre malingslag i vernede interiører, overmaling av dekor/ending av opprinnelig farge-setting og lignende
- utskifting av opprinnelige detaljer i vernede interiører som fastmonterte lamper, radiatorer, garderobestativ, tavler/opp-slagstavler, servanter og lignende
- utskifting eller endring av kledning, taktekkning og/eller farge-setting
- utskifting av himlingsplater/kledning i vernete interiører
- utskifting av heller og belegg mv.
- større endringer/utskiftninger av ikke-verneverdige elementer

NB! Listen er ikke uttømmende med hensyn til hva som er søknadspliktig. Søk råd dersom det oppstår tvil om hvor grensen går mellom vedlikeholdstiltak og søknadspliktige tiltak.

Eksempler på vedlikehold og søknadsplikt

Utskifting av elektriske komponenter i opprinnelig lamper regnes som vedlikehold, endringer eller utskifting av armatur/skjerm er søknadspliktig.

Dører og annet treverk kan vedlikeholdes med tilsvarende maling i samme farge, glansgrad og teknikk som eksisterende. Endring av farge og malingstype er søknadspliktig.

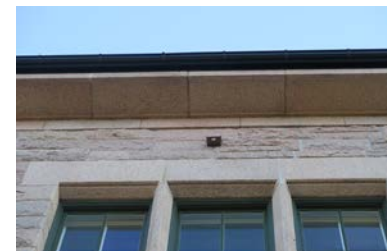

Reparasjon av små sprekker og skader i pussede overflater regnes som vedlikehold, endringer av farge er søknadspliktig.

Reparasjoner av skjult teknisk anlegg regnes som vedlikehold dersom det ikke medfører inngrep i opprinnelige konstruksjoner.

6 Katalog - eksteriør

Eksteriør

VERNEHENSYN

Museumsbygningene i Botanisk hage representerer en kontinuerlig byggeprosess under ledelse av samme arkitekt og framstår som et enhetlig anlegg. Det er viktig å sikre Brøgers hus som del av det helhetlige anlegget i Botanisk hage, og ivaterta bygningens arkitektoniske uttrykk, materialer og fasadekomposisjon. Bygningen har høye arkitektoniske kvaliteter, både utvendig og innvendig. Bygningens eksteriør er i stor grad bevart, og elementer som opprinnelige dører med detaljer som vrider, hengsler og glass, opprinnelige vinduer med detaljer som hjørnejern, hengsler og hasper har høy verneverdi.

Bygningen har høy verneverdi, både som enkeltbygg i senjugend med høy autentisitet, og som en del av anlegget som har vært viktig for universitetets vitenskapelige virksomhet. Bygningen er som et av de best bevarte eldre norske museene, et nasjonalt klenodium.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/VEDLIKEHOLD
Grunn og fundament	Fundamentering i armert betong. Mur av tegl og kalk, utvendig forblendet med drammensgranitt i råkoppmur.	Hold vegetasjonen nede. Grunnmurer er avhengig av gode forhold for naturlig opptørking. Hvis grunnmuren er skitten eller dekket av alger og mose, kan den rengjøres. Egnede rengjøringsmetoder må vurderes fra tilfelle til tilfelle. Se også vegger.
Bæresystem	Søylar, etasjeskiller og dragere er utført i armert betong.	-
Vegger	Ytterveggene er bærende teglvegger, forblendet med drammensgranitt. Kjelleretasjen er noe fremtrukket i forhold til 1.-3. etasje. Forblendingen varierer mellom hugget og glatt overflate for å markere overgang mellom kjeller og 1. etasje, rundt dører og vinduer samt gesims.	Fuger vedlikeholdes med mørtel med tilsvarende egenskaper som eksisterende. Pass på at utformingen av fugene videreføres som eksisterende.
Vinduer	Vinduene er malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y, glans høy. Under vinduene er det sålbenker av granitt. Kjeller: Ettfagsvinduer med fire ruter. Sør: To små opprinnelige ettfagsvinduer i 1. etasje. Eldre åpningsvinduer i 2. og 3. etasje. Nord: To eldre åpningsvinduer, kvadratiske uten sprosser. <u>1. etasje øst og vest:</u> Vindusfelt med 3 opprinnelige ettfagsvinduer og utvendig isolerglass fra 1983/-84. Enkelte vinduer har et lite åpningsvindu med isolerglass (1983/-84) nederst. <u>2. og 3. etasje øst og vest:</u> Vindusfelt med tilsammen 6 vinduer, 3 i hver etasje. I hovedsak opprinnelige vinduer med utvendig isolerglass fra 1983/-84. Enkelte vinduer har et lite åpningsvindu med isolerglass (1983/-84) nederst. Lengst mot nord i 2. etasje er det nyere utvendig isolerglass, i 3. etasje er det ett eldre åpningsvindu i hvert vindusfelt. Lengst mot sør i 3. etasje er det eldre åpningsvinduer og varevinduer. (For detaljert oversikt, se fasadetegning av 4B arkitekter, datert 24.09.18, prosjektnummer 949001. Arkiv: SharePoint)	Opprinnelige vinduer og detaljering har høy verneverdi. Vinduer og detaljer fra 1980-tallet og nyere utvendig isolerglass har lav verneverdi. Vinduene vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge og glans som eksisterende. Utskifting eller større endringer er søknadspålagt uansett alder.

<p>Dører</p>	<p>Tredører er malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y, glans høy.</p> <p><u>Sør:</u> Opprinnelig, tofløyet dør. Tilsammen 8 parvis plasserte speil i hvert dørblad. Opprinnelige hengsler og vrider. Sprossedelt overlys over. Malt i tilsvarende farge.</p> <p><u>Øst:</u> Opprinnelig, tofløyet dør. Sprossedelte glassfelt øverst i begge dørblad. Tilsammen 6 parvis plasserte speil i hvert dørblad. Opprinnelige hengsler og vrider.</p> <p>Énfløyet ståldør til rom 118. Malt i tilsvarende farge som tredører.</p> <p><u>Vest:</u> Opprinnelig, tofløyet dør. Tilsammen 10 parvis plasserte speil i hvert dørblad. Opprinnelige hengsler og vrider. Dør til kjeller mot vest: Opprinnelig énfløyet fylingsdør, to små speil nederst og et stort glassfelt øverst. Opprinnelig vrider og hengsler. Malt med eldre linoljemaling, grønn.</p>	<p>Dørene inkludert detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Større endringer eller utskifting er søknadspliktig.</p>
<p>Tak, renner og nedløp.</p>	<p>Takkonstruksjonen er utført som sperretak i tre. Taket er tekket med nyere taktegl.</p> <p>Nyere takvinduer. Nyere takrenner og nedløp av metall.</p>	<p>Taktekkingen bør undersøkes vår og høst. Sjekk at taksteinen ligger tett og stabilt. Enkelsteiner som er knekt eller har store frostskafer, erstattes med tilsvarende nye.</p> <p>Rens renner og nedløp hver vår og etter løvfall om høsten. Lekkasje må utbedres straks, da det lett kan føre til store, alvorlige og dyre følgeskader på bygningen. Større reparasjoner, endringer og full takomlegging er søknadspliktig.</p>
<p>Piper</p>	<p>Nyere ventilasjonshatter med sjalusibeslag av metall.</p>	<p>Undersøk beslag og overgang til takflate. Ødelagte elementer erstattes med tilsvarende nye. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler er søknadspliktig.</p>

<p>Trapper, balkonger etc.</p>	<p><u>Sør:</u> Trapp med trinn av granitt, midtstilt på fasaden. Sidereposer på hver side med integrerte granittbenker med rygg.</p> <p><u>Vest:</u> Altan over inngang, rekkverk av granitt. Granittbenker med rygg på hver side av inngangsdøren.</p> <p><u>Øst:</u> Smal trapp av granitt til inngang til rom 118. Utvendig skjerm + rekkverk: RAL 7039 Quartz grey. Glans matt.</p>	<p>Trapper og andre elementer av granitt kan rengjøres ved behov hvis det er dekket av alger eller mose. Ikke strø med salt på naturstein, salt vil øke faren for forvitringsskader. Fuger vedlikeholdes med mørtel med tilsvarende egenskaper som eksisterende. Pass på at utformingen av fugene videreføres som eksisterende.</p>
<p>Belysning</p>	<p><u>Sør:</u> To veggfestet lykthus av kobber og glass.</p> <p><u>Øst og vest:</u> Ved inngangene lengst mot nord er det et veggfestet armatur med buet arm og klokkeskjerm. Dråpeformet kuppel. Mot sør på østfasaden er det et veggskjold av kobber og glass.</p>	<p>Reparasjoner av kobberbelysning bør utføres av en fagperson (blikkenslager). Den elektriske innmaten kan utskiftes ved behov. Montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.</p>

Bygningens fasade mot vest, sett mot nord.

6 Katalog - eksteriør

1

2

Bilder på motsatt side:

1. Opprinnelig, tofløyet dør på fasade mot øst.

2. Fasade mot vest, opprinnelig inngangsdør til nordfløyen.

3. Én av to benker av granitt ved inngang som vist på bilde 2.

4. Detalj av gesims og vegg med forblending av drammensgranitt.

Denne siden:

1. På fasaden mot nord er det oppført et nyere heistilbygg i 2020. Dette er ikke omfattet av fredningen.

2. Sørfløyens fasade mot øst. I hjørnet kan man se sideinngangen til rom 118, via trappen av granitt. Over inngangsdøren av stål er det et lite, utstikkende tak av glass.

Opprinnelig belysning ved inngang mot vest.

Fasade mot øst, lengst mot sør.

Opprinnelig belysning ved inngang mot sør.

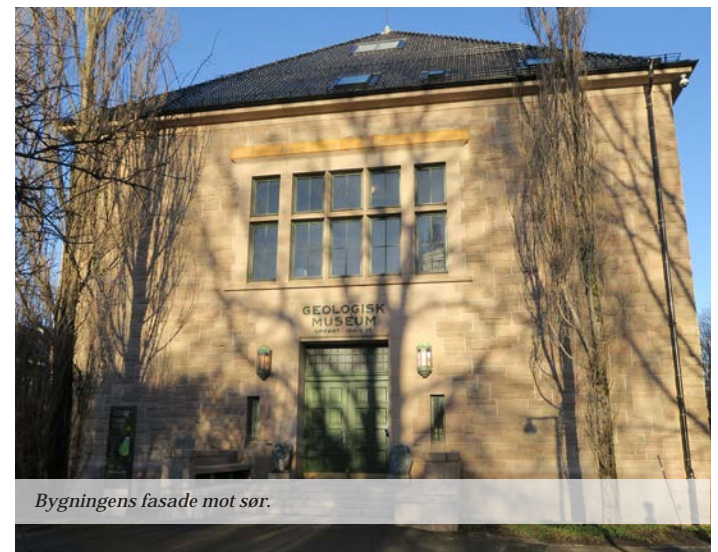
Fasade mot vest, lengst mot sør.

Kjellervindu.

Veggene er forblendet med drammensgranitt.

Bygningens fasade mot sør.

Enkelte vinduer har nyere åpningsvindu fra 1980-tallet.

Nyere takteking og snøfangere. Flere nyere takvinduer.

Trapp av granitt mot sør. Benker på repos på hver side av trappen.

Veggskjold av kobber ved inngang mot øst.

Vindusfelt mot øst, til trapperom i nordfløyen.

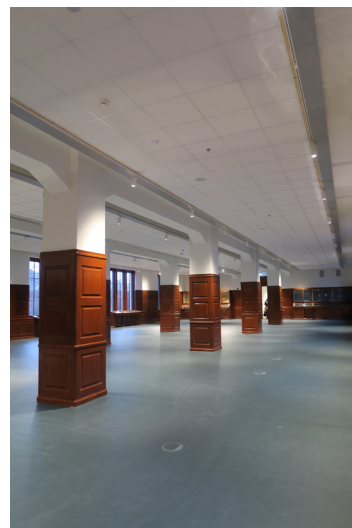

Eldre tak av glass av metall over inngang mot øst.

Benk av granitt ved inngang mot sør.

7 Katalog - interiør

Interiør

Foto tatt i forbindelse med denne planen er tatt i slutfasen av restaureringen, før utstillingene i salene ble ferdigstilt og før rommene ble innredet utover den opprinnelige, faste innredningen.

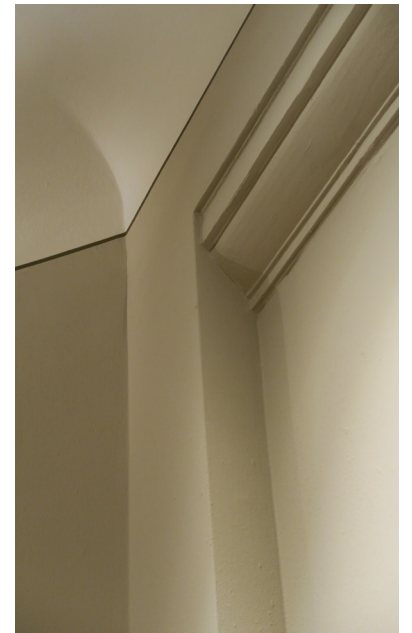
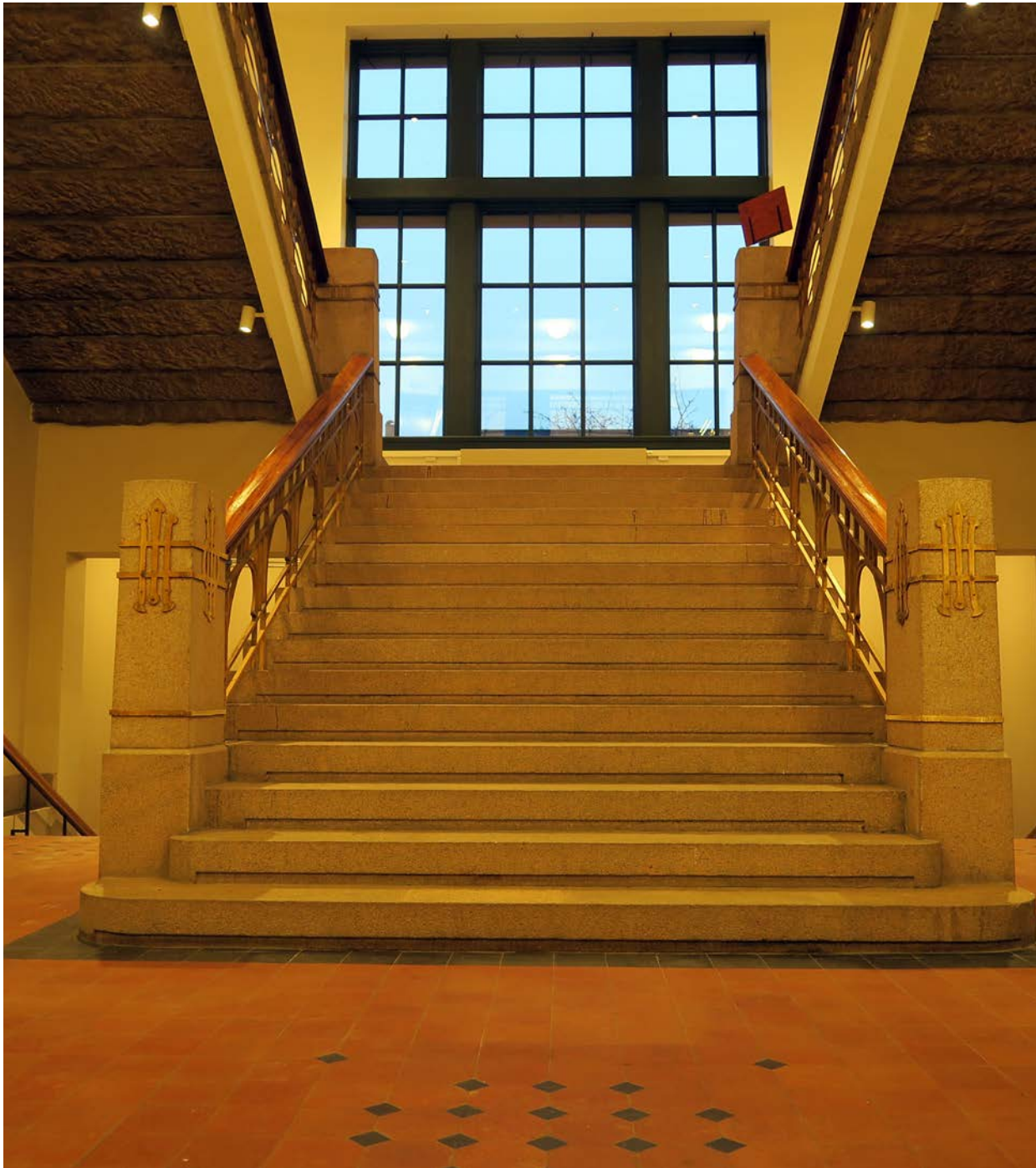
For detaljert beskrivelse om hva som ble utført i forbindelse med istandsettingsprosjektet som stod ferdig i 2020, se sluttokumentasjon for prosjektet. Se også registreringsrapport utarbeidet av Bjørn Vidar Johansen ved MUV, datert 30.8.2012, for flere detaljer om utstillingsmontrene.

En del av de løse utstillingsmontrene er omfattet av fredningen, men står ikke i utstillingssalene etter at restaureringsprosjektet ble avsluttet i 2020. Montrene er satt på fjernlager. Se oversikt i kapittel 2 Vern for verneomfang av løst inventar.

VERNEHENSYN

I forbindelse med restaureringsprosjektet i 2019-2020 ble interiøret i Brøggers hus oppgradert og fornyet. De fredete etasjene gjennomgikk en fornyelse av opprinnelige overflater og fast inventar i henhold til tradisjonelle metoder og materialer. Av tiltak som ble utført ble blant annet vegger og himlinger malt, opprinnelig linoleum ble restaurert, opprinnelige dører av tre ble restaurert og malt med linoljemaling. Det ble også tilrettelagt for nye tekniske installasjoner som ventilasjon, og kjøkken- og sanitærinneordning ble utskiftet. Selv om det fredete interiøret har gjennomgått en omfattende restaurering, er det opprinnelige uttrykket godt bevart. Særlig kontorene og utstillingssalene har bevart de høye håndverksmessige og materialmessige kvalitetene.

De dekorative elementene i interiøret var opprinnelig planlagt i en nedtonet utforming. I interiøret er det viktig å bevare de opprinnelige elementene som fliser av betong i trapperom og vestibyler, trapper og trappestolper av granitt, rekkverk og detaljer av forgyllt jern, opprinnelig belysning, gulvbelegg av linoleum, belistning, panel, utstillingsmontre og annen opprinnelig fast innredning. Interiøret har gjennomgått en stor oppgradering og fornyelse, men det har bevart sitt opprinnelige hovedpreg, og er et av Norges best bevarte eldre museum.

1. etasje

Via en bred granittrapp fra sørsiden av bygningen kommer man inn i sørfløyen i 1. etasje. Innenfor vindfanget er den spesielle åttekantete vestibylen, som strekker seg helt opp til 3. etasje. I denne fløyen er det flere kontorer, disse har opprinnelig fast innredning, som skap, veggpaneler, sofa og arbeidsbord.

Midtfløyen består av en stor utstillingssal som opprinnelig utstilte "*alminnelig geologi*" og "*Norges geologi*". Her er de opprinnelige, faste utstillingsmontrene bevart, de løse montrene er satt på fjernlager. Det er også bevart opprinnelig panel på nedre del av vegger og på stolpene som er plassert parvis i rommet.

Nordfløyen i 1. etasje består av en litt mindre utstillingssal enn i midtfløyen, opprinnelig brukt til utstilling av "*Praktisk geologi*". I den nordligste delen av denne fløyen ligger hovedinngangen fra vestfasaden. Herfra kommer man inn i hovedvestibylen og bygningens monumentale hovedtrapperom. Trappen av granitt med forgylte detaljer leder opp til utstillingssalene i 2. etasje.

NAVN: **Gang og lager**

FUNKSJON: GANG OG LAGER

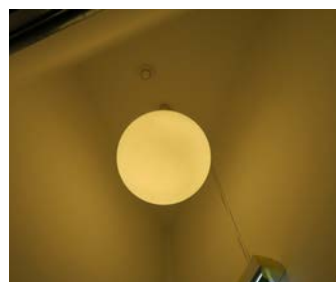
ROM: 101 OG 102

Linoleumsbelegg, rom 101 til venstre og rom 102 til høyre. Ny terskel.

Opprinnelige gerikter rundt dørfals mot rom 103 (stengt).

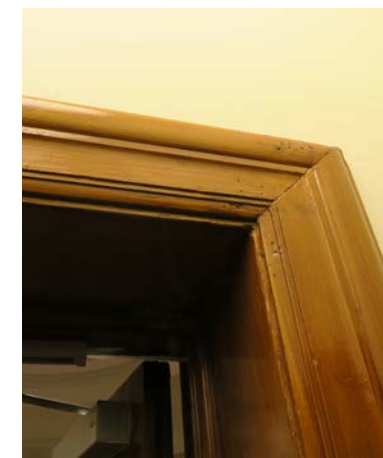
Nyere pendelbelysning i rom 101.

Over: Rom 102. Under: Opprinnelige vindu i rom 102. Gerikter rundt dør til 122.

VERNEHENSYN

Opprinnelig planløsning med malte vegger er bevart. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduet med detaljer som hasper og hengsler og dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter.

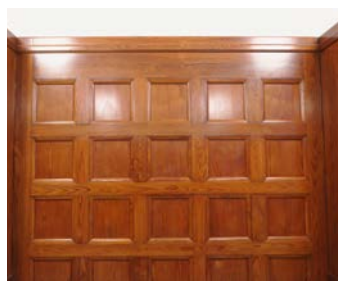
BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge NCS 0502-Y, Egghvit. I rom 102 er det en nisje mot rom 121, en lettvegg med gipsplater. Nedre karm er dekket av en trefiberplate med finér.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	101-102: Fyllingsdør med originale detaljer. Nye sokler nederst på geriktene mot 101 og 102. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. 101-103: Fyllingsdør. Ny vrider. Leddhengsel med kule av messing. 101-122: Fyllingsdør. Beiset og lakkert mot 101. Eikenøtthengsler. Messingvrider. 102-103: Plate på døren mot 102. Dørfals og gerikter mot 102 er bevart. Plate og fals er malt som vegg.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	102: Ettfags smalt vindu med én rute. Originale hengsler. Profilert vinduslem på innsiden. Begge malt med hvit linoljemaling.	Vinduet og lemmen på innsiden er opprinnelig, og har høy verneverdi. Detaljer som hengsler, hjørner og hasper har også høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	101: Gulvet er belagt med nyere grå linoleum. 102: Gulvet er belagt med ny linoleum: Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G). Ny sort vinyl fotlist i begge rom.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen. Fotlist av vinyl kan erstattes med tilsvarende ved behov.
Fast inventar	Ny radiator i 102.	Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige begyningsdeler er søknadspliktig.
Belysning	101: Ny pendel m/hvitt glass. 102: To nye plafonder m/hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

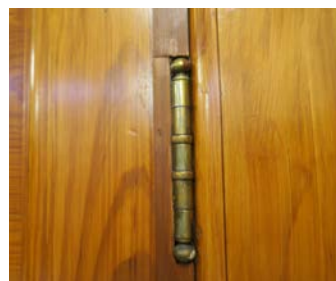
NAVN: **Kontor**
FUNKSJON: KONTOR
ROM: 103

Detalj mellom vinduene.

Panel på veggen mot sør.

Leddhengsel av messing.

Over: Rom 103 med restaurert inventar. Under: Skrivebord og skap med glassdører.

VERNEHENSYN

Opprinnelig planløsning og funksjon er bevart. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt fast inventar med integrerte hyller, skap og sofa, arbeidsbord, løst skrivebord samt panel på veggene i beiset og lakkert treverk.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/VEDLIKEHOLD
Himling	Akustikkpuss, malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene over panelet er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit. Ellers opprinnelig fyllingspanel, beiset og lakkert.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse.
Dører	103-101 og 102: Enfløyet fyllingsdør. Beiset og lakkert mot rom 103, malt mot 101 med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Ny vrider til 101. Leddhengsel av messing med kule på begge dører. Dør mot 102 er stengt, vrider fjernet.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	Vindusfelt med 3 ettfagsvinduer. De to ytterste åpningsvinduene har 6 ruter, opprinnelige hengsler og isolerglass utvendig fra 1980-tallet. I midten er det to åpningsvinduer, det øverste er tilsvarende som de ytterste vinduene, det nederste er fra 1980-tallet. Vinduene er malt innvendig med hvit linoljemaling. Mellom vinduene er det umalte pilastre, i omtrent halve høyden av vindusfeltet.	Opprinnelige vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vinduer og detaljer fra 1980-tallet har lav verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulvet er belagt med grå linoleum. Ny fotlist av sort vinyl.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen. Fotlist av vinyl kan erstattes med tilsvarende ved behov.
Fast inventar	Opprinnelige og eldre fastmonterte hyller og skap. Skapdører med speil eller glass. Integriert sofa med nytt ulltrekk. Fastbygget skrivebord foran vindu, med radiatorsjuler bak. Opprinnelige og nye metallrister over radiatorene. To nye radiatorene.	Opprinnelig og eldre inventar har høy verneverdi og skal bevares uendret. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse. Nye radiatorene har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler er søknadspliktig.
Løst inventar	Skrivebord i beiset og lakkert tre.	Skrivebordet er fredet og har høy verneverdi. Vedlikeholdes med tilsvarende beis og lakk som eksisterende.
Belysning	Fire nye pendler med glasskuler.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Annet	To opprinnelige ventilasjonsrister, én ny.	Opprinnelige ventilasjonsrister har høy verneverdi. Vedlikeholdes med maling i tilsvarende farge som eksisterende.

NAVN: **Gang, forrom,
WC og BK**

FUNKSJON: GANG, FORROM, WC, BK

ROM: 104, 105, 106, 107

Ny linoleum på gulvet i gangen.

Vrider til vinduet i bøttekottet.

Profilert gerikt under vindu.

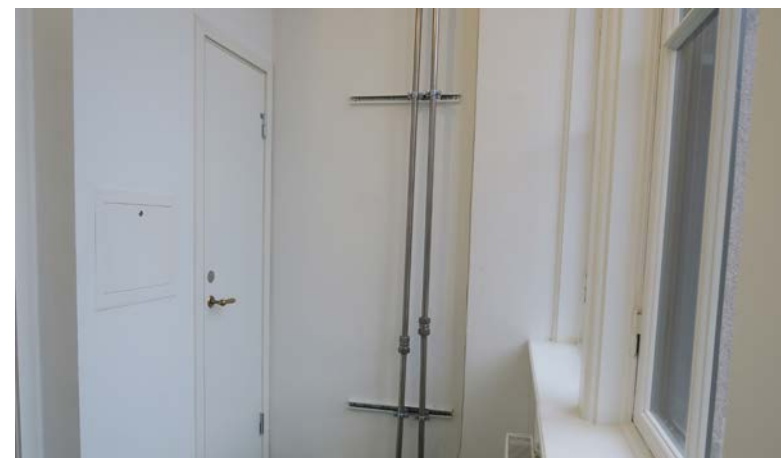
Bøttekottet sett mot nord.

En tidligere døråpning mot rom 110.

VERNEHENSYN

Rommene ble opprinnelig brukt til WC, men de innvendige lettveggene er endret. Hele rommet ble totalrenovert ved siste istandsetting mellom 2019-2021. Det er viktig å bevare originale og eldre elementer som dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt opprinnelige detaljer rundt vindusfelt i bøttekottet.

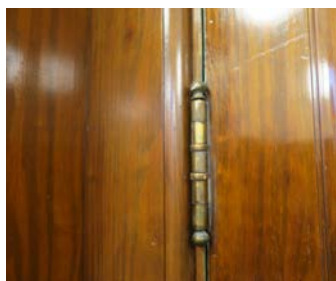
BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen i 107 er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egg-hvit. 104, 105, 106: Systemhimling hvit.	107: Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende. Systemhimling vedlikeholdes med tilsvarende plater som eksisterende.
Vegger	Veggene er malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egg-hvit. 106: Nyere veggflis av type Hvit Pav21 Cristal PP.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende. Fliser erstattes med tilsvarende ved behov. Større vedlikehold eller utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Dører	104-122: Opprinnelig tofløyet dør med sprossetelt glassfelt øverst i dørbladet. Faste sidefelt med tilsvarende inndeling. Sprossetelt overlys i hele bredden. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Opprinnelige profilerte gerikter, håndtak av messing og originale hengsler. 105-106: Nyere tredør, glatt, malt. 105-107: Nyere tredør, glatt, malt. 107-sjakt: Nyere tredør, glatt, malt. Nyere dører er malt med linoljemaling.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Nyere dør har lav verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	Vindusfelt med 3 ettfagsvinduer. Vinduene har 6 ruter, opprinnelige hengsler og isolerglass utvendig fra 1980-tallet. Vinduene er malt med hvit linoljemaling.	Opprinnelige vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vinduer og detaljer fra 1980-tallet har lav verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	104 og 105: Gulvene er belagt med ny linoleum: Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G). 106 og 107: Gulvene er belagt med ny vinyl for våtrom: Gerflor Tarasafe Standard 7508 Avocado.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum eller vinyl i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	Ny radiator i rom 107. Ny utslagsvask av stål i rom 107.	Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler er søknadspliktig.
Belysning	Nye, runde plafonder m/hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Kontor og gang**

FUNKSJON: KONTOR, GANG

ROM: 110 OG 112

Leddhengsel på døra til 112.

Fastbygde skap med glassdører.

Opprinnelig panel på veggene.

Rom 112. Dør til vestibylen til høyre.

Eldre porselensservant.

VERNEHENSYN

Opprinnelig planløsning og funksjon er bevart. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt fast inventar med hyller, skap og integrert sofa, samt panel på veggene i beiset og lakkert treverk.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/VEDLIKEHOLD
Himling	110: Akustikkpuss, malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit. 112: Himlingen er pusset og malt som 110.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene i 112 og øvre del av vegger i 110 er malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit. I 110 er det også opprinnelig veggpanel.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Dører	110-104: Enfløyet fyllingsdør. 110-112: Enfløyet fyllingsdør, beiset og lakkert mot 110. 112-122: Enfløyet fyllingsdør. Dørene er malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	Vindusfelt med 3 ettfagsvinduer. De to ytterste åpningsvinduene har 6 ruter, opprinnelige hengsler og isolerglass utvendig fra 1980-tallet. I midten er det to åpningsvinduer, det øverste er tilsvarende som de ytterste vinduene, det nederste er fra 1980-tallet. Vinduene er malt med grønn linoljemaling i NCS 7020-G30Y.	Opprinnelige vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vinduer og detaljer fra 1980-tallet har lav verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulvene er belagt med ny linoleum: Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G).	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen. Fotlist av vinyl kan erstattes med tilsvarende ved behov.
Fast inventar	Opprinnelige og eldre fastmonterte hyller og skap. Skapdører med speil eller glass. Innebygget sofa med nytt ulltrekk. Servant av porselen. Ny radiator under vinduet.	Opprinnelig og eldre inventar har høy verneverdi og skal bevares uendret. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker. Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler er søknadspliktig.
Belysning	Fire nye pendellamper med kule av hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **El-tekn. rom**

FUNKSJON: TEKNISK ROM

ROM: 113

Rom 113 sett mot kottet. En del opprinnelig panel er bevart.

Rom 113 med teknisk utstyr.

Kottet innenfor rom 113.

VERNEHENSYN

Rommet ble opprinnelig brukt til garderobe, og formen er bevart, inkludert kottet. Det er viktig å bevare romløsningen fra byggeåret og originale og eldre elementer som dører med detaljer som hengsler og vrider og malt panel på vegger og i himling. Dette har høy verneverdi.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/VEDLIKEHOLD
Himling	I himlingen er det montert nytt teknisk utstyr. Antatt at himlingen består av malt panel (delvis synlig).	Treverket kan være opprinnelig og har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene består av opprinnelig malt panel i tilsvarende høyde som døren til kottet. Øvre del av vegger er pusset og malt.	Panel vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Pusset vegg vedlikeholdes med tilsvarende maling som eksisterende, eller linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge.
Dører	Dør til kott: Enfløyet fyllingsdør. NCS 1202-Y26R (Jotun 552 Tudor). Glans høy. 113-118: Nyere, glatt dør. Malt.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Nyere dør har ikke verneverdi.
Gulv	113: Gulvet er belagt med ny vinyl.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med vinyl i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Belysning	Belysningsarmatur med lysrør på veggen i rom 113. Plafond på veggen i kottet.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Trapp**

FUNKSJON: TRAPPEROM

ROM: 117

Rom 117, en mellomgang til kjellertrappen.

Tidligere døråpning.

Opprinnelig vindu mot sør.

VERNEHENSYN

Trapperommet var opprinnelig den private inngangen til vaktmesterleiligheten som lå ved siden av. Det er viktig at rommets utforming bevares, samt originale og eldre elementer som vindu og dør med detaljer som gerikter, hengsler og vridere.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	117-121: Enfløyet fyllingsdør malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	Ettfags smalt vindu med én rute. Originale hengsler. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y.	Vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Malt gulv av granitt.	Vedlikeholdes med tilsvarende maling som eksisterende.
Belysning	Ny rund plafond m/hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Møte-/stillerom
og kott**

FUNKSJON: MØTEROM, STILLEROM
OG KOTT

ROM: 114 OG 118

Nyere åpningsvindu fra 1980-tallet i midten.

Opprinnelig hengsel på døren

Profilerte taklister.

Innsiden av kottet.

Døren til kottet.

VERNEHENSYN

Planløsningen fra byggeåret er delvis bevart, inndelt i stue og kjøkken. Rom 114 var trolig tidligere spiskammers, og det var opprinnelig to spiskammers likt utformet som 114. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer panel, vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/VEDLIKEHOLD
Himling	118: Akustikkpuss, malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	114: Veggene er kledd med opprinnelig panel. Malt med eldre linoljemaling. 118: Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit.	114: Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. 118: Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	Ytterdør: Enfløyet fyllingsdør. 118-113: Nyere tredør, glatt, malt. 118-114: Enfløyet fyllingsdør. 118-119: Enfløyet fyllingsdør. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	Vindusfelt med 3 ettfagsvinduer. De to ytterste åpningsvinduene har 6 ruter, opprinnelige hengsler og isolerglass utvendig fra 1980-tallet. I midten er det to åpningsvinduer, det øverste er tilsvarende som de ytterste vinduene, det nederste er fra 1980-tallet. Vinduene er malt med hvit linoljemaling.	Opprinnelige vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vinduer og detaljer fra 1980-tallet har lav verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	118: Gulvene er belagt med eldre linoleum, restaurert i 2020.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	Ny radiator under vinduet.	Nye radiatorene har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler er søknadspliktig.
Belysning	Fire nye pendellamper med kule av hvitt glass. Ny rund plafond på veggen i kottet.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Tekjøkken og kott**

FUNKSJON: TEKJØKKEN, KOTT

ETASJE: 115, 116 OG 119

En del av et opprinnelig hengsel.

Øverst på veggen er det en opprinnelig ventilasjonsrist.

Metallrist på radiatorskjuler.

Kott, rom 115.

Kottene ligger på hver side av døren mot vestibylen.

VERNEHENSYN

Rommet har trolig romløsningen fra byggeåret, med to små kott på hver side av døren til vestibylen. Rom 119 var opprinnelig i bruk som stue i den tidligere vaktmesterleiligheten. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer panel, vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og grikker, samt fast innredning som radiatorskjuler.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	Dører til 115, 116, 118, 120: Enfløyet fyllingsdør. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	Vindusfelt med 3 ettfagsvinduer. De to ytterste åpningsvinduene har 6 ruter, opprinnelige hengsler og isolerglass utvendig fra 1980-tallet. I midten er det to åpningsvinduer, det øverste er tilsvarende som de ytterste vinduene, det nederste er fra 1980-tallet. Vinduene er malt med hvit linoljemaling.	Opprinnelige vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vinduer og detaljer fra 1980-tallet har lav verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	119: Gulvet er belagt med eldre linoleum, restaurert i 2020.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	Opprinnelig radiatorskjuler av malt tre under vinduet, malt som dører. Ny radiator inni. Ny kjøkkeninnredning fra 2020.	Radiatorskjuler har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Nye radiatorer og kjøkkeninnredningen har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige elementer er søknadspliktig.
Belysning	To nye pendellamper med kule av hvitt glass. Ny rund plafond på veggen i begge kott.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Kontor**
FUNKSJON: KONTOR
ROM: 120

Originale hengsler til døra.

Opprinnelig hengsel til tidligere varevindu til høyre.

Profilert gerikt og fotlist.

Original dør inn til rom 120.

Detalj fra vindustalsen.

VERNEHENSYN

Rommet, som var stue i den tidligere vaktmesterleiligheten, har bevart utformingen siden byggeåret. Opprinnelig var det en inngang til leiligheten via rom 117, denne døråpningen er nå tettet igjen. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/VEDLIKEHOLD
Himling	Akustikk puss, malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	Enfløyet fyllingsdør til rom 119. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Opprinnelige profilerte gerikter, vrider av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	Vindusfelt med 3 ettfagsvinduer. De to ytterste åpningsvinduene har 6 ruter, opprinnelige hengsler og isolerglass utvendig fra 1980-tallet. I midten er det to åpningsvinduer, det øverste er tilsvarende som de ytterste vinduene, det nederste er fra 1980-tallet. Vinduene er malt med hvit linoljemaling.	Opprinnelige vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vinduer og detaljer fra 1980-tallet har lav verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulvet er belagt med eldre linoleum, restaurert i 2020.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	Ny radiator under vinduet og på den ene kortveggen.	Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler er søknadspliktig.
Belysning	Fire nye pendellamper med kule av hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Vindfang og vestibyle**

FUNKSJON: VINDFANG OG VESTIBYLE

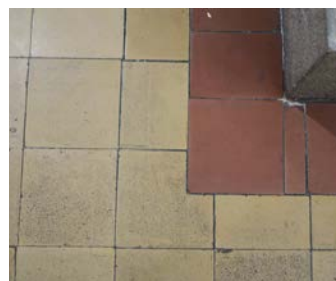
ROM: 121 OG 122

Tofløyet dør mellom gang og vestibyle.

Messinghåndtak på dørene mellom 121 og 122.

Opprinnelige fliser i vestibylen.

Trappen opp til vestibylen i 2. etasje.

Veggene er sandfarget, øverst er det en himlingslinje i en mørk brunfarge.

VERNEHENSYN

Vestibylen har bevart den karakteristiske åttekantete utformingen som tegnet av arkitekten. Den fortsetter i 2. og 3. etasje, som en sirkulær gjennomgående lysåpning mellom etasjene. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer fliser av betong, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, detaljer i interiøret som pusete og malte profiler på vegger, samt trapp og detaljer av granitt.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit. Rund åpning i himlingen til 2. etasje.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. Hovedfargen på veggene er NCS 2005-Y30R, Sand. 122: Himlingslinjen over sandfargen er linoljemaling i NCS 7020-Y Brun. Over linjen er veggene malt med NCS 0502-Y, Egghvit.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende. Himlingslinje vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	Ytterdør: Tofløyet fyllingsdør. 121-117: Enfløyet fyllingsdør. 121-122: Tofløyet fyllingsdør med glass. 122-101: Enfløyet fyllingsdør. 122-104: Tofløyet fyllingsdør med glass, sidefelt og overfelt med glass. 122-111 Heis: Slagdør i stål med trådglass. 122-112: Enfløyet fyllingsdør. 122-119: Enfløyet fyllingsdør. 122-131: Tofløyet fyllingsdør med glass, tett overfelt. Beiset og lakkert mot 131. Alle tredører malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Gulv	121 og 122: Gulvet er belagt med opprinnelige fliser av betong. Restaurert i 2020.	Flisene har høy verneverdi og det er viktig at de vedlikeholdes på en skånsom måte som forlenger flisens levetid. For betongfliser bør bruk av vann til den daglige rengjøringen begrenses så mye som mulig. Ved behov for dyprengjøring benyttes damp. Overflaten må da reimpregneres, bruk en mineralsk impregnering tilpasset underlaget. Fuger av sement vedlikeholdes med mørtel med tilsvarende egenskaper som eksisterende. Pass på at fugens utforming videreføres.
Belysning	Spotbelysning på skinner i den runde vestibylen. Runde plafonder m/hvitt glass i vindfang, trappen og i gangen mot rom 131.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Inngang og vindfang**

FUNKSJON: INNGANG, VINDFANG

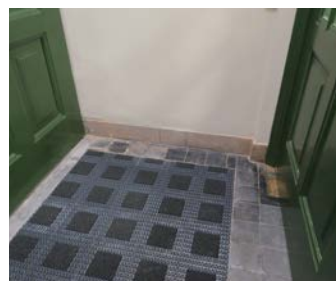
ROM: 124 OG 125

Tofløyet ytterdør fra rom 125 mot vest.

Håndtak på de tofløyete svingdørene mellom 124 og 125.

Gulvet i rom 125.

Trappen opp fra 124 til vestibylen.

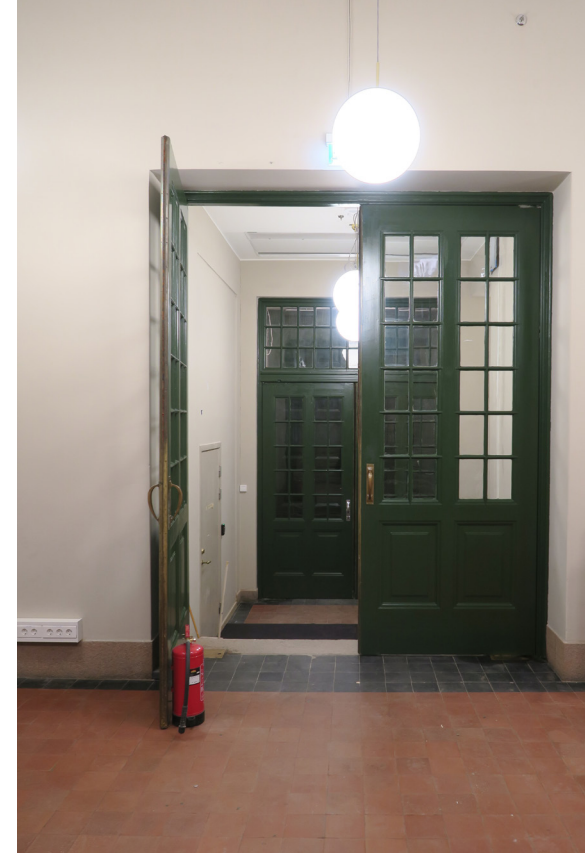
Over og under: Rom ved siden av inngangspartiet, bak heisen.

VERNEHENSYN

Rommet har kun gjennomgått mindre endringer (døråpningene mot rommet bak heisen og til 126B er utvidet/endret), ellers er romløsningen uendret siden byggeåret. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, fliser av betong, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt detaljer i interiøret som pussete og malte profiler på vegger, trapp og detaljer av granitt.

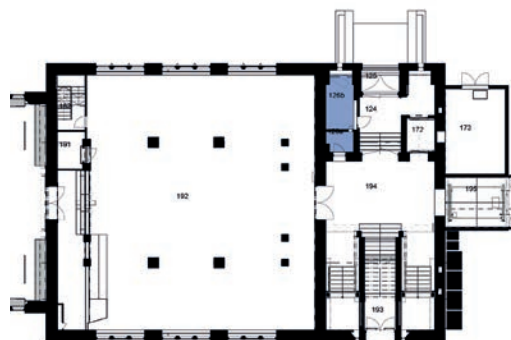
BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	124: Akustikkpuss. Malt som rom 125. 125: Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egg-hvit	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit eller NCS 2005-Y30R, Sand.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	Ytterdør: Tofløyet fyllingsdør, pivothengslet. 124-125: Tofløyet svingdør med glass, overfelt med glass. 124-126b: Ståldør. NCS 1202-Y26R (Jotun 552 Tudor). Silkematt. 124-194: Tofløyet svingdør med glass. Alle tredører er malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	I rommet bak heisen er det et lite opprinnelig vindu mot vest. Ettfags med originale detaljer, malt med hvit linoljemaling.	Opprinnelig vindu med detaljer har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulvet er belagt med opprinnelige fliser av betong. Restaurert. I området bak heisen er det nyere linoleum.	Flisene har høy verneverdi og det er viktig at de vedlikeholdes på en skånsom måte som forlenger flisens levetid. For betongfliser bør bruk av vann til den daglige rengjøringen begrenses så mye som mulig. Ved behov for dyprenngjøring benyttes damp. Overflaten må da reimpreneres, bruk en mineralsk impregnering tilpasset underlaget. Fuger av sement vedlikeholdes med mørtel med tilsvarende egenskaper som eksisterende. Pass på at fugens utforming videreføres. Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	Ny radiator under vinduet i vindfanget.	Nye radiatorene har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler er søknadspliktig.
Belysning	To nye pendellamper med kule av hvitt glass i 124. Runde nye plafonder m/hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Vekter og lager**

FUNKSJON: VEKTER OG LAGER

ETASJE: 126A OG 126B

Gulv av malt betong i 126B.

Opprinnelig vindu mot vest i rom 126B.

Gulv av ny linoleum i rom 126A.

Rom 126A.

Malte vegger i rom 126A og 126B (under).

VERNEHENSYN

Opprinnelig var de to rommene ett rom, brukt til garderobe. Det var ikke dør i veggen fra dagens 126A og til vestibylen. Det er viktig å bevare resterende originale elementer og eldre bygningsdeler, vindu med detaljer som hengsler og hasper og pussete og malte teglvegger.

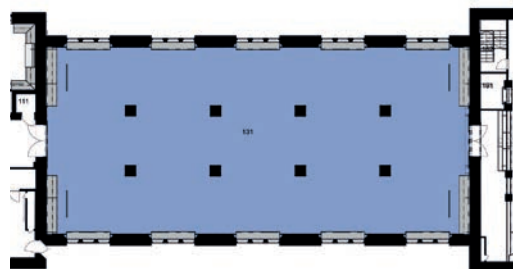
BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	A: Akustikk puss. Begge rom har himling malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egg hvit.	Himling vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Pusset og malte teglvegger.	Vedlikeholdes med puss med tilsvarende egenskaper som eksisterende. Males i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	Glatt dør med stort glassfelt til 126a: Malt med NCS 1202-Y26R (Jotun 552 Tudor). Glatt ståldør til 126b: Hvit malt.	Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	B: Et lite opprinnelig vindu mot vest. Ettfags med originale detaljer, malt med hvit linoljemaling.	Vindu og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	A: Gulvet er belagt med ny linoleum: Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G) B: Gulv av malt betong.	A: Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen. B: Gulvet vedlikeholdes med tilsvarende maling og farge som eksisterende.
Fast inventar	Ny radiator under vinduet i 126b.	Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler er søknadspliktig.
Belysning	Rund ny plafond m/hvitt glass i 126a. Ny belysningsarmatur med lysrør i 126b.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Tekniske anlegg	Nyere teknisk utstyr i begge rom.	Utstyr skiftes ut eller fornyes ved behov. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

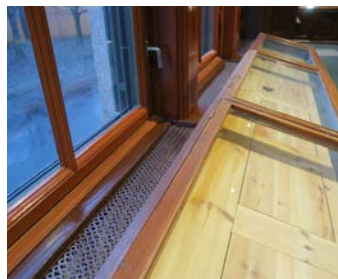
NAVN: **Utstilling**

FUNKSJON: UTSTILLING

ROM: 131

Opprinnelig metallrist over radiator.

Utstillingsmontre langs vinduene.

Tofløyet opprinnelig dør med tråd-glass.

Pilar med panel utenpå.

Opprinnelige utstillingsmontre og skap.

VERNEHENSYN

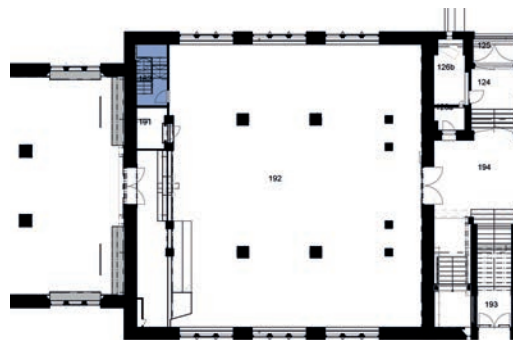
Utforming og bruk til utstillingssal er som opprinnelig. Salen viste "alminnelig geologi" og "Norges geologi". Ved restaureringen i 2019-2020 ble det lagt ny linoleum på gulvet, det ble montert ny belysning og himlingsplater. Den originale innredningen med veggpaneler ble restaurert og vegger ble malt. Montre som ikke var veggfaste ble satt på fjernlager. Det er viktig å bevare opprinnelige og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt fast inventar og panel på vegger og piler.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er behandlet med akustikkpuss og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	131-122: Tofløyet fyllingsdør med glass, tett overfelt. Beiset og lakkert mot 131. Malt mot 122 med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. 131-192: Tofløyet fyllingsdør med glassfelt, beiset og lakkert på begge sider.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	På langveggene mot øst og vest er det 5 vindusfelt med 3 ettfagsvinduer i hvert felt. De tre åpningsvinduene har 6 ruter, opprinnelige hengsler og isolerglass utvendig fra 1980-tallet. Vindusfeltene lengst mot nord og sør på begge fasader har to åpningsvinduer i midten av feltet. Det øverste er tilsvarende som øvrige vinduer, det nederste er fra 1980-tallet. Vinduene er malt med med linoljemaling under en linoljelasur.	Opprinnelige vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vinduer og detaljer fra 1980-tallet har lav verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling og linoljelasur i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulvet er belagt med ny linoleum: Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G).	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen. Fotlist av vinyl kan erstattes med tilsvarende ved behov.
Fast inventar	Opprinnelige utstillingsmontre under vinduene og på kortveggene på hver side av de tofløyete dørene. Treverket er beiset og lakkert. Nye radiatorer under vinduene. Bygget inn med opprinnelige radiatorskjulere av tre, med metallnetting foran og på toppen. Treverket er beiset og lakkert.	Opprinnelige utstillingsmontre har høy verneverdi og beholdes uendret. Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige elementer er søknadspliktig. Radiatorskjulere har høy verneverdi. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Belysning	Spotbelysning på skinner i himlingen.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Trapp**
FUNKSJON: TRAPPEROM
ROM: 162, 261 OG 361

Malt rekkverk.

Dør mellom 162 og 192.

Malte trappetrinn.

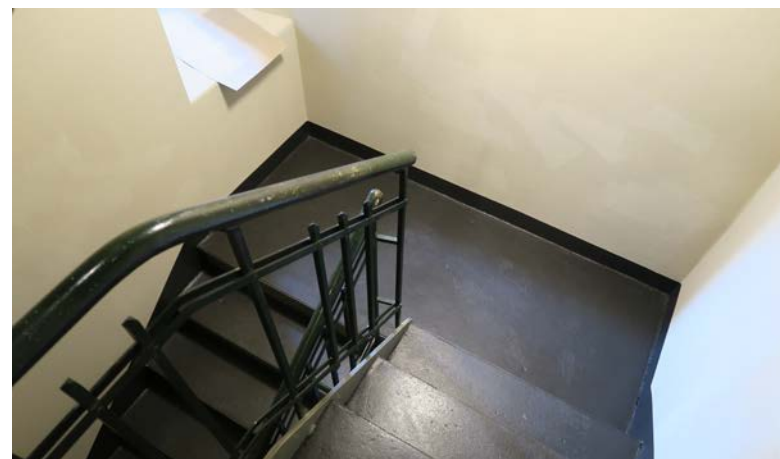
Trapperom sett fra 2. etasje.

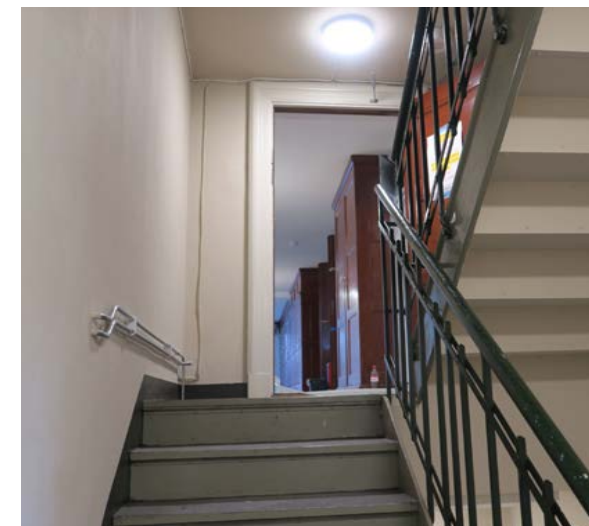
Til trapperom 361.

VERNEHENSYN

Utformingen av trapperommet antas å være tilnærmet som tegnet av arkitekten. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt fast inventar som trapp med malt rekkverk av støpejern.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	162-192: Enfløyet fyllingsdør. NCS 1202-Y26R (Jotun 552 Tudor). Glans høy. 261-262: Enfløyet fyllingsdør. Malt med linoljemaling i NCS 1202-Y30Y (Jotun Tudor). Beiset og lakkert mot 262.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	Lite, opprinnelig ettfagsvindu ved repos. Originale hengsler og hasper, malt med hvit linoljemaling.	Opprinnelig vindu og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulvet er belagt med ny linoleum: Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G)	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	Opprinnelig trapp med repos mellom hver etasje i tillegg til foran dør til hver etasje. Trinn som gulv. Rekkverk av støpejern er malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Høy glans.	Rekkverk vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige elementer er søknadspliktig.
Belysning	Flere nye, runde plafonder m/hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

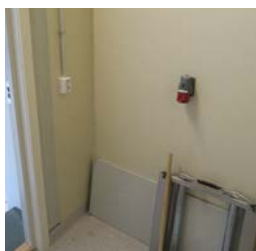
NAVN: **Elektro**

FUNKSJON: TEKNISK ROM

ROM: 191

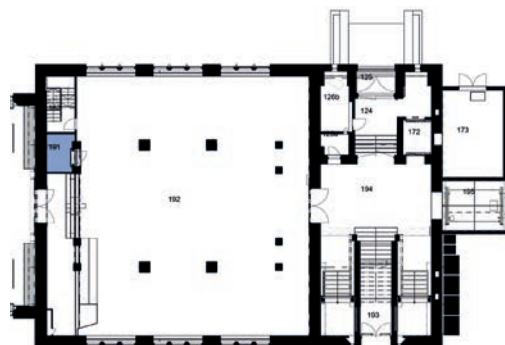
Nytt teknisk rom sett fra utstillingssal 192.

Lysmalte vegger.

Ny vinyl på gulvet.

VERNEHENSYN

Nytt rom avdelt fra rom 192. Rommet består av nytt teknisk utstyr og overflater er fornyet. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler som kan være skjult av nyere materialer.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	191-192: Ståldør, glatt malt.	Vedlikeholdes med maling i tilsvarende farge som eksisterende. Døren har lav verneverdi.
Gulv	Gulvet er belagt med nyere vinyl, kant brettet opp mot vegg i stedet for fotlist.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med vinyl i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Belysning	Ny, rund plafond m/hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Tekniske anlegg	Nyere teknisk el-anlegg/utstyr.	Større utskiftinger som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen. Ellers kan utstyr skiftes ved behov.

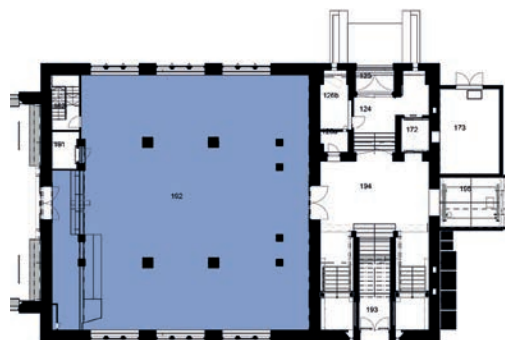

Nyere, hvitmalt dør til venstre til teknisk rom 191. Opprinnelig fyllingsdør til høyre til trapperom 162.

NAVN: **Utstilling**

FUNKSJON: UTSTILLING

ROM: 192

Leddhengsel av messing på en av dørene.

Vindushasp av messing.

Tofløyet dør med trådglass til rom 131.

Vinduer mot vest.

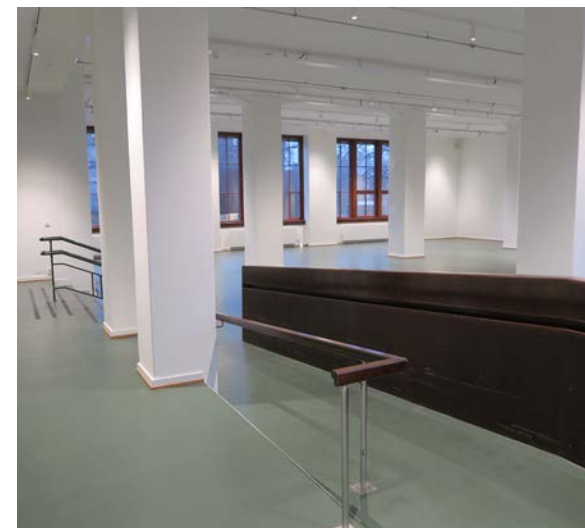
Opprinnelige dører og panel mot rom 131.

VERNEHENSYN

Utforming som tegnet av arkitekten, med unntak av nytt el-rom 191 og ny rampe mot sør. Opprinnelig brukt til utstilling av "Praktisk geologi". Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt panel på veggene i beiset og lakkert treverk.

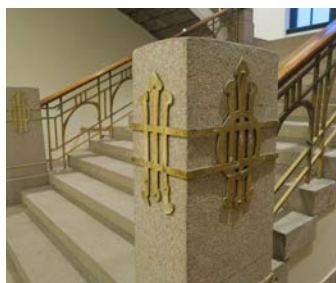
BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit. Systemhimling, hvit. Gipshimling malt i NCS 0502-Y.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	192-131: Tofløyet fyllingsdør med glassfelt. Beiset og lakkert på begge sider. 192-162: Enfløyet fyllingsdør. NCS 1202-Y26R (Jotun 552 Tudor). Glans høy. 192-191: Ståldør, glatt malt. 192-194: Tofløyet dør med glassfelt. Malt side mot 194, Beiset og lakkert side mot 192. Øvrige tredører er malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	På langveggene mot øst og vest er det 3 vindusfelt med 3 ettfagsvinduer i hvert felt. De tre åpningsvinduene har 6 ruter, opprinnelige hengsler og isolerglass utvendig fra 1980-tallet. Vindusfeltene lengst mot nord og sør på begge fasader har to åpningsvinduer i midten av feltet (vindu nord-vest har 2 mindre åpningsvinduer nederst). Det øverste er tilsvarende som øvrige vinduer, det nederste er fra 1980-tallet. Vinduene er malt med linoljemaling under en linoljelasur.	Opprinnelige vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vinduer og detaljer fra 1980-tallet har lav verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling/linoljelasur i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulvet er belagt med ny linoleum: Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G).	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	Nye radiatorer under vinduene.	Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige elementer er søknadspliktig.
Belysning	Spotbelysning på skinner i himlingen.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

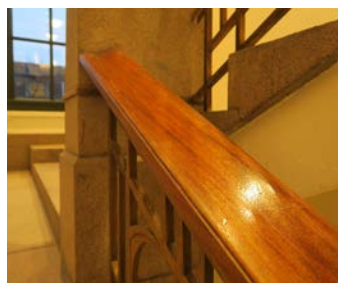
NAVN: **Hovedtrapp**

FUNKSJON: HOVEDTRAPP

ROM: 193

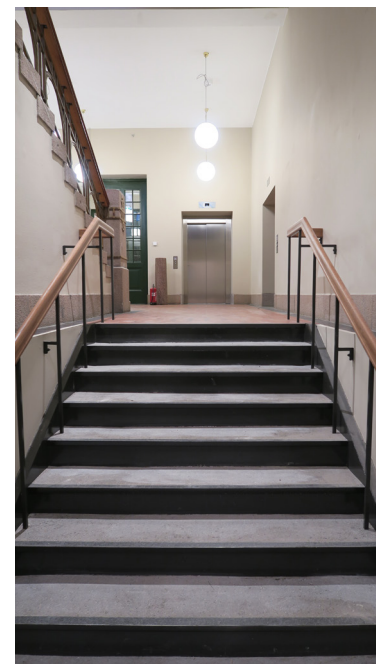
Trappestolpe av granitt med forgyldte detaljer.

Håndløper av tre.

Midtrepos mellom trappeløpene.

Den ene av to sidetrappene til et nivå under.

Trappen og vestibylen sett fra reposit.

VERNEHENSYN

Utforming er i stor grad som tegnet av arkitekten, med unntak av to nye sidetrappene ned til inngangspartiet mot øst. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler og fast inventar som trappetrinn og stolper av granitt, rekkverk med forgyldte detaljer og håndløper av tre, samt repos dekket med granitt.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit eller NCS 2005-Y30R, Sand.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	Ytterdør: Tofløyett fyllingsdør. NCS 7020-G30Y. Glans høy.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	Ved ytterdøren mot øst er det et lite opprinnelig ettfagsvindu på hver side. Originale hengsler og gerikter. Malt med hvit linoljemaling. Mot øst ved repositet i hovedtrappen er det et vindusfelt med seks åpningsvinduer fra 1983. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y.	Opprinnelige vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vinduer og detaljer fra 1980-tallet har lav verneverdi. Vinduene vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Fast inventar	Bred trapp opp til et midtrepos, belagt med granitt. Trappeløpet deles og føres symmetrisk oppover til 2. etasje på hver side. Trappeløp, sokkelbelisting og trappestolper er av granitt. Gelender og bånd på trappestolper av forgyllt smijern. Bunnfarge i NCS 2010-Y10R, med gullmaling. Trinnene i de to nye trappeløpene ned til utgang mot øst er av betong, slipt og impregneret. Ny håndlist av tre og gelender av malt støpejern, NCS S 7502-Y. Tre nye radiatorer.	Opprinnelig trapp av granitt, gelender og håndlist har høy verneverdi. Malte elementer vedlikeholdes med linoljemaling/lasur i tilsvarende farge som eksisterende. Forgylte detaljer vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker. Nye trapper rekkverk har lav verneverdi. Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige elementer er søknadspliktig.
Belysning	Spotbelysning på skinner i himlingen. Runde plafonder m/hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Vestibyle**

FUNKSJON: VESTIBYLE

ROM: 194

Ny pendelbelysning i himlingen.

Opprinnelige fliser og list av granitt.

Mønster i de opprinnelige flisene.

Vestibylen sett mot utgangen mot vest.

Hovedtrapp til høyre, rom 192 rett frem.

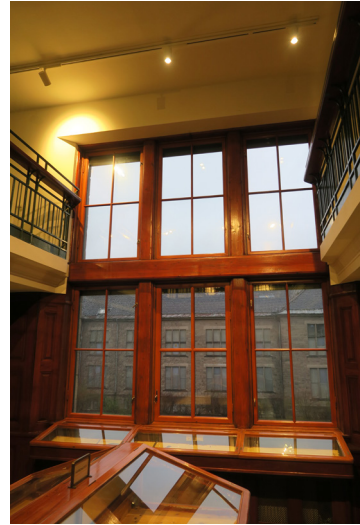
VERNEHENSYN

Vestibylen har bevart tilnærmet lik utforming som opprinnelig, med unntak av noen endringer i forbindelse med nytt heistilbygg mot nord og ny dør til rom 126A. Vestibylen er et sentralt rom i Brøggers hus med høy verneverdi. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler som fliser av betong på gulvet, elementer av granitt og opprinnelige dører av tre med originale detaljer som gerikter, hengsler og vrider.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er behandlet med akustikkpuss og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit eller NCS 2005-Y30R, Sand. Fotlist av granittfliser.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	194-124: Tofløyet svingdør med glass. 194-192: Tofløyet dør med glassfelt. Malt side mot 194, beiset og lakkert side mot 192. Alle tredører er malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Gulv	Gulvet er belagt med opprinnelige fliser av betong, flisene har ulik farge og er lagt i et bestemt mønster langs veggene og ved hovedtrappen. Mindre, svarte fliser danner felt med mønster flere steder på gulvet. Gulvet ble restaurert i 2020.	Flisene har høy verneverdi og det er viktig at de vedlikeholdes på en skånsom måte som forlenger flisens levetid. For betongfliser bør bruk av vann til den daglige rengjøringen begrenses så mye som mulig. Ved behov for dyprengjøring benyttes damp. Overflaten må da reimpreneres, bruk en mineralsk impregnering tilpasset underlaget. Fuger av sement vedlikeholdes med mørtel med tilsvarende egenskaper som eksisterende. Pass på at fugens utforming videreføres.
Belysning	Seks nye pendellamper med kule av hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

2. etasje

Fra den åttekantete vestibylen i 1. etasje i sørfløyen går det en granittrapp opp til vestibylen i 2. etasje. Her er det også et åttekantet rom, og i midten av rommet er det et rekkverk rundt åpningen i gulvet ned til 1. etasje. Slik som i 1. etasje er det flere kontorer i denne delen av etasjen, blant annet W.C. Brøggers opprinnelige kontor med den originale innredningen.

Midtfløyen består av en utstillingssal med opprinnelige utstillingsmontre. Langs ytterveggene er det åpninger i himlingen mot gallerietasjen over (3. etasje). I denne salen ble det opprinnelig utstilt "*Mineraler*". Nedre del av vegger og piler er kledd med originalt panel.

Nordfløyen i 2. etasje har også en mindre utstillingssal, her er det opprinnelige utstillingsmontre langs veggene, og tilsvarende panel som i den store salen. I denne salen ble det opprinnelig utstilt "*Paleontologisk Samling*". Også her er det åpent fra gallerietasjen over, både i partier langs ytterveggene og som ett stort rektangulært felt midt i himlingen i rommet.

Den nordligste delen av nordfløyen består av en mindre vestibyle, hovedtrappen fra vestibylen i 1. etasje og et nytt trappeløp til 3. etasje. Dette ble ombygget i forbindelse med restaureringsprosjektet i 2019-2020. Trappen har en moderne utforming.

NAVN: **Kontor**
FUNKSJON: KONTOR
ROM: 201

Radiatorskjuler, med netting av metall over.

Eldre porselensservant.

Opprinnelige håndtak på skap.

Vinduer mot vest.

Den opprinnelige sofaen fikk nytt ulltrekk i 2020.

VERNEHENSYN

Rommet har bevart planløsning og funksjon som kontor som tegnet av arkitekten. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt fast inventar som skap, sofa, hyller og arbeidsbord, løst inventar som skrivebord og panel på veggene i beiset og lakkert treverk.

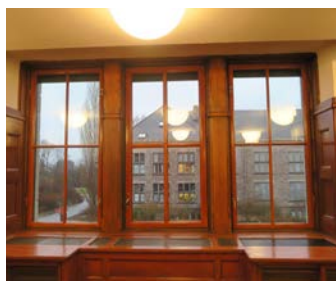
BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene over panelet er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit. Opprinnelig veggpanel av tre er beiset og lakkert.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende. Ådret treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Dører	201-202: Enfløyet fyllingsdør, beiset og lakkert. 201-212: Enfløyet fyllingsdør. Beiset og lakkert side mot 201. Malt mot 212 med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	Vindusfelt med 3 ettfagsvinduer, med 4 ruter i hvert vindu. De to ytterste åpningsvinduene er opprinnelige, med opprinnelige hengsler og isolerglass utvendig fra 1980-tallet. I midten er det et åpningsvindu med isolerglass fra 1980-tallet. Vinduene er malt med grønn linoljemaling. Mellom vinduene er det tre umalte pilastre av tre.	Opprinnelige vinduer, pilastre og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vinduer og detaljer fra 1980-tallet har lav verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulvet er belagt med vegg-til-vegg teppe av typen EGE ReForm ECT350 farge Dark Khaki Green. Fotlist av vinyl. Fra restaureringen i 2020.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med tilsvarende teppe som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	Opprinnelige og eldre fastmonterte hyller og skap. Skapdører med speil eller glass. Integriert sofa med nytt ulltrekk. Fastbygget skrivebord foran vindu, med radiatorsjuler bak. Opprinnelige og nye metallrister over radiatorene. Servant av porselen. Ny radiator under vinduet.	Opprinnelig og eldre inventar har høy verneverdi og skal bevares uendret. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker. Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler er søknadspliktig.
Løst inventar	Opprinnelig skrivebord i beiset og lakkert tre.	Skrivebordet er fredet og har høy verneverdi. Vedlikeholdes med tilsvarende beis og lakk som eksisterende.
Belysning	Seks runde plafonder m/hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

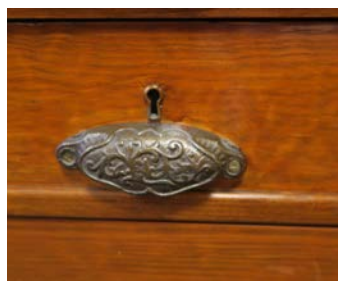
NAVN: **Kontor og kott**

FUNKSJON: KONTOR + KOTT

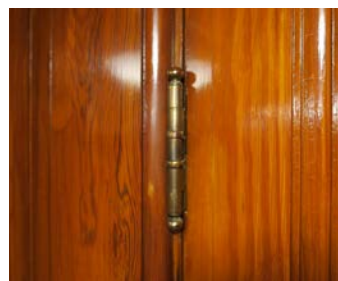
ROM: 203 OG 214

Vinduer mot vest.

Opprinnelige håndtak på skuffer og skap.

Opprinnelig stabelhengsel på døren.

Dør fra kontoret og ut til korridoren 221.

Speil og servant ved siden av skrivebordet.

VERNEHENSYN

Rom 203 har vært i bruk til kontor helt fram til i dag, og den originale innredningen er bevart. Det lille kottet er ikke tegnet inn på arkitektens tegninger, men utformingen tilsier at det er opprinnelig. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt fast inventar som skap, hyller, sofa og arbeidsbord og panel på veggene i beiset og lakkert treverk.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	214: Veggene over panelet er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit. Ellers opprinnelig veggpanel. 203: Opprinnelig veggpanel.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Dører	203-202: Enfløyet fyllingsdør. Malt mot 202 med linoljemaling i NCS 1202-Y26R (Jotun Tudor). Beiset og lakkert side mot 203. 203-221: Enfløyet fyllingsdør. Beiset og lakkert på begge sider. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	Vindusfelt med 3 ettfagsvinduer, med 4 ruter i hvert vindu. De to ytterste åpningsvinduene er opprinnelige, med opprinnelige hengsler og isolerglass utvendig fra 1980-tallet. I midten er det et åpningsvindu med isolerglass fra 1980-tallet. Vinduene er malt med linoljemaling under linoljelasur. Mellom vinduene er det pilastre av tre.	Opprinnelige vinduer, pilastre og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vinduer fra 1980-tallet har lav verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling/lasur i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Nyere vegg-til-vegg teppe i begge rom, i typen EGE ReForm ECT350 farge Dark Khaki Green. Fra restaureringen i 2020.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med tilsvarende teppe som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	Opprinnelige og eldre fastmonterte hyller og skap. Skapdører med speil eller glass. Integriert sofa med nytt ulltrekk. Fastbygget skrivebord foran vindu, med radiatorsjuler bak. Opprinnelige og nye metallrister over radiatorene. Servant av porselen. Ny radiator under vinduet.	Opprinnelig og eldre inventar har høy verneverdi og skal bevares uendret. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker. Nye radiatorene har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler er søknadspliktig.
Løst inventar	Opprinnelig skrivebord i beiset og lakkert tre.	Skrivebordet er fredet og har høy verneverdi. Vedlikeholdes med tilsvarende beis og lakk som eksisterende.
Belysning	Seks nye runde plafonder m/hvitt glass. Ny plafond på veggen i kottet.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Kopierom**

FUNKSJON: KOPIROM + KOTT

ROM: 204 OG 207

Ny bardisk foran vinduene.

Gulvet er belagt med ny linoleum.

Messingskilt på en av bokhyllene.

Original dør til kottet.

Dør til rom 210.

VERNEHENSYN

Rommet ble opprinnelig brukt til bibliotek. Original utforming med trappe- løp med kott ved siden av er bevart. I restaureringsprosjektet i 2020 ble rommet fornyet med teknisk rom/sjakt og kjøkkeninnredning. Malte overflater ble fornyet, inkludert vinduer og dører. Det ble også lagt nytt linoleumsbelegg og montert ny belysning. Det er viktig å bevare opprinnelige og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt fast inventar som hyller og trapp med rekkverk av støpejern.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	204-206: Nyere tredør, glatt, malt. 204-207: Enfløyet fyllingsdør. 204-210: Enfløyet fyllingsdør. 204-221: Enfløyet fyllingsdør. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	Vindusfelt med 3 opprinnelige vinduer med 4 ruter i hvert vindu. De to ytterste åpningsvinduene er opprinnelige, med opprinnelige hengsler og isolerglass utvendig fra 1980-tallet. I midten er det et åpningsvindu med isolerglass fra 1980-tallet. Vinduene er malt med hvit linoljemaling.	Opprinnelige vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vinduer fra 1980-tallet har lav verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	204: Gulvet er belagt med ny vinyl av typen Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G). I kottet er det eldre linoleum. Fotlist av vinyl.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	Opprinnelig eller eldre hylleseksjoner av tre, langs vegg og under trappen. Opprinnelig trapp mellom rom 204 og 305. Rekkverket av jern er malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Høy glans. Nye radiatorer under vinduene.	Opprinnelige hylleseksjoner og trapp med rekkverk har høy verneverdi. Rekkverk og trapp vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler er søknadspliktig.
Belysning	Syv nye runde plafonder m/hvitt glass. Ny flat plafond på veggen i kottet.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Elektro**

FUNKSJON: **TEKNISK ROM**

ROM: 206

Rom 206, teknisk rom.

Gulv i rom 206.

Himling/etasjeskille av betong i rom 206.

VERNEHENSYN

Nytt rom som opprinnelig var en del av biblioteket, dagens rom 204. Rommet har nytt teknisk anlegg, nyere materialer og overflater. Dette har ikke verneverdi. Der som opprinnelige elementer er bevart under nyere overflater har dette verneverdi og skal bevares.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge. NCS 0502-Y, Egghvit.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	206-204: Nyere tredør, glatt, malt.	Nyere dør vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Ulike synlige lag med blant annet opprinnelig/eldre linoleum. Malt betong.	Opprinnelig/eldre linoleum har høy verneverdi og skal bevares. Malt betong vedlikeholdes med tilsvarende maling som eksisterende.
Belysning	Ny, rund plafond på veggen.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Tekniske anlegg	Diverse nytt teknisk utstyr/el-utstyr.	Ingen verneverdi. Utskiftes/oppdateres ved behov. Endringer som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler er søknadspliktig.

Til høyre for den grønne døra (ut til korridoren) er døra til det nye tekniske rommet. Opprinnelig var det ikke inndelt med et eget mindre rom her.

NAVN: **Gang, forrom,
WC og BK**

FUNKSJON: GANG, FORROM,
WC, BK

ROM: 202, 208, 209 OG 213

Rom 209, WC.

Opprinnelige gerikter rundt dør.

Opprinnelig hengsel på vindu, i rom 213 bøttekott.

Dør fra 202 gang, til 203 kontor.

Rom 202 sett fra døråpningen til vestibyle.

VERNEHENSYN

Opprinnelig bestod arealet av to rom, en liten forgang og et større rom mot ytterveggen. Lettveggene er endret i ettertid. Dette rommet ble brukt til "Goniometri" (goniometer er et instrument til måling av vinkler mellom krystallflater). Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	213: Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit. 202, 208, 209: Systemhimling, hvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende. Plater i nyere systemhimling kan skiftes med tilsvarende ved behov.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit. 209: Fliser av typen Hvit Pav21 Cristal PP.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende. Nye fliser har ikke verneverdi. Ved behov kan enkeltfliser skiftes med tilsvarende som eksisterende ved behov. Større utskriftninger eller endringer gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Dører	202-201: Enfløyet fyllingsdør. Beiset og lakkert. 202-212: Enfløyet fyllingsdør. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler. 208-209: Nyere tredør, glatt, malt. 208-213: Nyere tredør, glatt, malt. 213-sjakt: Nyere tredør, glatt, malt.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker. Nyere dører vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	Vindusfelt med 3 ettfagsvinduer, med 4 ruter i hvert vindu. De to ytterste åpningsvinduene er opprinnelige, med opprinnelige hengsler og isolerglass utvendig fra 1980-tallet. I midten er det et åpningsvindu med isolerglass fra 1980-tallet. Vinduene er malt med hvit linoljemaling.	Opprinnelige vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vinduer fra 1980-tallet har lav verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	202 og 208: Gulvet er belagt med ny linoleum av typen Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G). Ny fotlist av malt tre. 209, 213: Gulvet er belagt med ny vinyl av typen Gerflor Tarasafe Standard 7508 Avocado.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum eller vinyl i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	209: Nytt inventar av porselen. 213: Ny radiator under vinduet. Ny utslagsvask av stål.	Nytt fast inventar har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler er søknadspliktig.
Belysning	Runde plafonder m/hvitt glass i gangen og bøttekott. Belysningsarmatur med lysrør i rom 209 WC.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Brøggers kontor**

FUNKSJON: MØTEROM

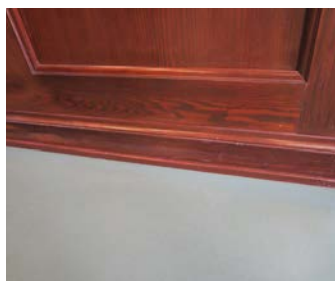
ROM: 210

Opprinnelig dørskilt til Brøggers kontor.

Pusset og malt himling med ny belysning.

Gulv med linoleum.

Fastbygget skrivebord og skap foran vindu.

Opprinnelig sofa med nytt ulltrekk.

VERNEHENSYN

Brøggers kontor har bevart utformingen og funksjonen som kontor, som tegnet av arkitekten. I forbindelse med restaureringsprosjektet i 2019-2020 ble malte overflater på vegger, himling, dører og vinduer fornyet. Den faste innredningen ble restaurert, det ble lagt nytt linoleumsbelegg og montert ny belysning. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt fast inventar som skap, hyller, arbeidsbord, innebygget sofa og panel på veggene.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene over panelet er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Hvit. Originalt veggpanel er ådret.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende. Ådret treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Dører	210-212: Enfløyet fyllingsdør. 210-204: Enfløyet fyllingsdør. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	Vindusfelt med 3 opprinnelige vinduer med 4 ruter i hvert vindu. De to ytterste åpningsvinduene er opprinnelige, med opprinnelige hengsler og isolerglass utvendig fra 1980-tallet. I midten er det et åpningsvindu med isolerglass fra 1980-tallet. Vinduene er malt med hvit linoljemaling.	Opprinnelige vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vinduer fra 1980-tallet har lav verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulvet er belagt med nyere linoleum av typen Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G).	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	Opprinnelige og eldre fastmonterte hyller og skap. Skapdører med speil eller glass. Innebygget sofa med nytt ulltrekk. Fastbygget skrivebord foran vindu, med radiator-sjuler bak. Opprinnelige og nye metallrister over radiatorene. Skrivebord på gulvet, i tilsvarende utførelse som øvrig fast inventar. Servant av porselen. Nye radiatore under vinduene.	Den faste innredningen har høy verneverdi. Vedlikeholdes av fagpersoner med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker. Nye radiatore har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige elementer er søknadspliktig.
Løst inventar	Opprinnelig skrivebord av beiset og lakkert tre.	Skrivebordet er omfattet av fredningen og har høy verneverdi. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Belysning	Åtte nye runde plafonder m/hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Vestibyle**

FUNKSJON: VESTIBYLE

ROM: 212

Opprinnelig belysning, henger fra himlingen i 3. etasje.

Veggene er sandfarget, mellom de to fargene er det en mørkebrun linje.

Den øverste grønne delen er fra 2020, for å bedre sikkerheten.

Det er åpent fra 3. etasje og ned til 1. etasje.

Trappen opp til 3. etasje.

VERNEHENSYN

Vestibylen har tilsvarende særpregete utforming som opprinnelig. I forbindelse med restaureringsprosjektet i 2019-2020 ble malte overflater fornyet på bakgrunn av fargeundersøkelser, flisene av betong ble restaurert og rekkverket ble supplert med et ekstra nivå av jern for å bedre sikkerheten. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer gulvfliser av betong, belysning, vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt fast inventar som trapper og detaljer av granitt, og rekkverk av jern og tre.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen består av flere betongdragere som krysser hverandre. Himlingen er pusset med akustikkpuss og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 2005-Y30R, Sand som hovedfarge. Øvre del av veggen er NCS 0502-Y, Hvit. Linjen mellom de to fargene er malt med linoljemaling i NCS 7020-Y, Brun.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende. Himlingslinjen vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	212-202: Enfløyet fyllingsdør. 212-210: Enfløyet fyllingsdør. 212-221: Tofløyet fyllingsdør med glass, sidefelt med glass. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	I trapperommet mot sør er det et vindusfelt ved repositet med tre opprinnelige vinduer, og et enkelt opprinnelig vindu på hver side. Ettfagsvinduer med fire ruter. Profilerte gerikter og opprinnelige hengsler og detaljer. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy.	Opprinnelige vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulv og trapperepos er belagt med opprinnelige betongfliser, restaurert i 2020. Trappetrinn er av granitt. Granittfliser på veggen ved siden av trappen.	For betongfliser bør bruk av vann til den daglige rengjøringen begrenses så mye som mulig. Ved behov for dyprengjøring benyttes damp. Overflaten må da reimpregneres, bruk en mineralisk impregnering tilpasset underlaget. Fuger av sement vedlikeholdes med mørtel med tilsvarende egenskaper som eksisterende. Pass på at fugens utforming videreføres.
Fast inventar	Rekkverket av jern er malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y Høy glans. Se motsatt side for detalj av nytt rekkverk. Enkel håndlist av lakkert/oljet eik i trapperommet.	Rekkverk vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Håndlist av eik vedlikeholdes med tilsvarende overflatebehandling som eksisterende.
Belysning	Runde plafonder m/hvitt glass. Spotbelysning på skinne i himling. To pendellamper med kuler av hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Korridor**

FUNKSJON: KORRIDOR

ROM: 221

Opprinnelig trådglass i dørene mot vestibylen.

Gulvet er belagt med vinyl, og har også vaskelist av vinyl.

Sandfargete vegger og lys himling.

Det ene av to dørblander mellom korridoren og vestibylen.

I korridoren er det en smal nisje.

VERNEHENSYN

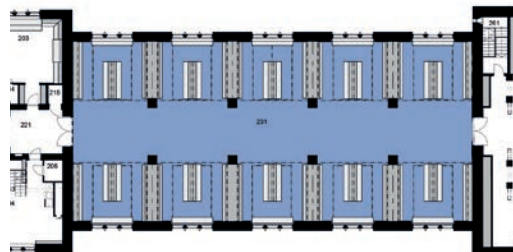
Korridoren har bevart den originale utformingen. Det er viktig å bevare opprinnelige og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer dører med detaljer som opprinnelig trådglass, vrider, hengsler og gerikter, samt fotlister og nisje i vegg.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Hvit og NCS 2005-Y30R, Sand.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	221-204: Enfløyet fyllingsdør. 221-212: Tofløyet fyllingsdør med glass, sidefelt med glass. 221-215 Heis: Slagdør i stål med trådglass. Malt i NCS 7020-G30Y. Glans høy. 221-231: Tofløyet fyllingsdør med glass. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler. Tredører er beiset og lakkert.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Gulv	Gulvet er belagt med nyere linoleum. Opprinnelige, profilerte fotlister av tre med nyere vinyl utenpå.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen. Fotlist vedlikeholdes med tilsvarende overflatebehandling som eksisterende. Vinyl erstattes med tilsvarende ved behov.
Belysning	Fire runde plafonder m/hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Tekniske anlegg	Skap for brannslange.	Ingen verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler er søknadspliktig.

NAVN: **Utstilling**
FUNKSJON: UTSTILLINGSROM
ROM: 231

Opprinnelig vindushaspe på vindu mot vest.

Opprinnelige utstillingsmontre.

Opprinnelig utstillingsmonter.

Det er åpent mellom salene i 2. og 3. etasje.

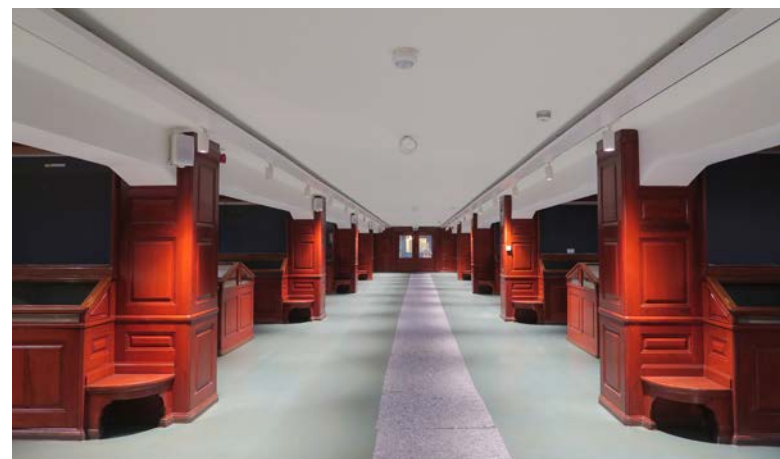

Inventar under vinduene mot vest.

VERNEHENSYN

Salens utforming er som tegnet av arkitekten, den ble opprinnelig brukt til utstilling for "Mineraler". I forbindelse med restaureringsprosjektet i 2019-2020 ble malte overflater fornyet, gulvbelegget ble istandsatt, der det manglet ble det montert nye dører til montre*. Beiset og lakkert treverk på montre og panel på vegger og pilarer ble restaurert. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt fast inventar og panel på vegger og pilarer.

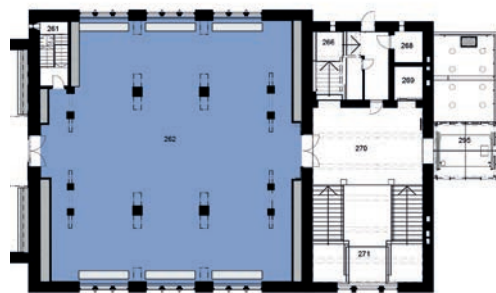
** Se endringsforskrift av 29.1.2019 for detaljer om fredningen av bygningens utstillingsmontre.*

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Hvit. Opprinnelige veggpaneler i ådret treverk.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende. Panel har høy verneverdi. Vedlikehold gjøres av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Dører	231-221: Tofløyet fyllingsdør med glass. 262-231: Tofløyet fyllingsdør med glass. Fyllingsdørene har opprinnelige vridere av messing og originale hengsler. Tredører er beiset og lakkert.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	På langveggene mot øst og vest er det 5 vindusfelt med 6 ettfagsvinduer i hvert felt. Det er åpent mellom 2. og 3. etasje hvor vinduene er plassert. Bunnkarmen til de øverste tre vinduene i feltet er på høyde med gulvet i 3. etasje. De 6 åpningsvinduene har 4 ruter, opprinnelige hengsler og isolerglass utvendig fra 1980-tallet. Det nederste vinduet i midten lengst mot nord og sør på begge fasader har isolerglass og er fra 1980-tallet. Vinduene er malt med med linoljemaling under en linoljelasur.	Opprinnelige vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vinduer fra 1980-tallet har lav verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling og linoljelasur i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulvet er belagt med nyere linoleum. Nyere fotlist av vinyl.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen. Fotlist av vinyl kan erstattes med tilsvarende ved behov.
Fast inventar	Opprinnelige utstillingsmontre, både langs vegger og frittstående foran hvert vindusfelt. Inventaret er beiset og lakkert. Nye radiatorer under vinduene. Radiatorene er kledd inn av radiatorskjulere av tre, med metallnetting foran og på toppen.	Det faste inventaret med montre, skap og panel har høy verneverdi. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker. Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler er søknadsppliktig.
Belysning	Spotbelysning festet til skinner i himlingen.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Utstilling**
FUNKSJON: UTSTILLINGSROM
ROM: 262

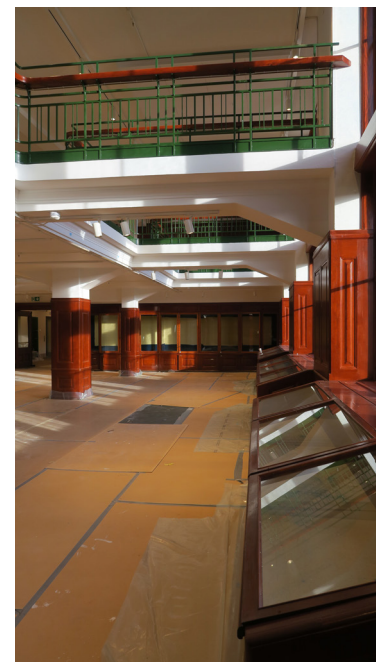
Himling, drager og søyle.

Opprinnelige dører mot rom 231.

Gulvet er belagt med ny linoleum.

Utstillingssalen sett mot nord.

Fast inventar under vinduene.

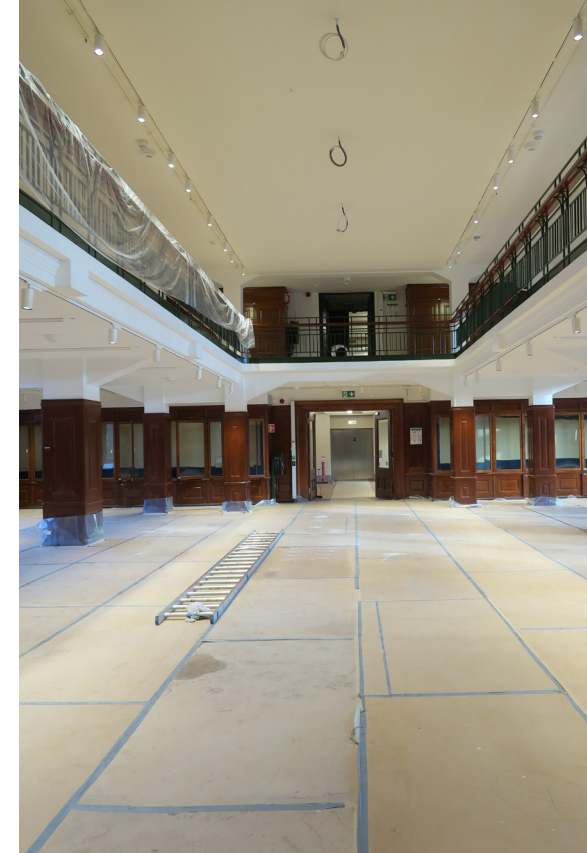
VERNEHENSYN

Planløsningen er som tegnet av arkitekten. Opprinnelig brukt til utstilling for "Paleontologisk Samling". I forbindelse med restaureringsprosjektet i 2019-2020 ble malte overflater fornyet, det ble lagt ny linoleum på gulvet og beiset og lakkerte overflater på montre og panel er restaurert. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, fast inventar som utstillingsmontre samt panel på vegger og pilarer.

Bildene av rom 262 er tatt under restaureringen.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggflater på oversiden av fast inventar og beiset og lakkert panel er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Hvit.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	262-231: Tofløyet fyllingsdør med glass. Beiset og lakkert. 262-261: Enfløyet fyllingsdør. Beiset og lakkert. Mot trapperom er døren malt med linoljemaling i NCS 1202-Y30Y (Jotun Tudor). Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	På langveggene mot øst og vest er det 3 vindusfelt med 6 ettfagsvinduer i hvert felt. Det er åpent mellom 2. og 3. etasje hvor vinduene er plassert. Bunnkarmen til de øverste tre vinduene i feltet er på høyde med gulvet i 3. etasje. De 3 åpningsvinduene har 4 ruter, opprinnelige hengsler og nyere isolerglass utvendig fra. Vinduene er malt med med linoljemaling under en linoljelasur.	Vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling/lasur i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulvet er belagt med nyere linoleum av typen Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G). Fotlist av vinyl.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen. Fotlist av vinyl kan erstattes med tilsvarende ved behov.
Fast inventar	Langs veggene er det opprinnelige, fastmonterte skap, med og uten glass. Foran vinduene er det skrånstilte glassmontre med skap under. Inventarene er beiset og lakkert. Nye radiatorer under vinduene. Radiatorene er kledd inn av radiatorskjulere av tre og med metallnetting.	Det faste inventaret med montre, skap og panel har høy verneverdi. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker. Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige bygningsdeler er søknadspliktig.
Belysning	Spotbelysning festet til skinner i himlingen.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

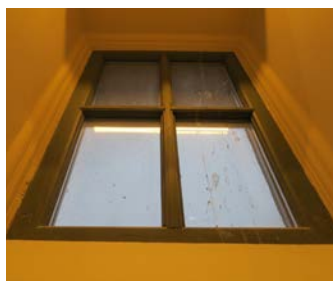
NAVN: **Trapp**
FUNKSJON: TRAPP
ROM: 266

Håndløper av tre.

Trinn og vanger til trappen.

Fire faste vinduer mellom 2. og 3. etasje mot vest.

Nytt trappeløp i den nordligste delen av 2. etasje.

Ny trapp med detaljer av tre.

VERNEHENSYN

Opprinnelig var det et smalere trapperom i denne delen av etasjen. I forbindelse med restaureringsprosjektet i 2019-2020 ble det bygget en ny trapp i et bredere trapperom enn tidligere. Overflater ble malt og det ble montert ny håndløper og belysning. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper, hengsler og gerikter.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 2005-Y30R, Sand.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	Se rom 368.	-
Fast inventar	Trapp med trinn og repos av betong, impregnert. Rekkverk av metall er malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. I tillegg er det en rund håndløper av oljet tre, festet på metallrekkverket og langs veggen i trapperommet.	Trinn og repos vedlikeholdes med impregnering og eventuelt små skader vedlikeholdes med tilsvarende sement som eksisterende. Rekkverk vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende, håndlist av tre vedlikeholdes med tilsvarende olje som eksisterende.
Belysning	Lysstripe under håndløperen langs veggen. Spotbelysning på undersiden av trappe-løpet opp til 3. etasje.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Gang og lager**

FUNKSJON: GANG OG LAGER

ROM: 267 OG 268

Rom 268 lager, med et opprinnelig vindu.

Rom 267, på undersiden av trappen.

Opprinnelig dør til en liten balkong.

Rom 267 sett fra døråpningen til vestibylen.

Døråpning til rom 268 lager.

VERNEHENSYN

Gangen er noe endret på grunn av det nye trapperommet i rom 266. Det er laget en ny døråpning fra gangen og ut til 270 Vestibyle. Lageret bak heisen, rom 268, har utforming som opprinnelig. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter.

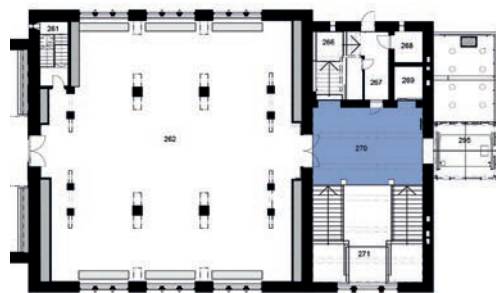
BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	267-268: Enfløyet fyllingsdør. 267-270: Enfløyet fyllingsdør. Fyllingsdørene har opprinnelige vridere av messing og originale hengsler. Dørene er malt med linoljemaling i NCS 1202-Y26R (Jotun 552 Tudor) og NCS 7020-G30Y. Glans høy.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	Opprinnelig ettfagsvindu i rom 268 og under trappen i rom 267, mot vest. Vinduene har opprinnelige gerikter og hengsler. Malt med hvit linoljemaling i rom 268 og grønn linoljemaling i rom 267 NCS 7020-G30Y.	Vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulv av malt betong.	Vedlikeholdes med egnet maling i tilsvarende farge som eksisterende.
Fast inventar	Ny radiator i gangen.	Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige elementer er søknadspliktig.
Belysning	Belysningsarmatur med lysrør på veggen over døråpningen mot vestibylen, og i himlingen i 268 lager.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Vestibyle**

FUNKSJON: VESTIBYLE

ROM: 270

Opprinnelig, tofløyet dør til utstillingsrommet 262.

Rekkverk og håndløper mot trappe-rommet.

Opprinnelige fliser på gulvet og granitt nederst på veggen.

En av to meglere av granitt på hver side av trappen.

Vestibylen sett mot rom 262.

VERNEHENSYN

Utformingen av vestibylen er tilnærmet som tegnet av arkitekten. Det er laget en ny døråpning til rom 267 (gang) og mot nord er det en ny vareheis. Her var det trolig et vindu opprinnelig. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer fliser av betong, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter samt detaljer av granitt.

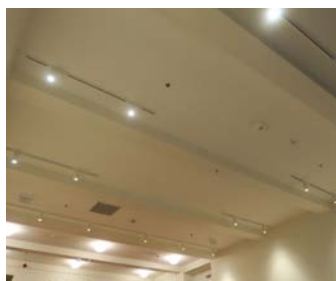
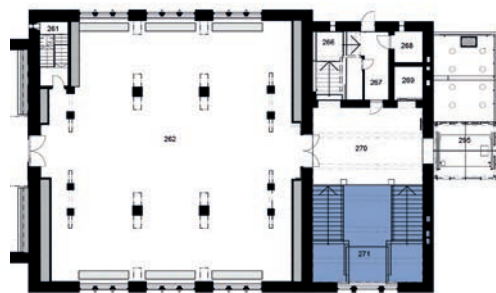
BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset med akustikkpuss og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y, Egghvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y og NCS 2005-Y30R, Sand.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	270-267: Enfløyet fyllingsdør. Malt med linoljemaling i NCS 1202-Y26R (Jotun 552 Tudor). Glans høy. 270-262: Tofløyet fyllingsdør med glass. Malt mot 270 med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Beiset og lakkert mot 262. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Gulv	Gulv er belagt med opprinnelige betongfliser i ulike farger. Foran trappen og langs veggene er det en kant med sorte fliser. Mindre sorte fliser plassert i mønstre flere steder i gulvet. Flisene ble restaurert i 2020.	For betongfliser bør bruk av vann til den daglige rengjøringen begrenses så mye som mulig. Ved behov for dyprenngjøring benyttes damp. Overflaten må da reimpregneres, bruk en mineralsk impregnering tilpasset underlaget. Fuger av sement vedlikeholdes med mørtel med tilsvarende egenskaper som eksisterende. Pass på at fugens utforming videreføres.
Fast inventar	Trapp inngår i rom 271.	Se beskrivelse for rom 271.
Belysning	Seks runde plafonder m/hvitt glass. Spotbelysning festet til skinner i himlingen over trappen.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Hovedtrapp**

FUNKSJON: TRAPP

ROM: 271

Himlingen over trappen, med ny belysning.

Profilert gerikt under vinduet mot øst.

Repos mellom 1. og 2. etasje.

Ett av to trappeløp opp til 2. etasje.

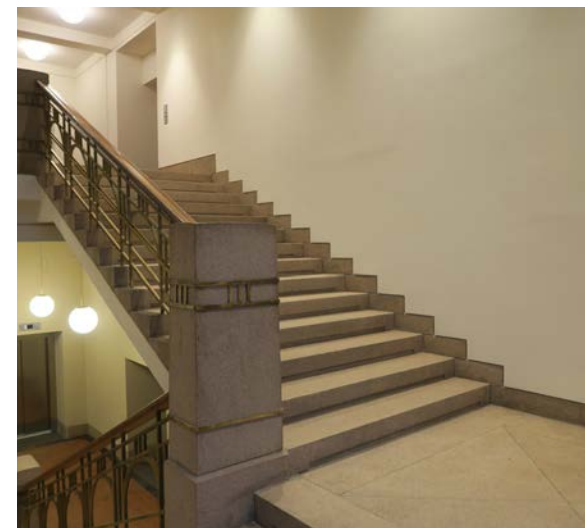
Vindusfelt mot øst.

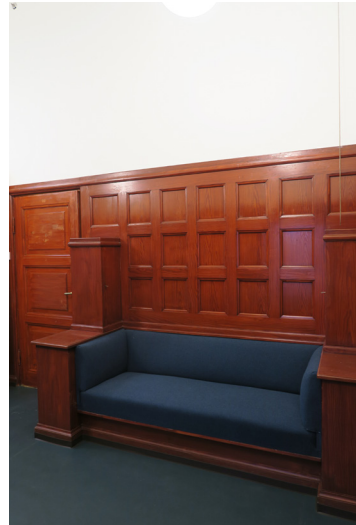
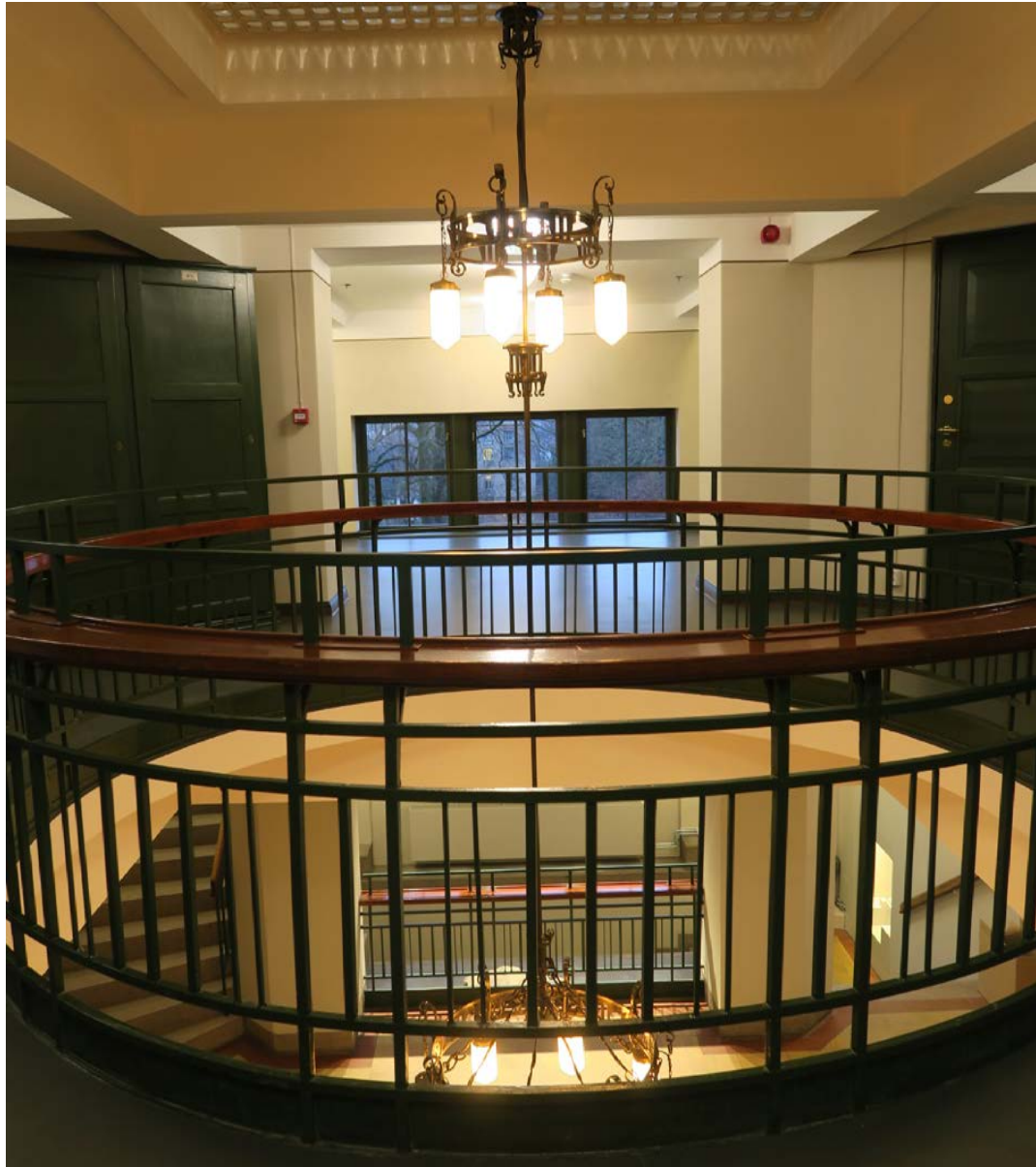
VERNEHENSYN

Utformingen av trapperommet er som tegnet av arkitekten. Vinduene ved reposit mot øst ble fornyet på 1980-tallet. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer den monumentale hovedtrappen, denne er spesielt verneverdig. Det er også viktig å bevare detaljer som det forgylte rekkverket med håndlist av tre, granittelementer og malte gerikter av tre.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset med akustikkpuss og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge NCS 0502-Y og NCS 2005-Y30R, Sand.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	Vindusfelt mot øst med tilsammen 6 faste vinduer, fra 1980-tallet. Høyden på de nederste 3 vinduene er 3 ruter, de øverste har 2 ruter i høyden. Begge vinduene i midten har 3 ruter i bredden, øvrige vinduer har 2 ruter i bredden. Kraftige gerikter mellom vinduene. Profilert gerikt nederst. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y.	Vinduer fra 1980-tallet har lav verneverdi. Opprinnelige detaljer som gerikter har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Fast inventar	Monumental hovedtrapp med et bredt hovedløp som ledes opp til et repos. To parallelle trappeløp fra repos til 2. etasje. Trinn, repos og trappestolper er av granitt. Rekkverk av støpejern med forgylling, bunnfarge i NCS 2010-Y10R med gullmaling over. Forgylte detaljer på trappestolper. Håndlist av tre, antatt malt med linolje/linoljelasur. Ny radiator under vinduet ved reposet.	Hovedtrappen med tilhørende elementer som forgylt rekkverk og håndlist av tre har særlig høy verneverdi. Dette er et svært viktig element i museets opprinnelige utforming. Vedlikehold av granitt og forgylte elementer gjøres av fagpersoner med spesialkompetanse. Håndlist av tre vedlikeholdes men linoljemaling/linoljelasur i tilsvarende farge som eksisterende. Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige elementer er søknadspliktig.
Belysning	Spotbelysning festet til skinner i himlingen.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

3. etasje

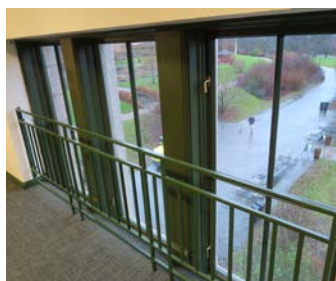
Via granittrappen mot sør kommer man opp til administrasjonsfløyen i 3. etasje. Vestibylen har tilsvarende åttekantet form som i vestibylene i 2. og 1. etasje. Det er også et tilsvarende rekkverk som i 2. etasje, rundt åpningen i gulvet. I denne fløyen er det flere kontorer, slik som det var opprinnelig. Her er den originale, faste innredningen restaurert. Overflater i himling og på vegg er overmalt, dører og vinduer er også overmalt med linoljemaling.

Det tidligere biblioteket har blitt omgjort til fellesareal for administrative funksjoner, stillerom og teknisk rom. Her er de originale elementene restaurert, og moderne utstyr er montert.

Midtfløyens 3. etasje består av én stor utstillingssal, slik som i 2. og 1. etasje. Salen i 3. etasje fungerer som et galleri eller mezzanin, det er gallerier ned til 2. etasje langs ytterveggene. Her er opprinnelige, fastmonterte skap restaurert, malte overflater er fornyet og det er montert ny belysning.

Nordfløyen har en mindre utstillingssal, også denne med gallerier ned til 2. etasje. Den opprinnelige innredningen er restaurert, det samme er rekkverk og håndlister langs galleriene. I den nordligste delen ligger det to mindre formidlingsrom og trapperom, personheis og vareheis i tilknytning til vestibylen.

NAVN: **Kontor**
FUNKSJON: KONTOR
ROM: 301

Vinduer på fasade mot vest

Opprinnelig håndtak på skuffer.

Langs veggen mot nord er det en stor opprinnelig kommode.

Opprinnelig tofloyet dør til 302 gang.

Døren til 301 sett fra utsiden.

VERNEHENSYN

Planløsning og funksjon som kontor er bevart. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt løst inventar som skrivebord og kommode.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset med akustikkpuss og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge NCS 0502-Y.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	301-302: Tofløyet skapdør med fyllinger. Beiset og lakkert på begge sider. 301-314: Enfløyet fyllingsdør. Malt med linoljemaling i NCS 1202-Y30Y (Jotun Tudor). Glans høy. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	Øvre del av et vindusfelt som også dekker rom 201. I rom 301 er det 3 opprinnelige ettfagsvinduer med 4 ruter i hvert vindu. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y.	Vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulvet er belagt med vegg-til-vegg teppe av typen EGE ReForm ECT350 farge Dark Khaki Green.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	Opprinnelige skap med dører eller glass. Fast inventar har opprinnelige detaljer. Treverket er beiset og lakkert. Ny radiator.	Opprinnelig inventar har høy verneverdi. Vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker. Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige elementer er søknadspliktig.
Løst inventar	Opprinnelig kommode og skrivebord av beiset og lakkert tre.	Det løse inventaret er omfattet av fredningen og har høy verneverdi. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Belysning	Seks flate, runde plafonder i himlingen.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Annet	Metallrekkverk foran vindusfeltet, malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y.	Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.

NAVN: **Gang, forrom,
WC, BK**

FUNKSJON: GANG, FORROM,
WC, BK

ROM: 302, 303, 315 OG 316

Rom 315 WC.

Gulvet er belagt med ny linoleum.

Skilt på stengt dør til 304.

Opprinnelig dør til rom 304, stengt.

Rom 316 bøttekott.

VERNEHENSYN

Arealet var opprinnelig utformet med mindre forganger og to WC-rom mot yttervegg, de indre lettveggene er endret i ettertid. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler, gerikter og dørskilt.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	302 og 316: Pusset himling malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y. 303 og 315: Systemhimling, hvit.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende. Plater i systemhimling har ikke verneverdi. Kan skiftes ut med tilsvarende ved behov.
Vegger	Alle rom er malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y. 315: Veggflis i hvit Pav21 Cristal PP.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende. Fliser kan skiftes ut med tilsvarende som eksisterende ved behov.
Dører	302-301: Enfløyet fyllingsdør. 302-304: Enfløyet fyllingsdør. Begge er malt med linoljemaling i NCS 1202-Y26R (Jotun 552 Tudor) Glans høy. 302-321: Enfløyet fyllingsdør. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler. 303-316: Nyere tredør, glatt, malt. 303-315: Nyere tredør, glatt, malt. 316-sjakt: Nyere tredør, glatt, malt.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Nye, glatte dører har ikke verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	Øvre del av et vindusfelt som også dekker rom 213. I rom 316 er det 3 opprinnelige ettfagsvinduer med 4 ruter i hvert vindu. Malt med hvit linoljemaling.	Vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	302 og 303: Gulvet er belagt med ny linoleum, Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G). 315 og 316: Vinyl, Gerflor Tarasafe Standard 7508 Avocado.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum eller vinyl i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	Nytt WC og servant i 315. Liten, ny radiator og ny utslagsvask av stål i bøttekottet.	Ny, fast innredning har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige elementer er søknadspliktig.
Belysning	Rund plafond m/hvitt glass i gangen. Rund, flat plafond på veggen i bøttekottet. Belysningsarmatur med lysrør på veggen i WC.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Annet	Rekkverk av støpejern foran nedre halvdel av vindusfeltet. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y.	Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.

NAVN: **Kontor**
FUNKSJON: KONTOR
ROM: 304

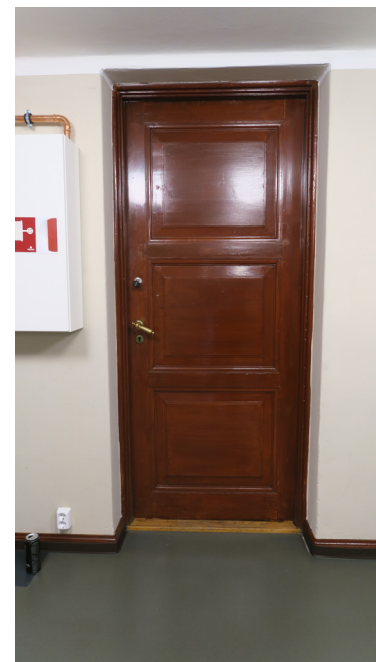
Overgang mellom opprinnelig og ny fotlist.

Vinduene mot vest har originale varevinduer på innsiden.

Detalj fra originalt varevindu.

Ådret dør ut til korridor 322.

Malt dør til 302 gang (stengt).

VERNEHENSYN

Rommets utforming er bevart. Opprinnelig brukt til laboratorium. Opprinnelig sidedør mot dagens rom 302 er bevart, men stengt. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider og hengsler samt gerikter og fotlister.

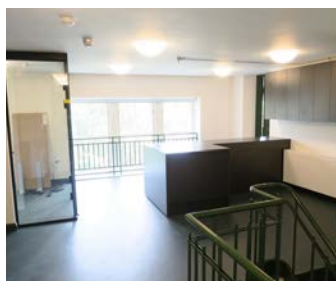
BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset med akustikkpuss og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	304-302: Enfløyet fyllingsdør. Malt med linoljemaling i NCS 1202-Y26R (Jotun 552 Tudor) Glans høy. 304-322: Enfløyet fyllingsdør. Malt mot 304 med tilsvarende som over. Ådret mot 322. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Ådret treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	Øvre del av et vindusfelt som også dekker rom 203. I rom 304 er det 3 opprinnelige ettfagsvinduer med 4 ruter i hvert vindu. Malt med hvit linoljemaling.	Vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulvet er belagt med vegg-til-vegg teppe av typen EGE ReForm ECT350 farge Dark Khaki Green.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med teppe i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	Ny radiator.	Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige elementer er søknadspliktig.
Belysning	Seks flate, runde plafonder.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Kopierom og stillerom**

FUNKSJON: KOPIROM OG STILLEROM

ROM: 305 OG 306

Rommet sett mot øst.

Vegg til vegg teppe på gulvet.

Linoleum på kopierom.

Opprinnelig fyllingsdør til kott.

Stillerom med glassdør.

VERNEHENSYN

Utformingen av det opprinnelige rommet har blitt endret. Det er bygget inn to mindre rom mot nord og montert en ny kjøkkeninnredning. Trappeløpet og kottet ved siden av er som tegnet av arkitekten. Rommet var opprinnelig brukt til bibliotek, slik som rommet i etasjen under på samme sted. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler, også de som kan være skjult av nyere materialer. Bygningsdeler med høy verneverdi inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vridder, hengsler, gerikter, belistning samt trappeløpet.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge NCS 0502-Y.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	305-sjakt: Metalluke. 305-306: Glassdør i system. 305-308: Nyere tredør, glatt, malt. 305-310: Enfløyet fyllingsdør. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. 305-322: Enfløyet fyllingsdør. Malt mot 305 som ovenfor. Ådret mot 322. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Ådret treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	Øvre del av et vindusfelt som også dekker rom 210 i etasjen under. I rom 305 er det 3 opprinnelige ettfagsvinduer med 4 ruter i hvert vindu. Malt med linoljemaling.	Vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	305: Gulvet er belagt med ny linoleum, Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G). 306: Gulvet er belagt med vegg-til-vegg teppe av typen EGE ReForm ECT350 farge Dark Khaki Green.	305: Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum eller teppe i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen. Fotlist av vinyl kan erstattes med tilsvarende ved behov.
Fast inventar	Rekkverk av støpejern i trapp 305: Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y Høy glans.	Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige elementer er søknadspliktig.
Belysning	Runde plafonder m/hvitt glass	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **E1**

FUNKSJON: TEKNISK ROM

ROM: 308

Over: Teknisk rom sett fra rom 305.

Under: Gulvet er belagt med ny linoleum.

VERNEHENSYN

Nytt teknisk rom som opprinnelig var en del av biblioteket i rom 305. Overflater og teknisk utstyr er nytt.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/VEDLIKEHOLD
Himling	Synlige betongdragere, delvis pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge NCS 0502-Y.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	308-305: Nyere tredør, glatt, malt.	Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulvet er belagt med ny linoleum, Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G).	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum eller teppe i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Belysning	Rund plafond m/hvitt glass, festet på veggen.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Tekniske anlegg	Nyere teknisk el-utstyr, ventilasjon etc.	Nytt teknisk anlegg har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige elementer er søknadspiktig.

Teknisk rom ligger i tilknytning til stillerom, kopirom og fellesareal. Trapp ned til tilsvarende rom i 2. etasje.

NAVN: **Stillerom og korridor**

FUNKSJON: STILLEROM OG KORRIDOR

ROM: 310 OG 311

Detaljer rundt vinduene.

Gulvet er belagt med nytt teppe.

Døren har opprinnelige hengsler.

Rom 310 og 311 sett fra døråpningen mot vestibylen.

Dør til rom 305.

VERNEHENSYN

Utformingen av korridoren og stillerommet er som tegnet av arkitekten. Rom 310 kan ha vært brukt som en del av biblioteket opprinnelig. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler, gerikter og belistning.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge NCS 0502-Y.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge NCS 0502-Y.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	310-305: Enfløyet fyllingsdør. 310-311: Enfløyet fyllingsdør. 311-312: Enfløyet fyllingsdør. 311-321: Enfløyet fyllingsdør. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	Øvre del av et vindusfelt som også dekker rom 210. I rom 310 er det 3 opprinnelige ettfagsvinduer med 4 ruter i hvert vindu. Malt med linoljemaling.	Vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	310: Gulvet er belagt med vegg-til-vegg teppe av typen EGE ReForm ECT350 farge Dark Khaki Green. 311: Ny linoleum i Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G).	311: Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	Ny radiator.	Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige elementer er søknadspliktig.
Belysning	310: To flate, runde plafonder m/hvitt glass 311: Rund plafond m/hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Kontor**
FUNKSJON: KONTOR
ROM: 312

Vinduer på fasade mot øst. Nytt rekkverk foran.

Detalj fra en bokhylle.

Liten luke i veggen (sotluke?)

Dør til 311 korridor.

Opprinnelige bokhyller langs veggen.

VERNEHENSYN

Opprinnelig planløsning og funksjon er bevart. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt hyller av tre.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Akustikkplater. Himlingen er pusset med akustikkpuss og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge NCS 0502-Y.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	312-311: Enfløyet fyllingsdør. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Fyllingsdøren har opprinnelige profilerte gerikter, vrider av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Ådret treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	Øvre del av et vindusfelt som også dekker rom 210. I rom 312 er det 3 opprinnelige ettfagsvinduer med 4 ruter i hvert vindu. Malt med linoljemaling.	Vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulvet er belagt med vegg-til-vegg teppe av typen EGE ReForm ECT350 farge Dark Khaki Green.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	Ny radiator.	Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige elementer er søknadspliktig.
Belysning	Seks flate, runde plafonder m/hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Vestibyle og
lager**

FUNKSJON: VESTIBYLE OG LAGER

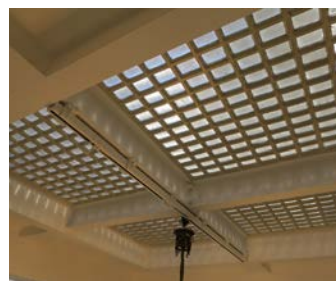
ROM: 314 OG 321

Rekkverk rundt åpningen, den øverste delen er ny.

Detalj av den opprinnelige lampen.

Himling med overlys.

Grønn dør til 321, hvit dør til 301.

Liten gang mellom 321 og 301. Undersiden av granittrappen er synlig.

VERNEHENSYN

Vestibylens opprinnelige utforming er bevart. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer overlysfelt med glassbyggerstein, belysning av messing, rekkverk av støpejern, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt fast innredning av tre.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset med akustikkpuss og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge NCS 0502-Y i begge rom. I vestibylen er veggen nesten opp mot himling malt med NCS 2005-Y30R, Sand. Himlingslinje i NCS 7020-Y Brun (linoljemaling).	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende. Himlingslinje vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	314-301: Enfløyet fyllingsdør. Malt med linoljemaling i NCS 1202-Y30Y (Jotun Tudor). Glans høy. Ådret mot 301. 321-302: Enfløyet fyllingsdør. 321-311: Enfløyet fyllingsdør. 321-314: Enfløyet fyllingsdør. 321-322: Tofløyet fyllingsdør med glass, sidefelt med glass. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Ådret treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	I himlingen over den runde åpningen er det fire overlysfelt av "glassbyggerstein", innfelt mellom et rutenett av dragere.	Overlysfeltet har høy verneverdi og bevares uendret.
Gulv	314: Malt tregulv i NCS 7020-G30Y. 321: Ny linoleum i Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G).	321: Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	321: Rekkverk av malt støpejern i trapper og rundt åpning ned til 2. etasje. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Høy glans. Skapinnredning med speildører, malt i tilsvarende farge.	Dørblader til innredningen og rekkverk vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Belysning	314: Flat, rund plafond m/hvitt glass. 321: Fire runde plafonder m/hvitt glass. Fra himlingen over den runde åpningen henger det en opprinnelig lysekroner av messing. Den øverste ringen med glasskuler er plassert under himlingen i 3. et. Den nederste ringen er i høyde med rommet under i 2. etasje.	Opprinnelig belysning har høy verneverdi. Den ble tegnet av H. Sinding-Larsen og produsert hos Chr. Wislöf. Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Korridor**

FUNKSJON: KORRIDOR

ROM: 322

Veggene er sandfarget, himlingen lys.

Håndtak av messing på dørene mot vestibylen.

Opprinnelig trådglass.

Døren til korridoren, sett fra vestibylen.

Tofløyet dør til utstillingsrommet.

VERNEHENSYN

Korridorens opprinnelige utforming er bevart. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter.

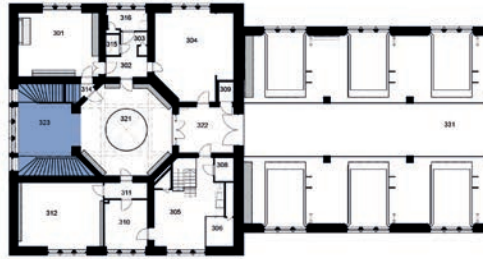
BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y og NCS 2005-Y30R, Sand.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	322-304: Enfløyet fyllingsdør. Malt mot 304 med linoljemaling i NCS 1202-Y26R (Jotun 552 Tudor) Glans høy. Ådret mot 322. 322-305: Enfløyet fyllingsdør. Malt mot 305 med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Ådret mot 322. 322-309 Heis: Slagdør i stål med trådglass. 322-321: Tofløyet fyllingsdør med glass, sidefelt med glass. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. 322-331: Tofløyet ådret fyllingsdør med glass. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Ådret treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Gulv	Gulvet er belagt med en nyere linoleum. Fotlist av vinyl.	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen. Fotlist av vinyl kan erstattes med tilsvarende ved behov.
Belysning	Tre runde plafonder m/hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Trapperom**

FUNKSJON: TRAPPEROM

ROM: 323

Vinduer mot sør.

Opprinnelig hengsel på vinduet.

Håndløper av tre.

Trapp opp til 4. etasje.

Trapp ned til 2. etasje.

VERNEHENSYN

Trapperommets opprinnelige utforming er bevart. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler. Bygningsdeler med høy verneverdi inkluderer trapp av granitt, rekkverk av malt støpejern, håndløper av tre og vinduer med detaljer som hasper, hengsler og gerikter.

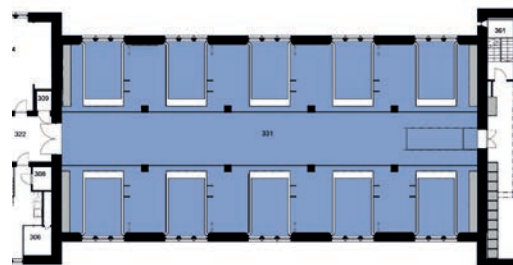
BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset med akustikkpuss og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Store deler av veggen opp mot himling er malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 2005-Y30R, Sand. Mot det hvite øverste feltet på veggen er det en himlingslinje i NCS 7020-Y Brun (linoljemaling). Over den brune linjen er det brukt NCS 0502-Y.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende. Himlingslinje vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	Øvre del av et vindusfelt som også dekker rom 212. I rom 323 er det 5 opprinnelige ettfagsvinduer med en vertikal midtsprosse i hvert vindu. Opprinnelige hengsler. Malt med linoljemaling.	Vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Ny linoleum i Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G).	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen. Fotlist av vinyl kan erstattes med tilsvarende ved behov.
Fast inventar	Trapp med trinn av granitt og rekkverk av malt støpejern. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y Høy glans. Håndløper av umalt tre.	Trappen og detaljene i støpejern og tre har høy verneverdi. Rekkverk vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Håndløper beholdes umalt.
Belysning	Tre runde plafonder m/hvitt glass. Én pendellampe med hvit glasskule i trappen ned til 2. etasje, to stk. tilsvarende i trappen opp til 4. etasje.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Utstilling**

FUNKSJON: UTSTILLING

ROM: 331

Opprinnelige skap langs kortveggen.

Opprinnelig linoleumsbelegg.

Det er åpent ned til 2. etasje. Den øverste delen av rekkverket er nytt.

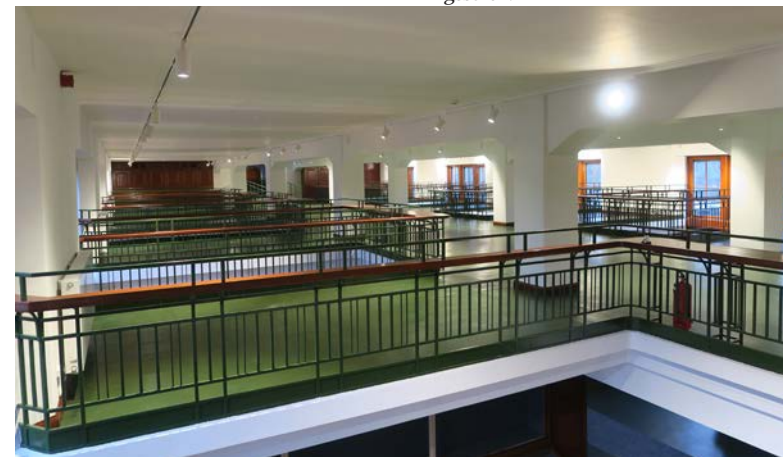
Vindusfelt mot vest.

Det er bygget en ny rampe inn til utstillingssalen.

VERNEHENSYN

Rommets utforming er som tegnet av arkitekten. En ny rampe er montert til døren mot nord. Opprinnelig brukt til utstillingssal for "Bergarter og Glacial-samling". Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt gallerirekkverk, fast inventar og panel på veggene.

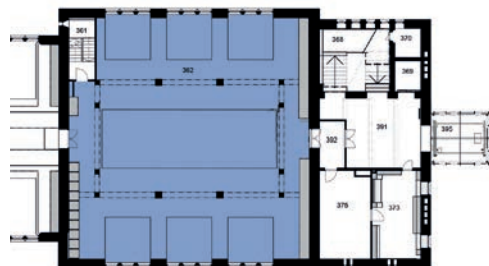
BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset med akustikkpuss og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	331-322: Tofløyet beiset og lakkert fyllingsdør med glass. 331-362: Tofløyet beiset og lakkert fyllingsdør. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	Se beskrivelse i skjema for rom 231.	-
Gulv	Gulvet er belagt med opprinnelig linoleum, restaurert i 2020. Fotlist av ny vinyl.	Høy verneverdi. Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen. Fotlist av vinyl kan erstattes med tilsvarende ved behov.
Fast inventar	Rundt hver åpning/mezzanin til 2. etasje er det et rekkverk av støpejern, med integrerte bordplater av tre over. Den øverste delen av rekkverket i støpejern er fra 2020. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Høy glans. Opprinnelige, fastmonterte skap med speildører i beiset og lakkert treverk.	Rekkverk og bordplate vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Belysning	Ny spotbelysning på skinner, festet i himlingen.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Utstilling**

FUNKSJON: UTSTILLING

ROM: 362

Opprinnelig rekkverk, den øverste grønmalte delen er ny.

Detaljbilde av vinduene mot vest.

De opprinnelige skapene har små skilt av porselen.

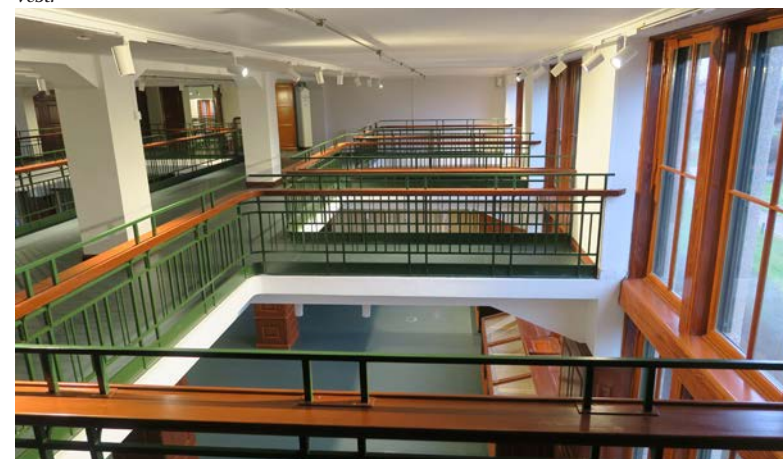
Den nordligste delen av rommet, sett mot vest.

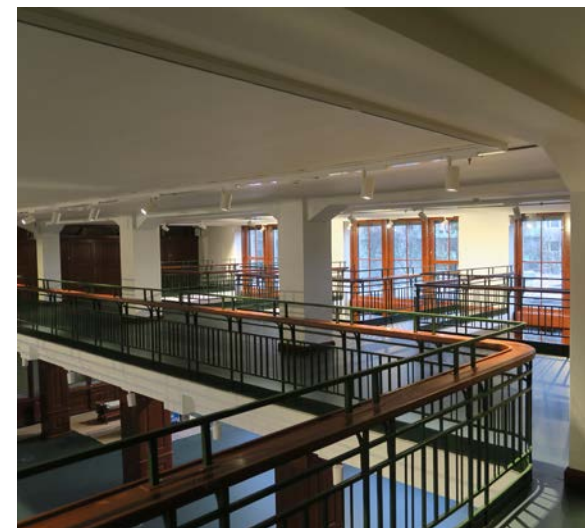
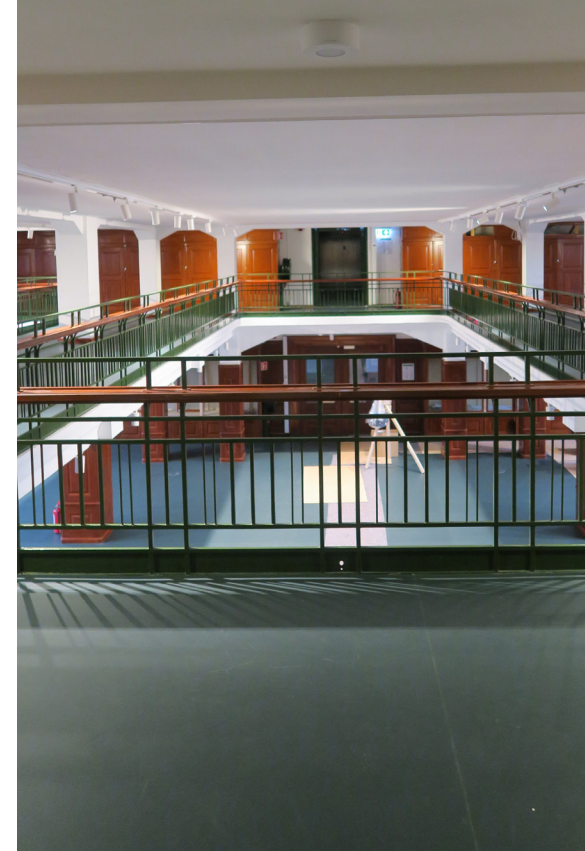
Rommet sett mot nord.

VERNEHENSYN

Rommets originale utforming er bevart. Det ble opprinnelig brukt som utstillingssal for "Paleontologisk Samling". Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og grikter, samt rekkverk, og fast inventar og panel på veggene.

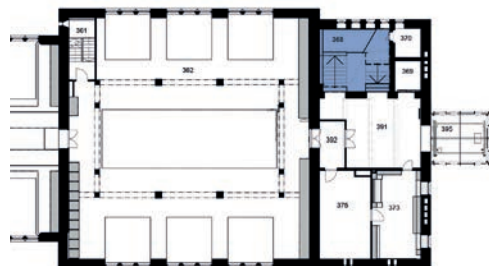
BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset med akustikkpuss og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	362-331: Tofløyet fyllingsdør, beiset og lakkert. 362-361: Enfløyet fyllingsdør. Malt mot 361 med linoljemaling i NCS 1202-Y26R (Jotun Tudor). Glans høy. Beiset og lakkert mot 362. 362-392: Tofløyet fyllingsdør. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vrider har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset/lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	Se beskrivelse i skjema for rom 262.	-
Gulv	Ny linoleum i Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G).	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen. Fotlist av vinyl kan erstattes med tilsvarende ved behov.
Fast inventar	Rundt hver åpning/mezzanin til 2. etasje er det et rekkverk av smijern, med integreerte bordplater av tre over. Den øverste delen av rekkverket i smijern er fra 2020. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Høy glans. Opprinnelige, fastmonterte skap med speildører i beiset og lakkert treverk. Små skilt av porselen.	Rekkverk og bordplate vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset/lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Belysning	Ny spotbelysning på skinner, festet i himlingen.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Trapperom**

FUNKSJON: TRAPPEROM

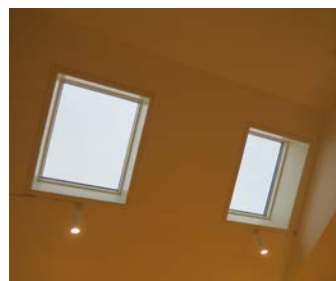
ROM: 368

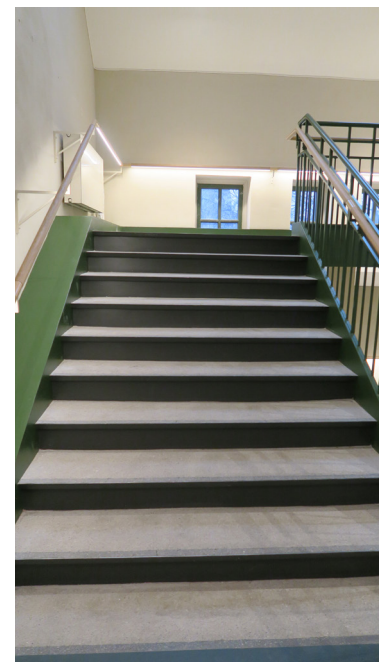
Repos mellom 3. og 4. etasje.

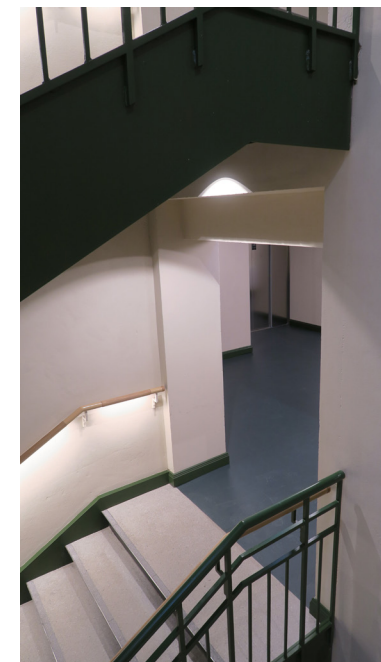
Trapperommet fortsetter ned til 2. etasje.

I himlingen er det to nye takvinduer.

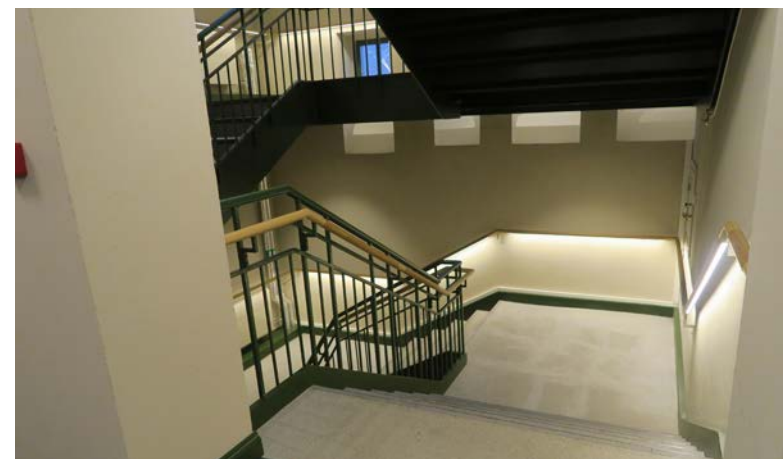
Første del av trappen opp til reposit.

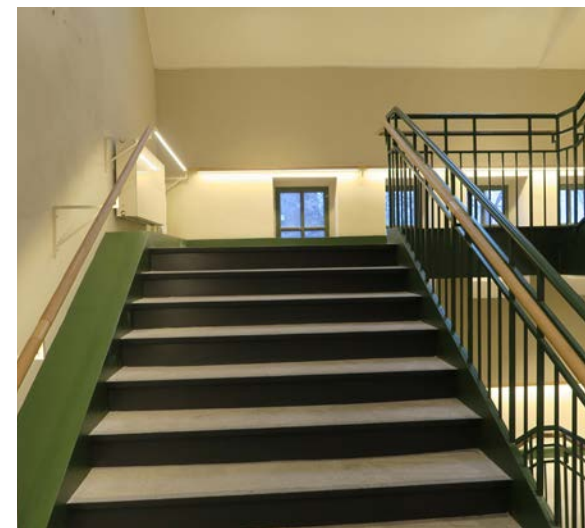
Trapperommet sett mot vestibylen 391.

VERNEHENSYN

Opprinnelig var det et trapperom på samme sted som dette trapperommet. Den originale trappen er nå skiftet ut med en ny og bredere trapp i et større trapperom. Dette fortsetter ned til 2. etasje og opp til 4. etasje. Rommets utforming, overflater og materialer er i stor grad fornyet.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	368-370: Liten luke av stål.	Vedlikeholdes med egnet maling i tilsvarende farge som eksisterende.
Vinduer	Fire ettfagsvinduer mot vest, fire ruter i hvert vindu. Kun ett kan åpnes. Vinduene har isolerglass og er fra 1980-tallet. To nye takvinduer mot vest. Malt med linoljemaling.	Vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Nyere takvinduer har ikke verneverdi. Vedlikeholdes med maling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Gulvet er av betong, slipt og impregneret.	Rengjøres med milde, egnede rengjøringsmidler. Små skader eller sprekker tettes med mørtel/sparkel tilpasset eksisterende materiale og farge.
Fast inventar	Ny ståltrapp med trinn og repos av betong. Rekkverk av stål, samt en håndløper av tre med messingdetaljer. NCS 7020-G30Y. Ny radiator ved repos.	Vedlikeholdes med egnet maling i tilsvarende farge som eksisterende.
Belysning	Lysstripe under håndlist langs veggen. Spotbelysning på skinne.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

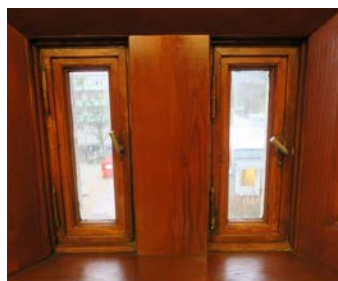
NAVN: **Formidling**

FUNKSJON: FORMIDLING

ROM: 373 OG 375

Sofaen har fått nytt ulltrekk, rom 373.

To opprinnelige vinduer mot øst, rom 373.

Rom 373 sett mot vest, døren ut til vestibyle 391.

Rom 375 sett mot vest, dør til 392.

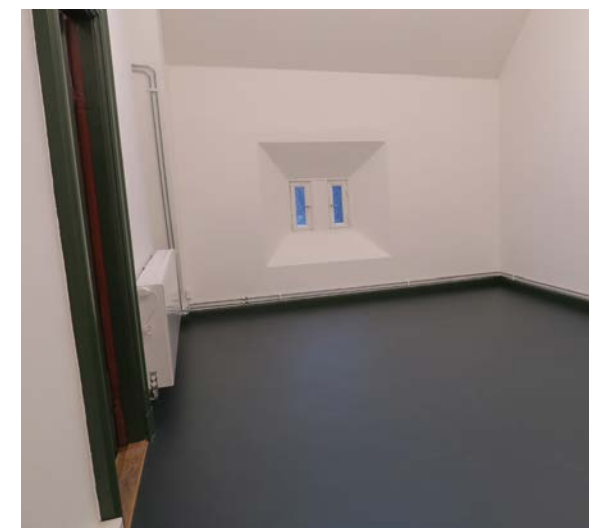
Rom 375 sett mot øst. Nytt takvindu, to opprinnelige små vinduer.

VERNEHENSYN

De to rommene har bevart utformingen siden byggeåret. De ble opprinnelig brukt til kontor for paleontologi. Vinduene mot nord er ikke tegnet inn på Sinding Larsens originaltegninger, men detaljeringen tilsier at disse har en like høy alder som de små vinduene mot øst. Det er viktig å bevare opprinnelige og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer vinduer med detaljer som hasper og hengsler, dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter, samt fast inventar og panel på veggene.

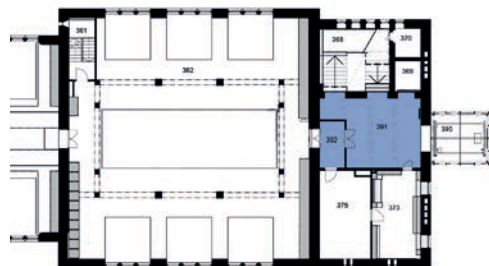
BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset med akustikkpuss og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	373-375: Enfløyet fyllingsdør. Malt mot 375 med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Beiset og lakkert mot 373. 375-392: Enfløyet fyllingsdør. Malt som ovenfor. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Vinduer	373: To opprinnelige ettfagsvinduer mot nord, begge har også opprinnelig varevindu på innsiden, begge med hengsler og vridere. Malt med linoljemaling og linoljelasur. Begge rom har to smale, opprinnelige ettfagsvinduer mot øst. Opprinnelige hengsler, vridere og gerikter. Malt med hvit linoljemaling i rom 375. Begge rom har ett nytt takvindu mot øst.	Vinduer og detaljer som hengsler, hjørnejern og hasper har høy verneverdi. Vedlikeholdes med linoljemaling/-lasur i tilsvarende farge som eksisterende. Nye takvinduer har ikke verneverdi. Vedlikeholdes med maling i tilsvarende farge som eksisterende.
Gulv	Ny linoleum i Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G).	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen. Fotlist av vinyl kan erstattes med tilsvarende ved behov.
Fast inventar	En ny radiator i begge rom.	Nye radiators har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige elementer er søknadspliktig.
Belysning	I begge rom er det fire pendellamper med glasskuler m/hvitt glass.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

NAVN: **Vestibyle og sluse**

FUNKSJON: VESTIBYLE OG SLUSE

ROM: 391 OG 392

Opprinnelig vrider på én av fyllingsdørene.

Vestibylen sett mot trapperom 368.

Ny linoleum og fotlist i vestibyle 391.

Sluse 392, sett mot vest.

Sluse 392, sett mot øst.

VERNEHENSYN

Veggen mot nord i slusen er forkortet i forhold til den originale utformingen, og den er stengt av med en kortvegg mot vest. Ellers er utformingen av rommene bevart. De var opprinnelig brukt til gang og tegnesal. Det er viktig å bevare originale og eldre bygningsdeler med høy verneverdi, dette inkluderer dører med detaljer som vrider, hengsler og gerikter.

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	TILTAK/ VEDLIKEHOLD
Himling	Himlingen er pusset med akustikkpuss og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y.	Himlingen vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Vegger	Veggene er pusset og malt med linoljeforsterket limfarge i NCS 0502-Y. 391: NCS 2005-Y30R, Sand.	Veggene vedlikeholdes med linoljeforsterket limfarge i tilsvarende farge som eksisterende.
Dører	391-373: Enfløyet fyllingsdør. Malt mot 391. Beiset og lakkert mot 373. 391-392: Tofløyet fyllingsdør. 392-362: Tofløyet fyllingsdør. 392-375: Enfløyet fyllingsdør. Malt med linoljemaling i NCS 7020-G30Y. Glans høy. Fyllingsdørene har opprinnelige profilerte gerikter, vridere av messing og originale hengsler.	Opprinnelige dører og tilhørende detaljer som hengsler og vridere har høy verneverdi. Dørblad og gerikter vedlikeholdes med linoljemaling i tilsvarende farge som eksisterende. Beiset og lakkert treverk vedlikeholdes av fagperson med spesialkompetanse på tradisjonelle maleteknikker.
Gulv	Ny linoleum i Uni Walton Racing Green (NCS S 8010-B90G).	Mindre ødelagte områder kan erstattes med linoleum i tilsvarende farge som eksisterende. Større vedlikehold og utskifting gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.
Fast inventar	To nye radiatorer.	Nye radiatorer har ikke verneverdi. Større endringer som fører til inngrep i opprinnelige elementer er søknadspliktig.
Belysning	Runde plafonder m/hvitt glass. Én i 392 og 7 stk. i 391.	Ny belysning har ikke verneverdi. Større endringer eller montering av ytterligere belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

8 Historikk

8.1 | BAKGRUNN

Da Det Kongelige Frederiks Universitet ble opprettet 2. september 1811 av kong Frederik 6., var en lang kamp for eget norsk universitet endelig over. Den dansk-norske kongen hadde lenge tviholdt på prinsippet om at utdannelsen skulle være sentralisert i København. Han fryktet at et eget norsk universitet ville skape splid mellom de to landene. Det Kongelige Selskab for Norges Vel med Grev Wedel Jarlsberg i spissen klarte likevel å overbevise kongen om at hans godkjenning tvert imot ville befeste hans popularitet. Den 2. september 1811 ble «Det Kongelige Frederiks Universitet» stiftet. Universitetet åpnet i 1813, og bare ett år senere erklærte Norge seg som selvstendig stat.

Hvor skulle universitetet ligge? I utgangspunktet var tanken at Kongsberg skulle bli Norges nye universitetsby. Der lå Bergseminaret, og man ville kunne dra nytte av allerede etablerte lærerkrefter. Kort tid etter ble beslutningen omgjort og valget falt på Christiania. En by med etablert sykehus ga nemlig muligheter for også å gjennomføre medisinstudier. Både tomtevalg og planlegging tok lang tid, og de første årene holdt universitetet til i leide lokaler. Kongen kjøpte inn gården Tøyen/Kjølberg og gav den som byggeplass for universitetet, men av ulike årsaker ble plasseringen på Tøyen vurdert som uhensiktsmessig. Det var ikke før på slutten av 1800-tallet og begynnelsen på 1900-tallet at Tøyen med Botanisk hage ble aktuell som sted for utbygging av universitetets nye museumsbygninger.

8.2 | PLANLEGGING OG PROSJEKTERING

Under planleggings- og byggeprosessen ble bygningen kalt Mineralogisk museum, mellom 1911-1917. Da bygningen ble åpnet for publikum i 1920 hadde den endret navn til Geologisk museum. Ved universitesjubileet i 2011 ble bygningen omdøpt til Waldemar C. Brøgers hus.

Brøgers hus, gavlfasade mot sør i 1918. Fotograf: Ukjent. Kilde: Museum for universitets- og vitenskapshistorie.

Det tok lengre tid å gjennomføre byggeprosjektet enn antatt. Det tok mange år fra planleggingen startet til bygningen ble åpnet for publikum. Dette skyldes utfordringer med finansieringen, kompliserte grunnforhold, krigen i Europa på denne tiden og norske storsteiker.

Opprinnelig ble det planlagt at Brøggers hus skulle få en høy kjelleretasje, men på grunn av det skrånende terrenget mot vest ble ikke dette gjennomført. Behovet for en mesaninetasje var også oppe til vurdering underveis, blant annet på grunn av finansieringen. Men på grunn av samlingens vekst fra planleggingen startet i 1902 og frem til 1911, kom man frem til at man på grunn av plassbehov skulle beholde planen om en mesanin. Det ble også bestemt at instituttet ikke skulle beholde sine lokaler i Domus Media slik man først planla for, og dette førte også til økt plassbehov i den nye museumsbygningen.

Den endelige utformingen og soneinndelingen av bygningen var et nytt og moderne museumsprinsipp for samlingsforvaltning, og inntil da nytt i Norge.

8.3 | MUSEUMSBYGNINGENE PÅ TØYEN

Geologisk museum ble oppført mellom 1911-1917. I motsetning til de andre museumsbygningene ble denne finansiert av staten, og ikke gjennom universitetets fond hvor finansieringen kom fra tomtsalg som universitetet gjorde. Bygningen åpnet for publikum i 1920. Bygningen har mange av de samme trekkene som Zoologisk museum i forhold til eksteriør og planløsning, men med noen tilpasninger til behovene som var annerledes enn i Zoologisk museum. Det var blant annet behov for at gulvet skulle tåle en større belastning på grunn av innholdet i bygningen, og dragere og søyler i armert betong fikk kraftigere dimensjoner. Det ble også mindre dekorasjoner, men elementene og detaljene var likevel gjennomarbeidet. Det ble brukt drammensgranitt i stedet for grorudgranitt

Gravearbeider utenfor bygningen i 1922.
Fotograf: Ukjent. Kilde: Museum for universitets- og vitenskapshistorie.

Potetdyrking på plenen mellom Brøggers hus og Collets hus (til høyre), 1940-1945. Plener ble pløyd opp til potetåker i Botanisk hage under krigen. Fotograf: Ukjent. Kilde: Museum for universitets- og vitenskapshistorie.

på eksteriøret. Kontorer og utstillingsarealer hadde materialer av høy kvalitet. Det ble brukt importert amerikansk carolina pine og norsk bjørk og furu. Treverket ble beiset, pusset og polert. Enkelte steder ble det brukt ådringsteknikk for å imitere eiketre.

I deler av kjeller- og loftetasjen ble det brukt innredning fra sentrumsanlegget.

Museet inneholdt ved åpningen tre administrativt atskilte enheter: to universitetsmuseer og Universitetets Mineralogiske Institutt. Museene Mineralogisk-Geologisk Museum og Paleontologisk Museum omfattet utstillinger, samlinger, kontorer, laboratorier, forelesningsrom og felles bibliotek. Utstillingene ble åpnet for publikum i 1920 med Kong Haakon 7. tilstede.

8.4 | HOLGER SINDING-LARSEN

Holger Sinding-Larsen var i årene 1885-89 elev ved Kristiania tekniske skole, før han hadde et opphold i fødebyen Kristiania, hvor han praktiserte som arkitekt. Der utførte han blant annet en fasadeforandring i Kongens gate 8 (1891) og et kaffebrenneri i Urtegaten 31 (1891).

I årene 1892-93 studerte Sinding-Larsen ved Technische Hochschule Charlottenburg i Berlin under professorene Otzen og Jacobsthal. I 1893 var han assistent hos arkitekt Johannes Vollmer, før han igjen vendte hjem til Kristiania. Han gjennomførte deretter en rekke studiereiser i inn- og utland, blant annet til Spania, Italia, Hellas, Italia og Storbritannia. Fra 1897 hadde han selvstendig praksis i Kristiania.

Sinding-Larsen utarbeidet også tegninger for ferdighus fra Strømmen Trævarefabrik. Flere av disse ble oppført langs Holmenkollbanens trasé (1896-1900). Dessuten utførte han sammen med arkitekt Heinrich Jürgensen det vinnende konkurransekastet til

Paleontologisk sal, 1920-1929.

Fotograf: Ukjent.

Kilde: Museum for universitets- og vitenskapshistorie.

Gulvmonter og veggmonter

i mineralsalen, 1920-1929.

Pilarene er kledd med med profilert panel og mellom disse og veggmontrene er der små, veggfaste benker. Opprinnelig lysekroner til høyre. Fotograf: Ukjent. Kilde: Museum for universitets- og vitenskaps-historie.

Valerengen kirke (1893), men var utførende arkitekt alene (1899-1902).

År 1900 utførte arkitekt Sinding-Larsen den norske paviljongen ved Verdensutstillingen i Paris, et bidrag i enkel dragestil, som beløntes med gullmedalje. Mange av hans tidlige arbeider er påvirket av arkitekt Herman Schirmer, og hans oppmålingstegninger fra Norge.

Like etter århundreskiftet utførte Sinding-Larsen flere kirkebygninger: Gjøfjell kapell på Nesodden (1900, enkel nasjonal trestil), Holmenkollen kapell (1903), Eidsfoss kirke, Hof (1904) og Siggerud kirke (1905). I denne perioden tegnet han også Ullensaker herredshus (1901, kraftig ombygget i 1923), Restaurantbygning ved Norsk Folkemuseum (1901), to villaer for juvelérfamilien David-Andersen i Ullernveien 5 og 9 (1903) samt Sogns folkemuseum, De Heibergske Samlinger, Kaupanger (1905).

Så fulgte en periode der Sinding-Larsen utførte en rekke arbeider for Universitetet i Kristiania, hvor han var fastlønnet som tilsynshavende arkitekt og bygningsinspektør i årene 1907-24. Blant disse er Zoologisk Museum, Tøyen (1904-08), Universitetets nye aula (1909-11, sammen med Harald Bødtker), Universitetsbiblioteket, som regnes som hans viktigste arbeid (1909-13), Mineralogisk og paleontologisk museum (1911) og Botanisk Museum (1915), samt en rekke tilbygg og forandringer.

Parallelt med sine arbeider for Universitetet, deltok Sinding-Larsen i årene 1905-22 i restaureringskomiteen for Akershus slott, hvor han foretok arkeologiske undersøkelser og med tiden også ledet restaureringsarbeidet. Han har blant annet gitt Romerikstårnet og nordfløyen deres nåværende utseende. Han utga flere bøker og artikler om sine undersøkelser og gjenreisningsarbeidet.

Foruten disse krevende engasjementene, utførte Sinding-Larsen

Brøgers hus med gavlfasaden mot sør, og vestfasaden. Til venstre for bygningen er det jord med ployde renner, området ble trolig fortsatt brukt til potetdyrking slik som under krigen. Bildet er fra ca. 1945-1950. Bilen i venstre hjørne er antakelig Halvor Rosendahl sin. Fotograf: Ukjent. Kilde: Museum for universitets- og vitenskapshistorie.

en rekke privatbygg og offentlige arbeider, for det meste villaer. Eksempelvis Grimelundsveien 8 for Emanuel Vigeland (1907, assistert av Gudmund Hoel), museumsbygning ved Norsk Folkemuseum (1907), Grimelundsveien 4 (1909).

Holger Sinding-Larsen grunnla i 1891 Yngre Arkitekters Forening, og var i 1906 medstifter av Kristiania arkitektforening. Han fungerte som lærer ved Statens Håndverks- og Kunstindustriskole, og bidro flere ganger ved Høststillingen. Han ble ridder av den svenske Vasaordenen, offiser i det franske Akademi, fikk Kongens fortjenestemedalje i gull, og ble dessuten belønnet med sølvmedalje i den olympiske konkurransen i Antwerpen i 1920.

(Teksten er hentet fra arkitekturhistorie.no)

Waldemar Christopher Brøgger

Waldemar Christopher Brøgger (1851-1940) var den sentrale kunnskapspolitiker i Norge omkring 1900. Brøggers vitenskapelige innsats som paleontolog, mineralog, berggrunns- og kvarærgeolog er ruvende og førte tidlig til internasjonal anerkjennelse.

I årene 1906-1911 var han Universitets første rektor. Brøgger mottok en rekke æresbevisninger. W. C. Brøgger tok initiativ til å bygge Geologisk museum.

Trolig fra mineralsalen, bildet er tatt i 1968.

Fotograf: Dagbladet.

Kilde: Fra Dagbladets negativarkiv (6 x 6) som Norsk Folkemuseum overtok 2003: NFDB.26789-477. Fra Digitalt museum.

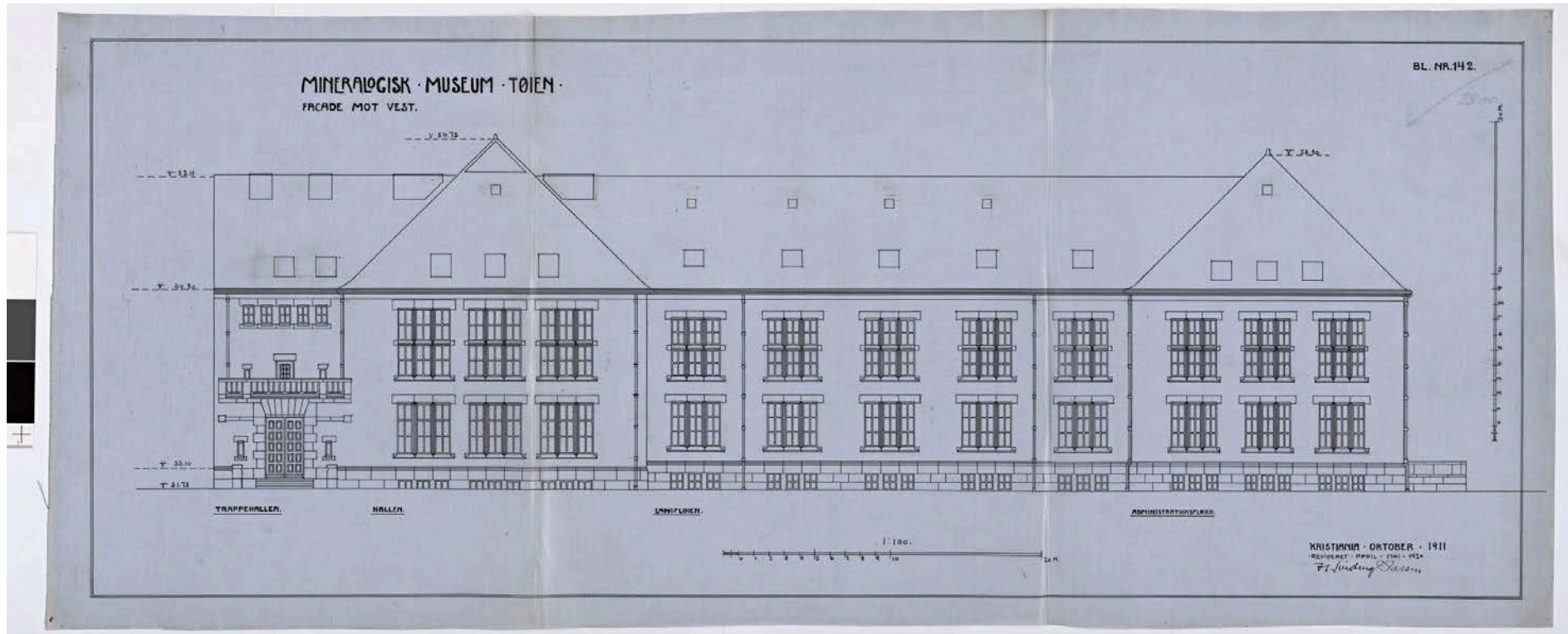

Waldemar Christopher Brøgger (1851-1940). Bildet er tatt ca. 1900-1920. Fotograf: Severin Worm-Petersen. Kilde: Norsk Teknisk museum: NTM UWP 07698. Fra Digitalt museum.

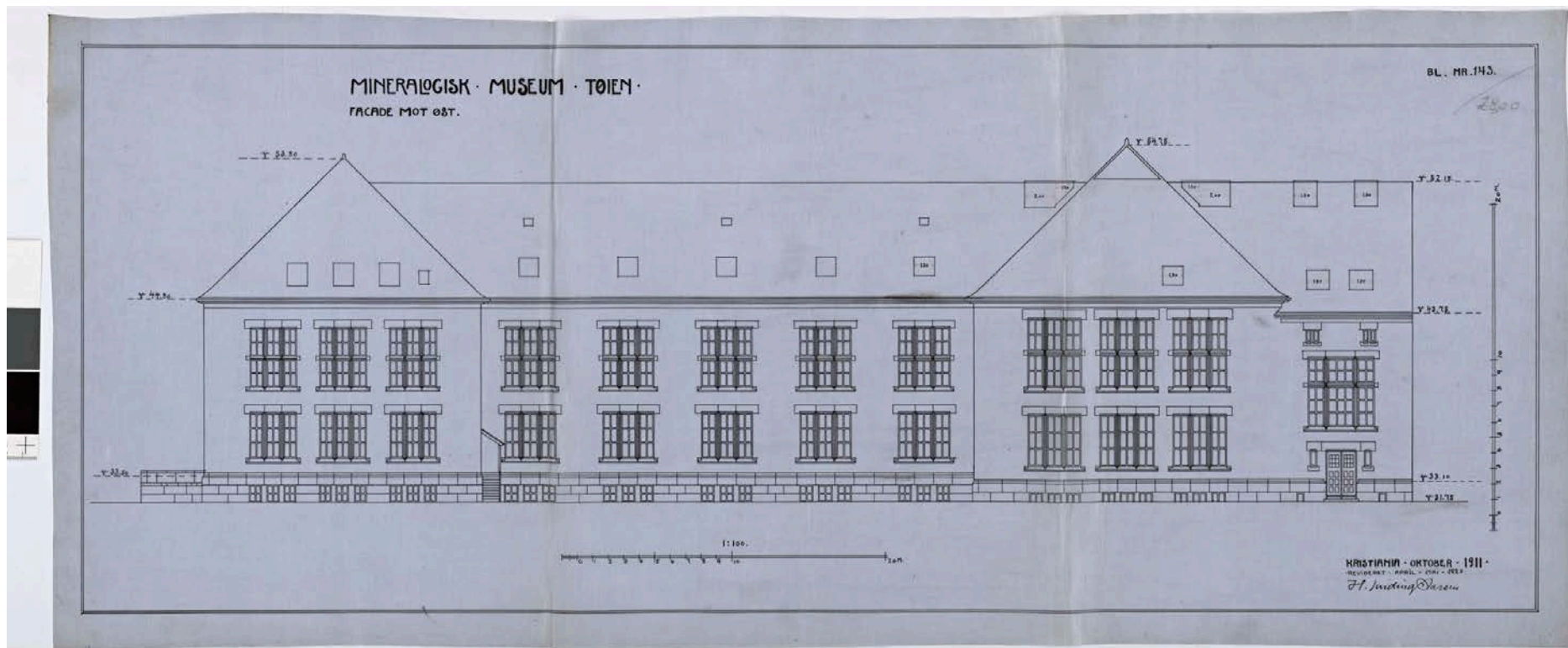

Paleontologisk sal i 1920-1929, med originalinteriør. To skjelett på hver sin sokkel i midtgangen, montre langs vegg til høyre. Fotograf: Ukjent. Kilde: Museum for universitets- og vitenskapshistorie.

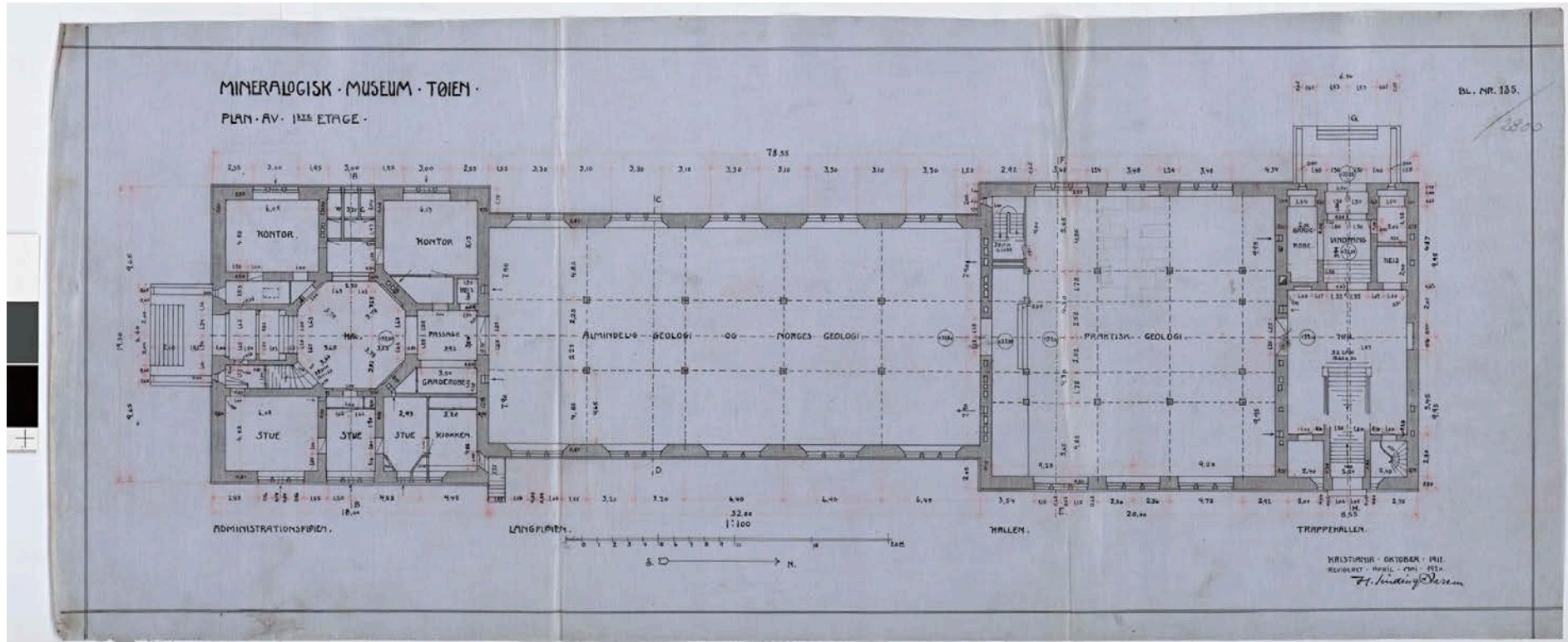
8 Historikk - opprinnelige tegninger

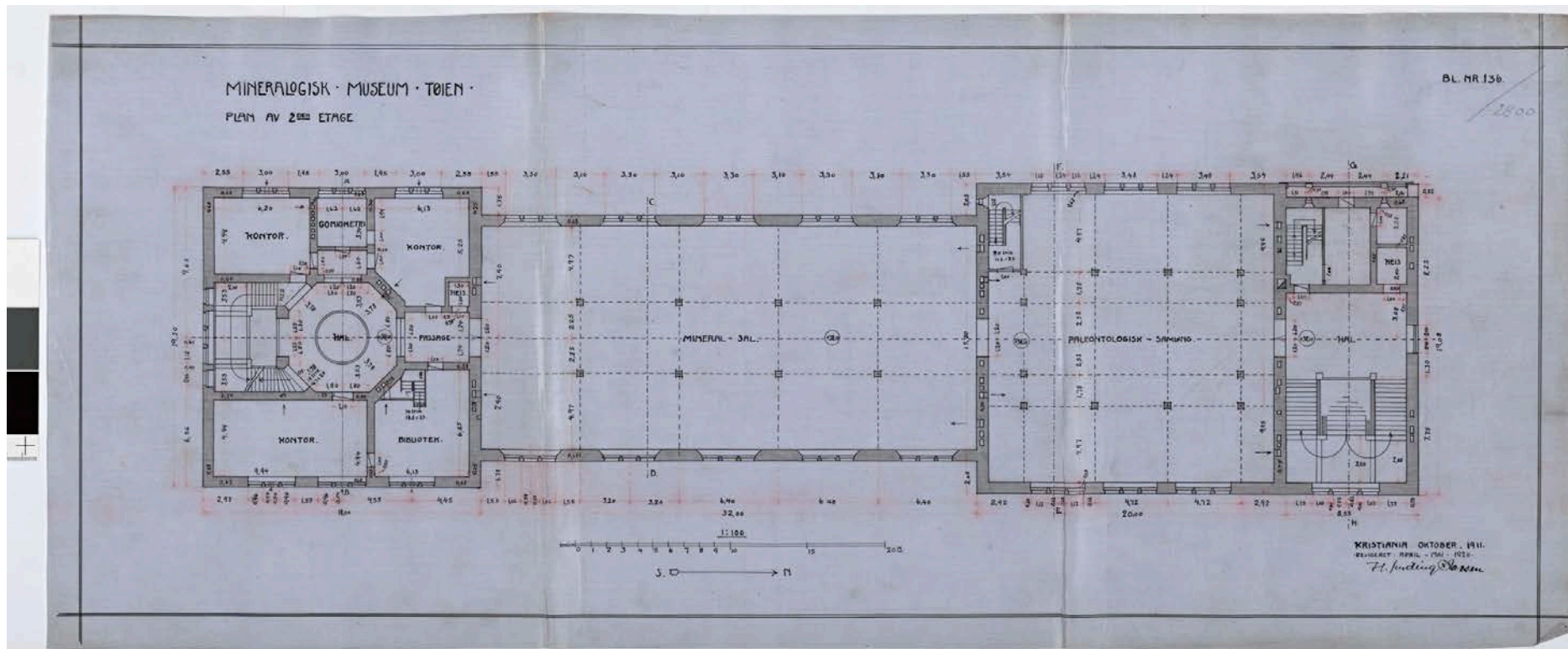
Opprinnelig tegning av Sinding-Larsen fra 1911, revidert i 1920. Tegningen viser bygningens fasade mot vest.

Opprinnelig tegning av Sinding-Larsen fra 1911, revidert i 1920. Tegningen viser bygningens fasade mot øst.

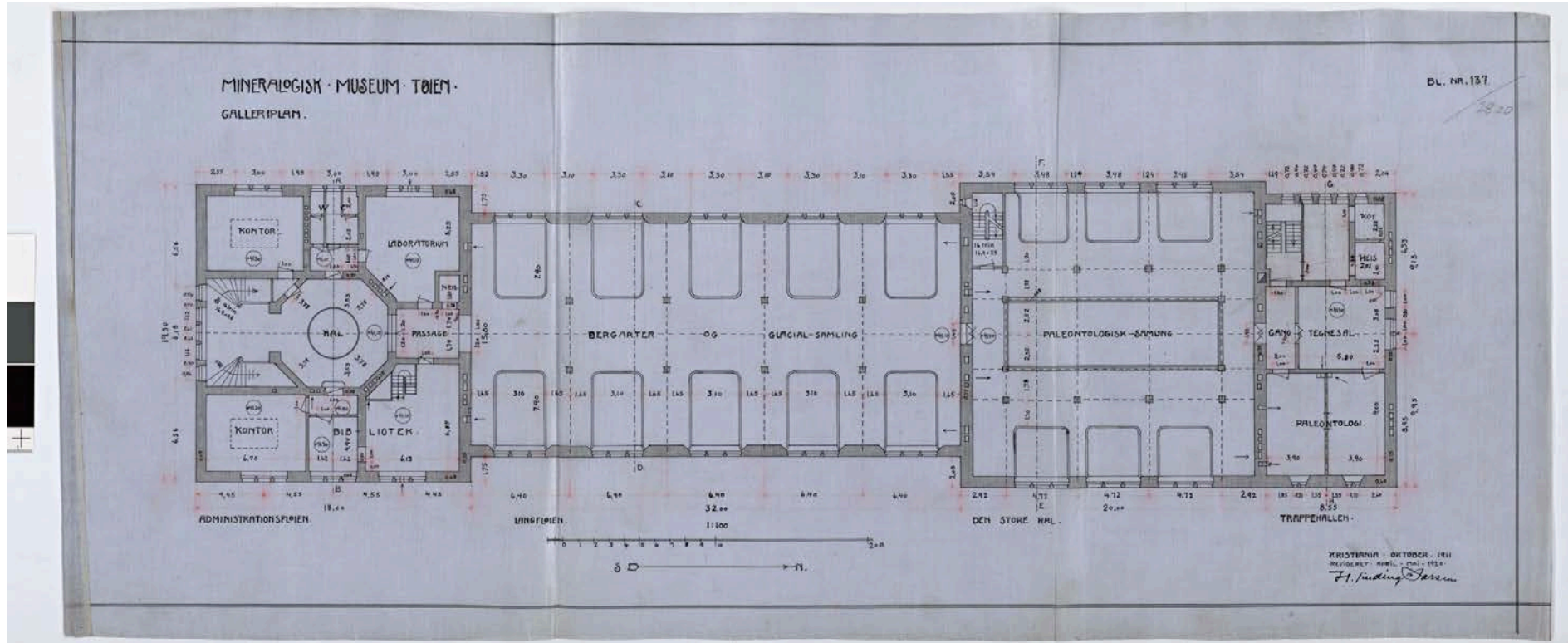

Opprinnelig tegning av Sinding-Larsen fra 1911, revidert i 1920. Tegningen viser bygningens 1. etasje.

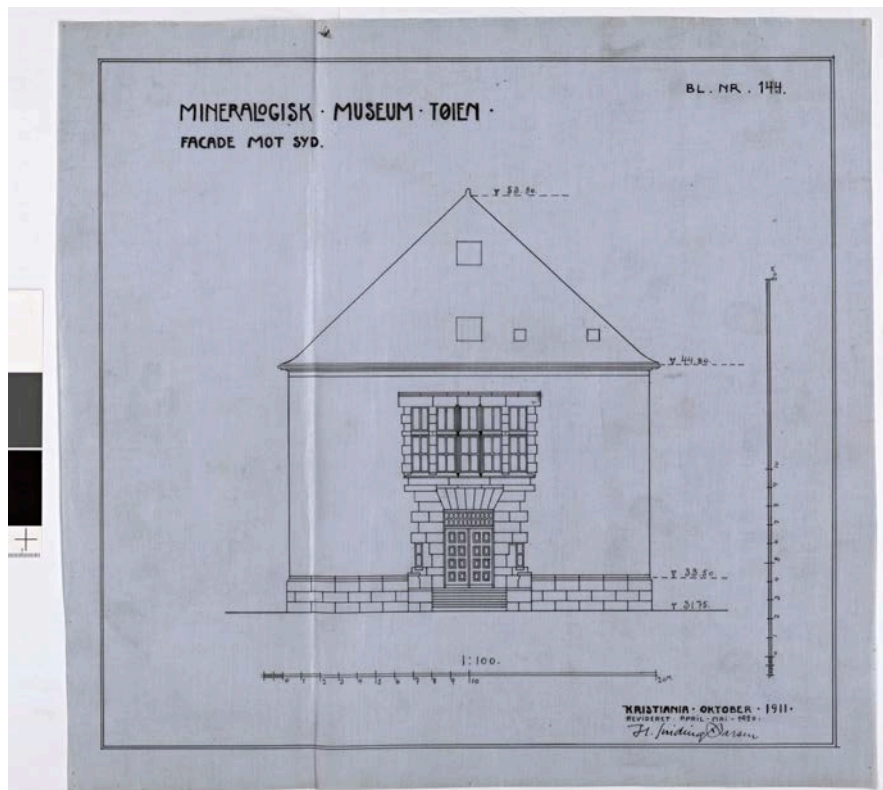

Opprinnelig tegning av Sinding-Larsen fra 1911, revidert i 1920. Tegningen viser bygningens 2. etasje.

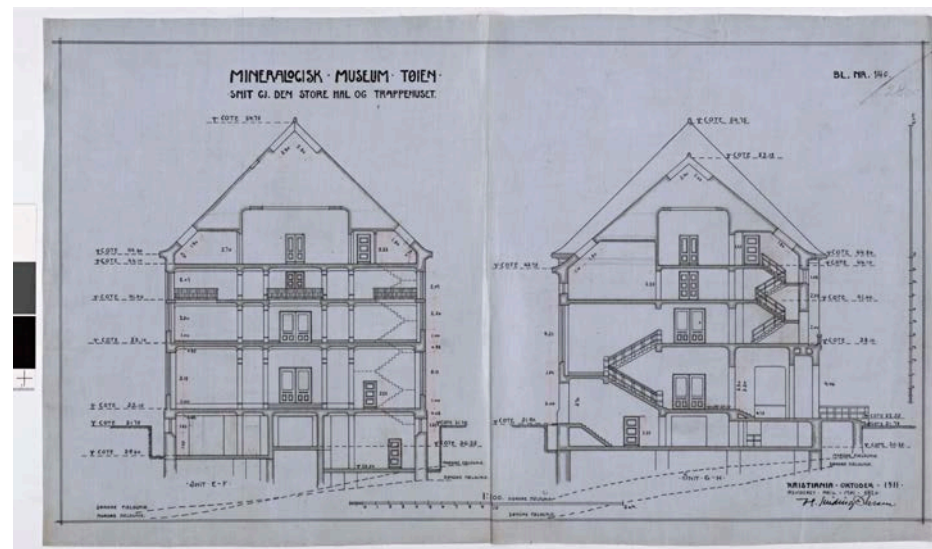
8 Historikk - opprinnelige tegninger

Opprinnelig tegning av Sinding-Larsen fra 1911, revidert i 1920. Tegningen viser bygningens galleriplan/3. etasje.

Opprinnelig tegning av Sinding-Larsen fra 1911, revidert i 1920. Tegningen viser bygningens fasade mot syd

Opprinnelig tegning av Sinding-Larsen fra 1911, revidert i 1920. Tegningen viser to snitt gjennom bygningen.

8.5 | OVERSIKT OVER ENDRINGER

1899

I januar bevilget stortinget 10.000 kroner til planutredning for universitetets naturhistoriske samlinger.

1917

Bygget ble ferdigstilt.

1920

Museet ble åpnet for publikum den 27. oktober.

1950-tallet

Hovedtrapperommet utsmykket med dinosaurer.

1952

Etablering av oljefyringsanlegg.

1953

Etablering av gallerietasje i bibliotek.

1960-tallet

Enkelte dører males lysegrønne, lysekroner fjernes.

1967

Innredning av WC under repos hovedtrapp.

1970-tallet

Vindu forblendet i hovedtrapp.

1980-tallet

Paleontologisk sal delvis ombygget.

1984

Utskifting av vinduer, etablering av heis.

1990-tallet

Etablering av handicapinngang i tilbygg mot nord (Ola Natvig). Siste vaktmester flyttet ut i 1993, og leiligheten ble ominnredet til møterom og rom for skoleklasser.

1991

Taket på bygningen omtrekkes.

2000-tallet

Et professorkontor (Waldemar C. Brøggers kontor) ble restaurert. Brannsikring og ominnredning av kontorer i 4. etasje.

2007

Tilbakeføring av spiserom og møterom i 4. etasje.

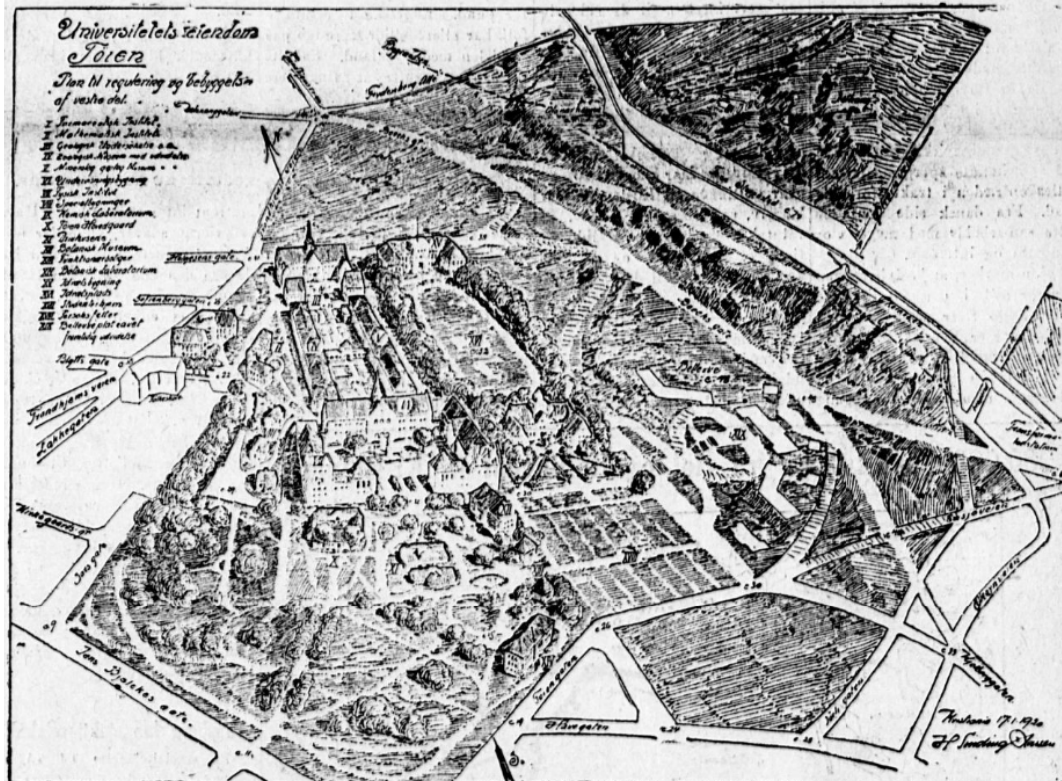
2009

Nytt fellesbibliotek for NHM (NAV AS). Arealet i 1. etasje nord tid-

Brøggers hus sett fra sørvest, 1991. Bildet er tatt i forbindelse med arbeidet med taktekkingen. Foto: Johannes Dons/ MUV.

Universitetsby paa Tøien.

For den komité, som har udarbejdet planerne til en universitetsby paa Tøien, har arkitekt Sinding-Larsen udarbejdet ovenstaaende tegning, som paa en anskuelig maade viser, hvordan de projekterede bygninger skal ligge. Disse er:

I. Farmaceutisk institut. II. Matematisk institut. III. Geologisk undersøgelse o. a. IV. Zoologisk museum med udvidelse. V. Mineralogisk og geologisk museum med udvidelse. VI. Undervisningsbygning. VII. Fysisk institut. VIII. Specialbygninger. IX. Kemisk laboratorium. X. Tøien hovedgaard. XI. Drivhusene. XII. Botanisk museum. XIII. Funktionærboer. XIV. Botanisk laboratorium. XV. Idrætsbygning. XVI. Idrætsplads. XVII. Studenterhjem. XVIII. Forsøgsfelter. XIX. Ellevueplateaue til fremtidig udvidelse.

Utklipp fra Aftenposten 30. januar 1920.

Artikkelen omtaler de nye universitetsbygningene på Tøien.

ligere (1917-20) benyttet som sovesal for studenter, deretter som lesesal. Under krigen benyttet til undervisningsrom for Lakkegata skole.

2017-2020

Totalrehabilitering av bygningen. Forprosjektet hadde oppstart i 2013, og byggearbeidene startet i 2017. Prosjektet ble ferdigstilt høsten 2020. Arkitekt for totalrehabiliteringen var 4B Arkitekter. Arbeidene var omfattende, og inkluderte ny ventilasjon og nye rør, oppgraderte overflater, maling og nye gulvbelegg (enkelte opprinnelige gulvbelegg av linoleum er restaurert). Mot nord er det et nytt tilbygg med vareheis.

Nytt, utvidet trapperom i nordfløyen med ny trapp, rekkverk og belysning.

Utstillingsmontrene ble tatt ut og restaurert før de ble satt på plass igjen. De originale vinduene er restaurert, og det er en ny løsningen for solavskjerming som går mest mulig i ett med fasaden. Gulvet, som tidligere var i ulike nivå enkelte steder, ble jevnet ut for å gi bedre tilgjengelighet for rullestolbrukere. Kontorarealene for ansatte ble oppgradert, og arealene for vandrestillinger ble utbedret.

Nytt tilbygg med vareheis mot nord.

Bygningens fasade mot vest.

9 Bygningsbeskrivelse og verneverdier

9.1 | MATERIALBRUK OG EKSTERIØR

Bygningen er oppført i senjugend, teglveggene er forblendet med grovhugde blokker av drammensgranitt. Rundt vindus- og dørpartier samt gesimsen er forblendet med finhugget granitt. Vestfasaden er bygningens hovedfasade, med inngangspartiet som er markert med en balkong. Fasaden speiler inngangsfasaden på Collets hus (Zoologisk museum). Fasaden mot øst er tilnærmet lik fasaden mot vest, men har ikke tilsvarende inngangsparti. På grunn av de høye vinduene mot øst og vest, gir det inntrykk av at bygningen består to høye hovedetasjer. Men den øvre vindusrekken går både over 2. etasje og mesaninetasjen.

Gavlfasaden mot syd har et sentrert vindus- og inngangsfelt som markerer dagens hovedinngang. Gavlen mot nord var opprinnelig planlagt som skillet mot utbyggingen mot nord, og en bygning som skulle sammenføre Brøggers hus og Collets hus. Dette ble aldri gjennomført, og fasaden er derfor enklere utformet enn de andre fasadene. Frem til 2020 var den forblendet med tegl og med noen få asymmetrisk plasserte vindusåpninger. Etter 2020 har det i tillegg blitt oppført et heistilbygg med store glassflater midt på fasaden. Bygningen har et høyt valmtak med sortglassert takstein og store takvinduer.

9.2 | PLANLØSNING OG INTERIØR

Bygningen består av to kvadratiske volumer som bindes sammen med en lengre og smalere midtfløy i nord-sydlig retning, lengst mot nord er det et smalt rektangulært volum. Bygningen har to hovedetasjer, i tillegg er det en mesaninetasje, loft og kjeller. Bygningsteknisk var bygningen svært moderne for sin tid, med søyler, dragere og dekker i bærende betong. Dette gjorde det mulig å etablere store, luftige og fleksible utstillingsarealer.

Planløsningen er inndelt i fire volumer fra sør til nord:

- Det sørligste kvadratiske volumet er den opprinnelige "Administrasjonsfløyen", som inneholder kontorer og møterom rundt et

trapperom og rotunde over fire etasjer.

- "Langfløyen", med gjennomgående, treskipete utstillingssaler inndelt av kraftige pilarer av armert betong. Her er det høye vinduer mot øst og vest som slipper inn lys, og mellom vinduene er det fast innredning som utstillingsmontre og skap. Utstillingssalene i 2. etasje har mesanin i 3. etasje, og her dekker de høye vinduene både 2. etasje og mesaninen via åpninger i dekket innenfor vinduene. Rundt åpningene er det rekkverk av støpejern og tre.

- "Hallen" er det nordligste kvadratiske volumet, og inneholder mindre utstillingssaler enn i Langfløyen i 1. og 2. etasje, hvor det også er mesanin til utstillingsformål. I 4. etasje er det møterom, prosjektrum, garderobe og WC.

- "Trappehallen" er det smale, rektangulære volumet lengst mot nord, med den opprinnelige hovedtrappen fra 1. til 2. etasje. Ifølge den opprinnelige utbyggingsplanen skulle denne ha dannet den fullførte bygningens midtparti. Trapperommene har granittrinn og opprinnelige gulvfliser lagt i mønster.

I fløyene mot nord og sør er de opprinnelige kontorene, enkelte rom er modernisert med ny kjøkkeninnredning, stillerom og andre tekniske funksjoner. Hovedstrukturen er i stor grad bevart, men bitrappen fra 2.-4. etasje i nordenden er fornyet med et nytt og moderne trappeløp.

9.3 | BELIGGENHET OG UTEMILJØ

Brøggers hus ligger i den nordre delen av Botanisk hage, nord for parkens områder Oldemors hage og Pilehagen. Områdene nord for Botanisk museum ble ikke innlemmet i Botanisk hage før byggingen av Botanisk museum i 1913. Den siste store utvidelsen av hagens areal skjedde på 1930-tallet da områdene rundt Geologisk museum (nå Brøggers hus) og Zoologisk museum (nå Colletts hus) ble opparbeidet. Mellom de to museumsbygningene er det i dag

et åpent plenareal med benker, og lengst mot nord er det et nytt museumsbygg med billettsalg og museumsbutikk. Mellom bygningene er det et asfaltert veinett som ellers i parken.

9.4 | VERNEVERDIER

Brøggers hus er en del av arkitekt Holger Sinding-Larsens (1869-1938) plan for museumsbygningene på Tøyen. Bygningen skulle være en pendant til daværende Zoologisk museum (Collets hus i dag), og begge bygningene var en del av en større utbyggingsplan i nordenden av Botanisk hage som skulle knytte de to bygningene sammen til én stor bygning. Denne planen ble ikke gjennomført, og de to bygningene ligger i dag selvstendig plassert, som to parallelle bygningsvolumer. Museumsbygningene i Botanisk hage representerer en kontinuerlig byggeprosess under samme arkitekt og framstår som et enhetlig anlegg. Dette anlegget er Brøggers hus en viktig del av.

Det er viktig å sikre Brøggers hus som del av det helhetlige anlegget i Botanisk hage, og ivaterta bygningens arkitektorniske uttrykk, materialer og fasadekomposisjon. Bygningen har høye arkitektoniske kvaliteter, både utvendig og innvendig. Bygningens eksteriør og interiør er i stor grad bevart, og elementer som opprinnelige dører med detaljer som vrider, hengsler og glass, opprinnelige vinduer med detaljer som hjørnejern, hengsler og hasper. I interiøret er det også viktig å bevare opprinnelige fliser av betong i trapperom og vestibuler, trapper av granitt, rekkverk og detaljer av forgyllt jern, opprinnelig belysning, gulvbelegg av linoleum, belistning, brystningspanel, utstillingsmontre og annen opprinnelig fast innredning. Bygningen har høy verneverdi, både som enkeltbygg i senjugend med høy autentisitet, og som en del av anlegget som har vært viktig for universitetets vitenskaplige virksomhet. Bygningen er en av de best bevarte eldre norske museene, og er et nasjonalt klenodium.

10 Tilstand, tiltak og planer

10.1 | TEKNISK TILSTAND

For bygningens tekniske tilstand vises det til Eiendomsavdelingens til enhver tid gjeldene samlede tilstandsvurdering. Denne rapporten vil være utgangspunkt for Universitetets vedlikeholdsplaner.

10.2 | BRANNVERN OG SIKRING

Bygningen er tilkoblet direkte varsling til brannvesenet ved utløst alarm. Brannsikkerheten er Eiendomsavdelingens ansvar.

Bygningen gjennomgikk en stor ombygging i 2019-2020, og brannsikkerheten ble oppdatert i forbindelse med prosjektet.

10.3 | UNIVERSELL UTFORMING

Bygningen har flere innganger, de fleste via trapper, men inngangen på vestfasaden har trinnfri adkomst. Innenfor denne inngangen er det tilgjengelig heis, som går fra kjelleren til 4. etasje. Her var det også heis opprinnelig, som vist på plantegninger fra 1920. HC WC er tilgjengelig for besøkende i kjelleren, hvor det også er WC og garderobe. Det er også tilrettelagt for rullestol mellom utstillingssalene, ved at det er etablert nye ramper.

10.4 | SMÅ TILTAK, SOM SKILT, BELYSNING ETC.

10.4.1 Skilting

Universitetet har utarbeidet en egen designmanual. Ved montering av nye skilt skal skiltmalen følges. Montering av nye skilt gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

10.4.2 Belysning

Fastmontert belysning er omfattet av fredningen. Opprinnelig belysning har høy verneverdi og skal bevares uendret. Utskifting av elektriske komponenter i opprinnelig lamper regnes som vedlikehold, endringer eller utskifting av armatur/skjerm er søknadspliktig. Montering av ny belysning gjøres i samråd med Eiendomsavdelingen.

Saksbehandlingsregler er omtalt i kapittel 3, pkt. 3.3.

11 Råd om vedlikehold av typiske bygningsdeler

Hovedregel for behandling av fredete og bevaringsverdige bygninger og anlegg er at det må søkes om tillatelse for alle tiltak som går ut over vanlig vedlikehold. For utdyping av hva som anses som vanlig vedlikehold og hva som er søknadspliktige tiltak, se punkt 5.2.

11.1 Grunnmur med naturstein i ytre vange

På midten av 1800-tallet ble det vanlig å bruke naturstein som fasadeelement i grunnmur på murbygninger. Tilsvarende konstruksjon vil man finne i sokkelmurer. Den innvendige bakmuren er gjerne av tegl, ofte pusset på innsiden mot kjeller. Natursteinen ble murt som en ytre vange, forbundet med teglmuren med tverrband i murverket, som en fortanning mellom naturstein og tegl. Natursteinsmuren består gjerne av tilhugde råkopp eller kvaderstein, med varierende tykkelse fra 20–50 cm. De smaleste elementene kan ha supplerende forankring i form av dybler og bindhaker i stål. Som fasadestein ble det vanligvis benyttet hard og bestandig stein, for eksempel granitt, gneis eller skifer. Steinen er satt i mørtel, dette kan være tradisjonell kalkmørtel eller mer sementrike mørtler. En slik mur vil sjelden være pusset og malt siden valget av stein og utforming gir både høy bestandighet og et viktig arkitektonisk preg. Grunnmuren i Brøggers hus er av murt tegl, forblendet med drammensgranitt.

TILSYN OG FOREBYGGENDE TILTAK

- ▶ Tilsyn må gjennomføres jevnlig, med intervall 3-5 år. Sjekk særlig områder som er utsatt for fuktighet, som områder nær terreng, nedløpsrør og vegetasjon.

- ▶ Beslag, takrenner og nedløpsrør holdes i stand – lekkasjer kan gi store skader på både muren og dens fundamenter. Lukkede nedløp anbefales ikke. Hvis det likevel benyttes må det være muligheter for kontroll og rens gjennom stakeluker og oppsamlere av nedfall.
- ▶ Sørg for at fuktbelastningen reduseres. Sikre avrenning av overflatevann vekk fra grunnmuren. Ikke etabler ny beplantning inn mot murene. Blomsterbed vil ofte gi treg avrenning for overflatevann. Vær varsom med vanning av eksisterende bed inn mot kjellervegg. Pass på at eventuelle nye tekniske grøfter for strøm, jording, etc., dreneres slik at de ikke leder vann til byggegrunn og fundamenter.
- ▶ Vær oppmerksom på svakheter i overgangen mellom grunnmur/sokkelmur og vegglivet over. Her er det ofte en form for båndgesims, som kan være i huggen naturstein, pusset tegl eller med beslag. Skader her vil gi uheldig fuktbelastning på muren
- ▶ Drenering som ligger rundt bygningen må ha tilsyn, og det

MER INFORMASJON

- Riksantikvarens informasjonsblad *3.4.2 Vedlikehold av grunnmurer*
- SINTEF Byggforsk Kunnskaps-systemer: 721.111 *Eldre bygningsfundamenter og grunnmurer. Metoder og materialer*; 721.112 *Eldre bygningsfundamenter og grunnmurer. Utbedring og refundamentering* og 721.211 *Fuktskader i kryperom. Årsaker og utbedringsmetoder*.

må etableres rutiner for rensk ved spyling med gitte intervall. Om det er mye saltutslag og fukt i kjelleren, kan det tyde på dårlig drenering.

- ▶ Se etter om muren har sprekker. Det er ikke størrelsen på sprekkeene som er avgjørende, men hvor i konstruksjonen de har oppstått. Generelt kan man si at sprekker i fuger er mindre dramatiske enn sprekker i selve steinen. Det vi kan oppfatte som store sprekker i en fuge, kan vise seg å være utfall av fugemateriale over tid. Sprekker kan skyldes svekkelser i grunnen, men ofte kan de også være forårsaket av andre skader eller endringer i bygningen. Er man usikker på om sprekkebildet, eller om deformasjonen av muren er aktiv, kan man iverksette enkle kontrollrutiner.
- ▶ Se etter sprekker og utettheter i fugene. Vær særlig obs på horisontale flater, og i overganger til vegglivet over.
- ▶ Se etter deformasjoner i muren. Deformasjoner kan ha ulike årsaker, som setninger i grunnen, telehiv, jordsig, frostsprengning i murkjernen, graving av grøfter for drenering/tekniske føringer eller skjevbelastning fra bygningen. Kartlegg årsaken og overvåk situasjonen
- ▶ Vær oppmerksom på bruk av for sterk og tett mørtel som kan føre til fuktansamling i muren og forårsake skader.
- ▶ Unngå lagring av gjenstander/treverk tett inn mot muren i kjelleren. Dette kan hindre uttørking og forårsake mugg eller alvorlige soppangrep.

VEDLIKEHOLD OG REPARASJONER

- ▶ Fuger som har riss/sprekker eller er forvitret fuges på nytt med en mørtel som har tilsvarende sammensetning og egenskaper som den opprinnelige. Det må settes krav til utførelse som hensyntar nødvendig dybde og utstrekning av reparerte fuger.
- ▶ Hvis det er store og aktive setningsskader eller sprekkebilder, må man vurdere behovet for refundamentering og ommuring. Tiltaket er søknadspliktig, og må beskrives av fagkyndige.
- ▶ Nye fuger bygges opp i flere sjikt etter behov. Utforming av fugene kan være en viktig detalj som skal videreføres, inkludert fugens profil i murlivet.
- ▶ Fuktskader i kjeller kan tyde på mangelfull ventilering. Selve muren utbedres ved bruk av dampåpne produkter som tillater fuktvandring og uttørking av muren. Dette vil i mange tilfeller bety bruk av kalkmørtel, kalkpuss og kalkmaling. Istandsetting av murverket kan først skje etter at årsak til fuktskader er lokalisert og utbedret. Tiltakene må vurderes og beskrives av fagkyndige.
- ▶ Skader på steinmaterialet kan spuses, eller konsolideres. Før konsolidering kan det være behov for skånsom rensk. Vær obs på at årsak kan være korrosjonsskader på skjulte dybler og bindhaker, som må utbedres, noe som vil føre til svært krevende inngrep. Tiltaket er søknadspliktig, og må beskrives av fagkyndige.

11 Råd om vedlikehold av typiske bygningsdeler

11.3 Takteking av tegl

Taktekking med panner av tegl ble først vanlig i byene, der Christiania i 1624 fikk påbud for å hindre brannspredning. Takstein av tegl ble produsert i Norge langt inn på 1900-tallet, men i dag må den importeres. De gamle tegltakene har dermed ekstra høy verdi. Taktegl finnes i flere varianter: krum, falset, flat, glasert eller ubehandlet. Den vanligste typen er ubehandlet rød enkelkrum stein, lagt på lekter uten annet feste enn en innstøpt knast og overlapp. Mer staselige hus hadde ofte glasert taktegl, gjerne sort eller andre mørke farger, som blå og grønn. Fra 1920-åra ble det vanlig med flat, falset taktegl. Moderne stein kan festes med spiker eller spesielle klips. På Brøggers hus er det nyere, glasert taktegl.

TILSYN OG FOREBYGGENDE TILTAK

- ▶ Taktekkingen bør undersøkes vår og høst. Sjekk at taksteinen ligger tett og stabilt. Den vanligste skaden er stein som er knekt eller forskjøvet/utglidd. Bruk kikkert hvis du ikke kommer nær takflaten.
- ▶ Undersøk om knastene er brukbare. Nedbrutt knast tilsier at steinen må skiftes.

- ▶ Hvis stein faller ned, kan det skyldes nedslitte eller råtne lekter.
- ▶ Undersøk bordtaket fra undersiden, se etter lekkasjer inne.
- ▶ Sjekk at takrenner og nedløp fungerer godt, og at det ikke danner seg issvuller som presser opp taksteinen.
- ▶ Beskjær eventuelle trær som henger over taket, da løvfall kan hindre uttørking og fyke inn i hulrom mellom lektene.
- ▶ Fjern eventuell mose og lav med stålbørste e.l. Ikke bruk høytrykksspyler, da dette kan skade steinen og presse vann inn i konstruksjonen.

VEDLIKEHOLD OG REPARASJONER

- ▶ Enkeltsteiner som er knekt eller har store frostska-der, erstattes med tilsvarende nye, gjerne gammel

MER INFORMASJON

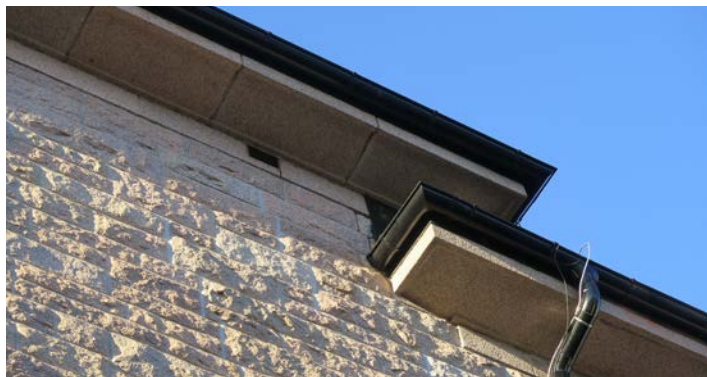
- Riksantikvarens informasjonsblad 3.5.3 *Vedlikehold av tegltak*
- Fortidsminneforeningen: *Gode råd om tak på eldre hus*, Oslo 1990
- Drange, Aanensen og Brønne: *Gamle trehus. Historikk, reparasjon og vedlikehold*, 3. utgave 2011
- SINTEF Byggforsk Kunnskaps-systemer 744.105 *Utbedring og omlegging av overlappteking og 744.103 Taktekning av tegl- og betongtakstein, skifer, bordtak, kavletak og takspion på eldre bygninger*

- gjenbruksstein av samme type.
- ▶ Hvis det er mye begroing, kan du montere et beslag/bånd av sink eller kobber ved mønet. Ionene som vaskes av, hindrer organisk vekst.
 - ▶ Dårlige/utette beslag erstattes av nye med samme materialbruk og utførelse. Sinkbeslag avfettes og etsgrunnes før de males med oljemaling. Vær oppmerksom på risikoen for galvanisk korrosjon; et «edelt» metall bør ikke ha avrenning mot et «uedelt». Av de vanlige tekkematerialene er kobber det edleste, deretter følger bly, jern, sink og aluminium. Avrenning fra kobber vil dermed tære på f.eks. sink.
 - ▶ Råtne sløyfer og lekter skiftes, bruk tettvokst virke i tradisjonelle smekre dimensjoner. Skader i taktroa utbedres. Taksteinen tas forsiktig ned og sorteres. Brukbar stein legges tilbake, eventuelt samlet i felt. Merk at lekteavstanden muligens må

justeres i partier med ny stein, som kan ha noe avvikende utforming. Ved omtekking kan man vurdere å legge papp under sløyfene for å sikre bedre mot vanninntrengning. Bruk diffusjonsåpen papp som ikke hindrer utlufting. Over kalde godt luftede loft kan man bruke tradisjonell tett papp. Omtekking, utskifting av undertak og undertaksbelegg er søknadspliktig og må utføres av fagkyndige.

11 Råd om vedlikehold av typiske bygningsdeler

11.4 Takrenner og nedløp

Takrenner har vært i bruk i mange hundre år, men ble først vanlig på 1800-tallet. De eldste rennene var laget av tre, men senere ble sink og kobber mye brukt. Trerenner kan være festet av selvgrodde trekroker. De eldste rennene hadde direkte utkast uten nedløpsrør. Metallrenner er festet med metallkroker og har vanligvis nedløpsrør, men også her kan det være direkte utkast, gjerne med dekorative utspyere. Sink er vanligvis malt, mens kobberrenner gjerne står ubehandlet. Utover på 1900-tallet ble galvanisert stål, aluminium, plastbelagt stål eller plast vanlig.

På fredete bygninger skal den tradisjonelle materialbruken og utførelsen videreføres. Vedlikehold av renner og nedløp er avgjørende for godt bygningsvern. Ødelagte renner eller beslag gir store fuktpåkjenninger på konsentrerte deler av huset og gir fort skader. En ødelagt takrenne er mye verre enn ingen takrenne!

På Brøgger's hus er det nyere takrenner og nedløp av malt metall.

TILSYN OG FOREBYGGENDE TILTAK

- ▶ Rens renner og nedløp bør jevnlig renses for løv og nedfall.

- ▶ Takrenner og nedløp bør undersøkes jevnlig. Se etter lekkasjer og vannsprut på veggen, vær særlig oppmerksom på skjøtene. Avskalling av maling eller murpuss på veggen kan indikere lekkasjer.
- ▶ Kontroller at renner og beslag er i riktig stilling, og at alle fester er solide og i orden. Se etter malingsavskalling og rustdannelser.
- ▶ Se etter bulker og groper – små vannansamlinger kan føre til rustdannelse.
- ▶ Sjekk at det ikke danner seg issvuller som fører til issprengning i renner og nedløp.

VEDLIKEHOLD OG REPARASJONER

- ▶ Lekkasjer må utbedres straks, da det lett kan føre til store, alvorlige og dyre følgeskader på bygningen.
- ▶ Små rustskader utbedres ved å påføre rustbeskyttende overflatebehandling og ny maling. Større

MER INFORMASJON

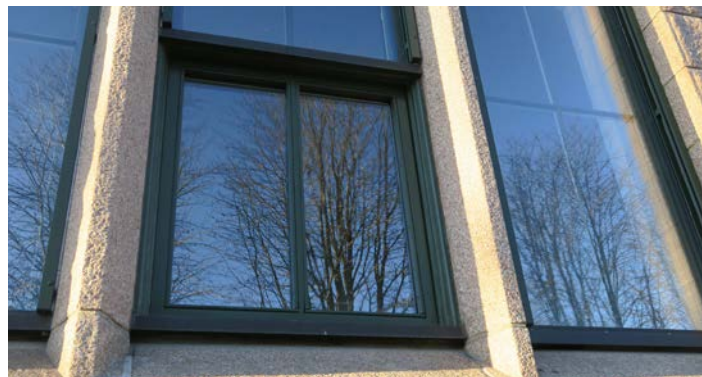
- Riksantikvarens informasjonsblad *3.5.5 Takrenner og beslag*
- SINTEF Byggforsk kunnskaps-systemer *520.415 Beslag mot nedbør* og *525.921 Takrenner og nedløpsrør*

rustdannelser vil lett føre til lekkasjer, utskifting må vurderes.

- ▶ Dårlige/utette renner og nedløp erstattes av nye med samme materialbruk og utførelse. Lokale skader kan repareres av kyndig blikkenslager.
- ▶ Vær oppmerksom på risikoen for galvanisk korrosjon; et «edelt» metall bør ikke ha avrenning mot et «uedelt». Av de vanlige tekkematerialene er kobber det edleste, deretter følger bly, jern, sink og aluminium. Avrenning fra kobber vil dermed tære på f.eks. sink.
- ▶ Takrenner av sink og galvanisert stål er ofte malt, både av estetiske hensyn og for å beskytte mot korrosjon. Når malingen er slitt, bør den fornyes. Overflaten skrapes, stålbørstes og feies ren. Kun løs maling skal fjernes. Vask med salmiakkvann og skyll med rent vann. Nye sinkelementer avfettes og etsgrunnes før de males med linoljemaling. Alternativt bør sinken stå ett år, slik at overflaten oksiderer, før overmaling.
- ▶ Ved isdannelse kan man vurdere å legge varmekabel i takrenner og nedløp. Alternativt bør taket isoleres/luftes bedre, slik at det blir kaldt og snø ikke smelter. Tiltaket er søknadspliktig og må beskrives av fagkyndige.

11 Råd om vedlikehold av typiske bygningsdeler

11.5 Vinduer av tre

De eldste trevinduerne hadde glassruter med blyprosperer, men siden 1700-tallet har trevinduer med tresprosperer vært dominerende i Norge. Tradisjonelle trevinduer har enkle glass innsatt i kittfals, ofte med innvendige varevinduer. Utover på 1900-tallet fikk vi komplette vinduer (to rammer koblet sammen til ett element med felles hengsel). De gamle kittete vinduene har historiske, materielle og estetiske kvaliteter som er vanskelige å erstatte. Gamle vinduer er ofte laget av tettvokst/malmet furu, som har svært god kvalitet, høy styrke og motstandsdyktighet mot råte. De har beslag av smijern eller støpejern/stål. Vinduene har svært lang levetid forutsatt riktig vedlikehold. På Brøggers hus er det både opprinnelige vinduer og nyere vinduer fra 1980-tallet. Vinduene er malt med linoljemaling. I forbindelse med istandsettingsprosjektet i 2017-2020 ble det laget en oversikt over dateringen på vinduene. Denne ble utarbeidet av 4B Arkitekter, datert 24.09.18.

TILSYN OG FOREBYGGING

- ▶ Kontroller vinduene minst én gang i året. Sjekk jevnlig at vinduet kan åpnes og lukkes uten vesentlig motstand.
- ▶ Undersøk om overflatebehandlingen er slitt og trenger fornyelse

- ▶ Undersøk om kittet er helt eller om det er sprekker og utfall som slipper inn vann.
- ▶ Kontroller om trevirket er friskt ved å stikke med syl eller kniv på utsatte steder, som bunnkarm, nedre del av rammer og midtpost. Møter du frisk ved ca. 2 mm inn, er tilstanden god. Gjør skadevurderingen når trevirket er tørt.
- ▶ Se over beslag for tegn til korrosjon/rust eller løse stifter/skruer. Sistnevnte kan tyde på råteskader under beslaget. Beslag kan eventuelt settes inn med vaselin eller annet fett.
- ▶ Hold vinduene lukket når det er regnvær, snødrev eller sterk vind.
- ▶ Bruk alltid stormhaspe e.l. når vinduet står åpent.
- ▶ Fjern eventuell vegetasjon som tildekker vinduet og hindrer uttørking.

VEDLIKEHOLD OG REPARASJONER

Hvis vinduet går trått, må skadeårsaken finnes og utbedringsmetoden velges deretter. Skjevsetninger i huset kan gi vinduer

MER INFORMASJON

- Riksantikvarens informasjonsark 3.8.1 Vedlikehold av vinduer
- SINTEF Byggforsk Kunnskaps-systemer 733.161 Eldre vinduer. Vindusformer og materialer, 733.162 Utbedring og reparasjon av eldre vinduer og 733.301 Vedlikehold av vinduer
- Drange, Aanensen og Brønne: Gamle trehus. Historikk, reparasjon og vedlikehold, 3. utgave 2011

som går trått. Vindusrammene kan også bli skjeve grunnet dårlige hengsler/beslag eller løse hjørner. Hvis det ikke er større opprettinger som kan gjøres, må man vurdere følgende justeringer:

- ▶ Høvlø/pusse deler av rammene, demontere listverk og rette opp karmen med trekiler.
- ▶ Hvis skjevheter skyldes at vinduet siger, må det tas fra hverandre og settes sammen på nytt. Hvis vindusrammen er skjev slik at det blir glipe mot karmen, kan det monteres en ekstra anslagslist for å oppta skjevheten.
- ▶ Små skader og utfall av kitt utbedres ved å pirke bort løst kitt og legge på nytt linoljekitt. Ved større skader må glasset tas ut og kittet fornyes.
- ▶ Gammelt glass har ofte unike kvaliteter og høy verdi. Vær forsiktig ved uttaking, og gjenbruk glasset.
- ▶ Små råteskader skal utbedres ved innspunsing av tilsvarende nye deler utført som nøyaktig kopi med tanke på dimensjoner, profiler, trekvalitet og vedretning. Minst mulig trevirke skal fjernes. Større utskiftinger er søknadspliktig.
- ▶ Råteskader i skruer/bak beslag utbedres ved boring/treplugging. Ved mindre skader kan bruk av større skruer være tilstrekkelig.
- ▶ Hvis det er rustne beslag, skal løs rust børstes vekk og beslaget rustbehandles før det overmales. Eventuelt hulrom mellom beslag og tre fylles med linoljekitt.
- ▶ Ødelagte beslag erstattes med tilsvarende nye, fortrinnsvis utført som kopi. Tiltaket er søknadspliktig.

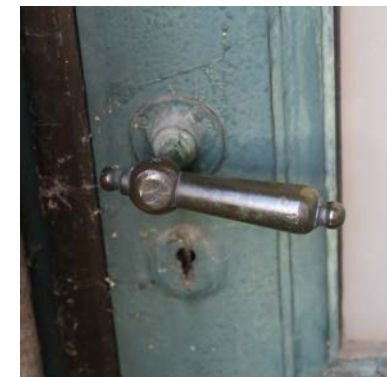
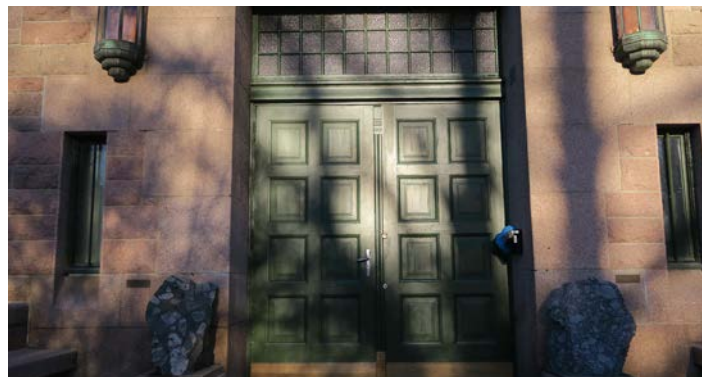
- ▶ Eldre maling skal normalt ikke fjernes i sin helhet. Kun løs maling skrapes av for hånd, og vinduet påføres linoljemaling.
- ▶ Mal over kittfalsen og ca. 2 mm inn på glasset.
- ▶ Unngå å male sidekanten hvor vinduet er hengslet; mange malingslag kan føre til bend på hengslene.
- ▶ Hvis malingslagene er blitt svært tykke, eller det er påført plastholdig maling, bør malingen fjernes. Dette kan skje ved bruk av skraping og eventuelt infrarød varme, som mykgjør malingen. Unngå enhver bruk av høytrykksspyling eller luting da dette skader trevirket.

OPPGRADERING

Gamle vinduer kan oppleves som kalde og trekkfulle. Dette skyldes ofte utettheter i selve vinduet eller i overgangen mellom karm og vegg. Følgende tiltak kan vurderes:

- ▶ Det monteres tettelist på rammene, fortrinnsvis kun på innervinduene.
- ▶ Listverket demonteres forsiktig og det dyttes inn mineralull mellom karmen og vegg. Vindtettende papp kan i tillegg stiftes/klebes fast til karm og vegg.
- ▶ Kulderas oppveies med varmeovn under vinduet.
- ▶ Monter varevinduer der det ligger til rette for det. Eventuelle eksisterende varevinduer kan i noen tilfeller oppgraderes med innsetting av energiglass for å bedre isolasjonsevnen. Dette avhenger av rammens kvalitet (styrke, tykkelse) og bevaringsverdien til det eksisterende glasset. Nye varevinduer kan ha energi- eller isolerglass. Tiltaket er søknadspliktig.

11 Råd om vedlikehold av typiske bygningsdeler

11.6 Dører av tre

Tre er det tradisjonelle materialet for dører i Norge, og brukes fortsatt. Inngangspartiet er en viktig del av bygningen, og eldre dører har arkitektoniske, materielle og estetiske kvaliteter som er vanskelige å erstatte. Mange dører i eldre hus blir skiftet ut i den tro at de er utslitte, mens det egentlig bare er små reparasjoner, justeringer og overflatebehandling som er nødvendig. Tradisjonelle tredører er vanligvis snekret som ramtredører med profilerte fyllinger, med eller uten innfelt glass. De er som regel malt med linoljemaling. På Brøggers hus er det (med unntak av nytt tilbygg og en sideinngang) opprinnelige dører av tre, malt med linoljemaling.

TILSYN OG FOREBYGGING

Kontroller dørene jevnlig:

- ▶ Sjekk at døra lett lar seg åpne.
- ▶ Beslag ses over, og løse skruer strammes. Se over hengsler/beslag for tegn til korrosjon/rust eller løse stifter/skruer. Sistnevnte kan tyde på råteskader under beslaget.
- ▶ Undersøk om overflatebehandlingen er slitt og trenger fornying. Dette er særlig viktig på hengsler/beslag, som kan ruste.

- ▶ Ved mistanke om råteskade, kontroller om trevirket er friskt ved å stikke med syl eller kniv på utsatte steder, som bunnkarm og nedre del av sidekarmen og dørbblad. Er det friskt ved ca. 2–5 mm inn, er tilstanden god. Gjør skadevurderingen når trevirket er tørt. Vær oppmerksom på eventuelle skjulte råteskader bak beslag, og i karm mot smyg.
- ▶ Sjekk at eventuelt vinduskitt eller glasslister er hele og tette.

VEDLIKEHOLD OG REPARASJONER

- ▶ Små råteskader utbedres ved innsparing av tilsvarende nye deler utført som nøyaktig kopi med tanke på dimensjoner, profiler, trekvalitet og vedretning. Større utskiftninger er søknadspliktig. Spunsing krever fagkompetanse.
- ▶ Viderefør eksisterende overflatebehandling:
 - Malte dører behandles med tilsvarende type maling, farge og glansgrad som eksisterende. Kun løs maling skrapes av før påføring av ny maling. Dører fra før 1950 var vanligvis malt med linoljemaling. Følg produsentens anvisning!

MER INFORMASJON

- Riksantikvarens informasjonsark *3.8.2 Vedlikehold av ytterdører*
- Drange, Aanensen og Brønne: *Gamle trehus. Historikk, reparasjon og vedlikehold*, 3. utgave 2011

- ▶ Hvis malinglagene er blitt svært tykke og ustabile, eller det er påført plastholdig maling, bør malingen fjernes. Dette kan skje ved bruk av skrapping og eventuelt infrarød varme, som mykgjør malingen. Unngå enhver bruk av høytrykksspyling eller luting, da dette skader trevirket.
- ▶ Unngå å male sidekanten hvor døra er hengslet; mange malinglag kan føre til bend på hengslene.
- ▶ Hvis det er rustne hengsler/beslag, skal løs rust børstes vekk og stålet rustbehandles før overmaling. Som rustbeskyttelse kan det for eksempel brukes sinkgrunning eller jernmønje.
- ▶ Ødelagte hengsler/beslag erstattes med tilsvarende nye, fortrinnsvis utført som kopi. Tiltaket er søknadspliktig.
- ▶ Eldre låskasser og beslag som har særlig bevaringsverdi, skal bevares. Hvis låsen fungerer dårlig, suppler med en ny over/under den gamle. Tiltaket er søknadspliktig.
- ▶ Låser uten bevaringsverdi kan erstattes av nye med samme plassering.
- ▶ Glassfelt i eller ved døra behandles som vinduer, se eget vedlikeholdsråd.
- ▶ En dør som «tar» i karmen, bør snarest justeres, slik at den ikke påføres mekanisk skade ved åpning/lukking. Analyser årsaken til skaden og velg utbedringsmetode deretter. Finn ut om problemet skyldes setninger i bygningen eller lokale forhold knyttet til dørkarm/-blad. Hvis døra subber på grunn av slitte hengsler, legges det inn mellomringer i hengslene. Påfør gjerne litt olje. Hvis skjevheter skyldes at dørbladet siger, må døra tas fra hverandre og settes sammen på nytt.

Det samme gjelder hvis det er sprekker i en fylling eller mellom ramtre og fylling. Tiltaket krever fagkompetanse.

- ▶ Hvis dørbladet er skjevt slik at det blir glipe mot karmen, kan det monteres en ekstra anslagslist for å oppta skjevheten.

Gamle dører kan oppleves lite funksjonelle i forhold til dagens krav, bl.a. lyd-/varmeisolasjon og brannsikkerhet. Det finnes metoder for oppgradering – disse tiltakene er søknadspliktige, og må beskrives av fagkyndige:

- ▶ Trekk skyldes ofte utettheter mellom dørbladet og karmen eller i overgangen mellom karm og vegg. Montering av tette-list på karmen/dørfalsen kan vurderes (ikke søknadspliktig) eller man kan forsøke å stappe inn dyttestry mellom karm og vegg etter forsiktig demontering. Vindtettende papp kan i tillegg stiftes/klebes fast til karm og vegg.
- ▶ Glassfelt kan eventuelt oppgraderes ved montering av ekstra glass, eller ved å skifte til energiglass. Anbefalt løsning avhenger av tekniske detaljer og glassets verneverdi.
- ▶ Tynne fyllinger utbedres ved påføring av plate på den minst viktige sida, eventuelt med isolasjon i mellomrommet.
- ▶ Bruk av brannhemmende maling kan være et alternativ i visse tilfeller.
- ▶ I noen tilfeller kan man vurdere å montere en varedør for å unngå inngrep i den gamle døra.
- ▶ Gamle dører er vanligvis innadslående. For å sikre bedre rømningsforhold, kan man vurdere å snu døra.

11 Råd om vedlikehold av typiske bygningsdeler

11.7 Rekkverk og bygningsdetaljer av smijern og støpejern

Elementer av smijern og støpejern er blant annet brukt som rekkverk, murankere i vegger, hengsler og beslag til dører og vinduer, dekorelementer og armaturer. I førindustriell tid ble disse smidd i en esse, senere ble støpejern det vanlige.

Tilvirkingen gjør at smijern og støpejern har god motstand mot rust, men høy fuktighet, luftforurensning og saltpåvirkning kan gi rust. Ved rust ekspanderer jernet og kan forårsake store skader. Jernet må vedlikeholdes jevnlig for å hindre skader.

På Brøgger's hus er det elementer av jern, som hengsler og hjørner til vinduer og dører, rekkverk og ramme til takoverbygg (se bildet over i midten). I interiøret er det rekkverk av støpejern, malt med linoljemaling.

TILSYN OG FOREBYGGENDE TILTAK

- ▶ Hvis overflatebehandlingen er skadet, skaller av og jern blottlegges, er det fare for rust. Utviklingen må stanses.
- ▶ Sørg for at overflatebehandlingen er dekkende.
- ▶ Sørg for gode uttørkingsforhold.

- ▶ Se etter sprekker i innfestingspunkter. Ekspanderende jern, eller frostsprengning som følge av vanninntrengning rundt rekkverk/stolper, kan gi spenninger og store skader, sprekker i stein osv.

VEDLIKEHOLD OG REPARASJONER

- ▶ Flekkvise rustangrep fjernes med hard nylonbørste eller stålbørste. Større avflakninger og rustangrep kan renses med stålbørste på drill. Vær varsom slik at hjørner ikke avrundes eller overflaten skades. Sandblåsing kan i noen tilfeller fungere godt, men må brukes med varsomhet.
- ▶ Overflaten påføres snarest en rustbehandlende maling, helst jernmønje. Sørg for at overflaten er helt tørr før påføring, det bør være lav luftfuktighet. Følg produsentens anvisning og sørg for at behandlingen tetter helt, gjerne to strøk. Avslutt med maling/lakk i ønsket farge.

MER INFORMASJON

(kildene gir ulike råd)

- Riksantikvarens informasjonsblad 3.3 *Overflatebehandling støpejern*
- Vadstrup, Søren: *Huse med sjæl*. København, Nordisk Forlag AS, 2004, s. 331f

- ▶ Hvis det er behov for å supplere eller skjøte skadde deler av smijern, bør man bruke en jernkvalitet som harmonerer med det gamle, f.eks. «ARMCO Pure Iron». Dette produktet har bedre rustmotstand enn standard jern/stål i dag, og sveiseskjøtene mot det gamle jernet blir bedre.

11 Råd om vedlikehold av typiske bygningsdeler

11.8 Innvendige overflater av puss

Innvendige vegger av mur er tradisjonelt pusset og malt. Pussarbeid på vegg og i tak utføres hovedsakelig på samme måte.

Tradisjonelt ble det brukt kalkpuss og kalkmaling. Dette er en diffusjonsåpen, mineralsk behandling som tillater fukttransport i veggen. Andre malingstyper, som limfarge eller linoljemaling, forekom også.

På 1900-tallet utviklet det seg sterkere og tettere produkter, som sementbasert puss og malingstyper med organiske bindemidler (ulike typer oljer og plaststoffer). Slike materialer vil ikke på samme måte kunne oppta og avgis fukt. I kjellervegger vil det kunne medføre at fukten suges lengre opp i veggen. Fukt i konstruksjonen vil kunne føre til at maling og puss skaller av og på sikt gi mer alvorlige skader.

I Brøgger's hus er himlinger og vegger pusset og malt. I noen rom er det brukt akustikkpuss. Overflatene på vegger og i himling er malt med linoljeforsterket limfarge.

TILSYN OG FOREBYGGENDE TILTAK

- ▶ Sjekk ved banking om pussene har bom (partier

som har løsnet fra underlaget), som gir en hul lyd. Bom som er stabil og over et mindre parti, kan aksepteres.

- ▶ Hvis malingen flasser, vurder om den er for tett.
- ▶ Sjekk områder som er utsatt for fukt og sørg for at fuktbelastningen reduseres. Kombinasjonen av treverk, fukt og kalk er spesielt utsatt for ekte hussopp, som er én av våre mest alvorlige skadegjørere.
- ▶ Unngå plassering av gjenstander tett inn mot yttervegg i kjeller. Sørg eventuelt for luftsirkulasjon bak gjenstanden. Saltutslag og fukt i kjelleren kan tyde på dårlig drenering.
- ▶ Se etter om pussene har riss, sprekker, avskallinger eller smuldrer. Kartlegg årsaken. Store sprekker bør overvåkes for å se om de er aktive. Det kan tyde på setninger i bygget.

MER INFORMASJON

- Riksantikvarens informasjonsblad 3.1.1 *Murverk: Kalkpussing* og 3.1 *Murverk: Kalking*
- Drange, Aanensen og Brønne (2011) *Gamle trehus. Historikk, reparasjon og vedlikehold*, Gyldendal undervisning
- Askevold, I., Hovind, R., Hurum, S., Husaas, B., Nielsen, N. P. (1955) *Hjemmets vedlikehold*, Oslo, Teknisk forlag

VEDLIKEHOLD OG REPARASJONER

- ▶ Vær oppmerksom på pussens overflate og struktur. Bruk samme metode og materiale som opprinnelig utførelse.
 - ▶ Løs bom hogges vekk før skaden utbedres på tilsvarende måte som opprinnelig.
 - ▶ Opprinnelig kalket puss vedlikeholdes med kalkbasert puss og kalkmaling.
 - ▶ Løs maling børstes av før tilsvarende ny behandling påføres.
 - ▶ Linoljemaling på mur/puss kan påføres flater som tidligere er malt med linolje- eller alkydmaling, kun løs maling fjernes med børste. Hvis andre malingstyper er brukt, må disse fjernes før påføring av linoljemaling. Tiltaket er da søknadspliktig.
- ▶ Linoljemaling må ikke påføres fersk kalkpuss på grunn av faren for forsåpning. Kalkpussen bør stå ett år før overmaling med linoljemaling.
 - ▶ For større skader på kjellervegger må det søkes ytterligere informasjon.

11 Råd om vedlikehold av typiske bygningsdeler

11.9 Linoleum

Linoleum framstilles av linolje, harpiks og kork, som tilsettes fargepigment og legges på grov strie/ jute. Materialet er omtalt allerede på 1600-tallet, men linoleum slik vi kjenner den i dag, ble funnet opp av Sir Frederick Walton i 1860. Han etablerte den første linoleumsfabrikken utenfor London i 1864. Fram til 1970 var linoleum det ledende gulvmaterialet i store deler av verden, og det var omkring 50 fabrikker i Europa. Bruken avtok i flere år, men linoleum har nå fått sin renessanse. Materialet har god slitestyrke og er et miljøvennlig valg. I Brøgger's hus rom 331 er den bevarte linoleumen på gulvet bevart, og restaurert i 2020. I flere rom er det lagt ny linoleum i 2020, og nyere linoleum er istandsatt.

FOREBYGGENDE TILTAK

- ▶ Inngangspartiet bør være utstyrt med rister og avskrapningsmatter, som effektivt fjerner grus og salt fra sko.
- ▶ Flekkfjerning bør skje raskt. Flekker av stoffer som setter farge, kan gi varige merker.
- ▶ Ikke la damper av vann bli liggende på belegget.
- ▶ Unngå skurepulver og sterke løsningsmidler.

RENGJØRING

Riktig utført rengjøring er svært viktig for gulvets levetid. Feilaktig utført rengjøring kan skade beleggets grunnbeskyttelse og vanskeliggjøre fremtidig vedlikehold.

- ▶ Begynn alltid med tørre rengjøringsmetoder, for eksempel støvsuging, feiing eller tørrmopping.
- ▶ Ved behov, vask med fuktig mopp eller spray vann direkte på flekker, eventuelt tilsatt et nøytralt vaske-middel. Bruk lite vann. Vann som blir liggende på overflaten, vil gjøre at linoleumen utsondrer en ubehagelig lukt.
- ▶ Mykvoks har erstattet boning. Linoleum vedlikeholdes med myk, polérbar voks for å forhindre pudring, som skyldes svikt i polishen og fører til krakelering eller danning av hvitt pulver. Ved bruk av polish er det viktig at tidligere lag fjernes ved skuring slik at man ikke får en opphopning av flere lag med polish og såpe.

MER INFORMASJON

- Forbo Flooring AS, www.forbo-flooring.no
- Armstrong, www.armstrong.no
- Byggforsk: *Linoleum golvbelegg, Egenskaper, vedlikehold og innemiljø, prosjektrapport 283, 2000*

- ▶ Gulvene kan også rengjøres og voksbehandles samtidig, for eksempel hver tredje vask med voks.
- ▶ Dersom rengjøringsbehov ut over mopping kreves, brukes kombinasjonsmaskin eller skuremaskin med lav omdreining. Mykvoks eller et nøytralt vaskemiddel tilsettes vannet avhengig av valgt vedlikeholdsmetode. Rengjøringen avsluttes gjerne med tørrpolering.
- ▶ Følg alltid produsentens råd.
- ▶ Flekker av sjokolade, fett, frukt, is, krem, juice, kaffe, brus, saft, te, vin, egg og øl fjernes med nøytralt rengjøringsmiddel i lunkent vann.
- ▶ Asfalt, gummi, olje, skokrem, fargekritt, lepestift, tusj og sot fjernes med vaskenafta eller white-spirit.
- ▶ Stearin og tyggegummi kjøles med kjølespray eller is i plastpose og skrapes forsiktig vekk etter at det har størknet.
- ▶ Blod fjernes med kaldt vann.
- ▶ Ekskrementer, oppkast, rust og urin fjernes med 12 % eddiksprit.
- ▶ Sigarettglo slipes bort med fin skurenylon og eventuelt stålull. Glansen på det slipte stedet kan gjenopprettes med porefyller.

VEDLIKEHOLD

- ▶ Om linoleumsbelegget løsner fra underlaget, kan man lime det på nytt.
- ▶ Ved små rifter i underlaget som ikke går dypt, kan man forsøke å slipe med finkornet sandpapir og deretter påføre nytt bonemiddel. Prøv alltid først på et lite synlig område for å se om resultatet skiller seg for mye fra opprinnelig overflate.
- ▶ Ved små rifter kan man forsøke å pusse med finkornet sandpapir for deretter å blande linoleumsstøvet i litt lim som påføres i riften. Prøv metoden først på et lite synlig område for å se om resultatet skiller seg for mye fra opprinnelig overflate.

11 Råd om vedlikehold av typiske bygningsdeler

11.10 Fliser av betong

I Brøgger's hus er det bevart opprinnelige fliser av betong, med ulik utforming og i flere farger. Flisene er blant annet lagt i mønster og med ulik farge langs veggene enn hovedfargen på gulvet. Flisene har høy verneverdi og det er viktig at de vedlikeholdes på en skånsom måte som forlenger flisenes levetid.

RENGJØRING

- ▶ For betongfliser bør bruk av vann til den daglige rengjøringen begrenses så mye som mulig.
- ▶ Ved behov for dyprengjøring benyttes damp. Overflaten må da reimpregneres, bruk en mineralisk impregnering tilpasset underlaget.
- ▶ Fuger av sement vedlikeholdes med mørtel med tilsvarende egenskaper som eksisterende. Pass på at fugens utforming videreføres.

VEDLIKEHOLD

- ▶ Om én flis eller noen få fliser blir ødelagt, bør man forsøke å skifte den ødelagte flisen/flisene framfor

å skifte ut hele flaten. Tiltaket er søknadspliktig. Det bør undersøkes om det er mulig å skaffe samme type flis som eksisterende før man benytter en annen type. Utskiftingens omfang må også vurderes ut i fra et estetisk hensyn.

- ▶ Ved utskifting av større flater med fliser bør man undersøke om det er mulig å få spesialprodusert tilsvarende type flis som den opprinnelige eller finne en flis som utseendemessig er så nær den opprinnelige som mulig i farge, størrelse og glansgrad. Tiltaket er søknadspliktig.

MER INFORMASJON

- SINTEF Byggforsk Kunnskaps-systemer 571.508 *Keramiske fliser. Typer og egenskaper*
- Askevold, I., Hovind, R., Hurum, S., Husaas, B., Nielsen, N. P. (1955) *Hjemmets vedlikehold*. Oslo. Teknisk forlag

12 Kildehenvisninger

Skriftlige kilder

- Statsbygg. *Landsverneplan for kunnskapssektoren*. Kunnskapsdepartementet.
- Aslaksby, Truls, *Universitetsanlegget i sentrum*, i Berre, Nina et. al. (2011) *Byen og Blindern – Universitetet i Oslo 200 år*; Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design.
- Aslaksby, Truls i samarbeid med Ulf Hamran (1986) *Arkitektene Christian Heinrich Grosch og Karl Friedrich Schinkel og byggingen av Det Kongelige Frederiks Universitet i Christiania*, Alvheim & Eide akademisk forlag.
- Brandsæter, Signe og Svein Engelstad (2011) *Kunnskap - Samlinger - Mennesker. Universitetsbiblioteket og forskningen gjennom 200 år*, Unipub forlag.
- Collett, John Peter (1999) *Historien om Universitetet i Oslo*, Universitetsforlaget.
- Hamran, Ulf (1960) *Schinkel og Norge*, i St. Hallvard nr. 38/1960, Aschehaug & Co.
- Johansen, Bjørn Vidar (2012) *Registreringsrapport - En bygningshistorisk gjennomgang av montre og inventar i publikumsområdene - W. C. Brøggers hus/Geologisk museum*, Museum for universitets- og vitenskapshistorie (MUV), Universitetet i Oslo
- Milnes, Anne og Scharffenberg, Katrine - malerikonservatorer NKF-N (2019) *Supplerende fargeundersøkelser Brøggers hus. Oppsummering av undersøkelser og behandlingsforslag*. På oppdrag for 4B Arkitekter og Universitetet i Oslo.
- Treider, Jens (2013) *961206 Brøggers hus - rehabilitering / ombygging*. Rapport etter bygningsundersøkelse.

Nettsider

- Digitalt museum: Fra Dagbladets negativarkiv (6 x 6) som Norsk Folkemuseum overtok 2003: NFDB.26789-477
- Store norske leksikon: *Norge under dansk styre*: https://snl.no/Norge_under_dansk_styre%2F1537-1814 (30.3.2015).
- Store norske leksikon: *Universitetet i Oslo*: https://snl.no/Universitetet_i_Oslo (30.3.2015)
- Norsk biografisk leksikon: *Holger Singding-Larsen*: https://nbl.snl.no/Holger_Sinding-Larsen (30.3.2015)
- Wikipedia om UiO: http://no.wikipedia.org/wiki/Universitetet_i_Oslo (30.3.2015)
- SINTEF Byggforsk Kunnskapssystemer på nett, Byggforskserien
- Marstein, Nils (2001) *Chr. H. Grosch Christianias bytuvia*: <http://tux1.aftenposten.no/meninger/kronikker/d207969.htm> (30.3.2015)

Arkiv

- Oslo kommune, Byarkivet
- Nasjonalmuseet - Arkitektur
- Riksantikvarens arkiv
- Museum for universitets- og vitenskapshistorie: fotoarkiv og opprinnelige tegninger

